

RESTAURAREA GALERIEI DE ARTĂ
„RUDOLF SCHWEITZER – CUMPĂNA”
CONSOLIDAREA, PROTEJAREA ȘI VALORIFICAREA
PATRIMONIULUI CULTURAL

2019

PROIECT DE CONSERVARE-RESTAURARE A
PICTURII MURALE ȘI A STUCATURII INTERIOARE
DIN GALERIEI DE ARTĂ *RUDOLF SCHWEITZER –*
CUMPĂNA, MUN. PITEȘTI, JUD. ARGEȘ

Specialist restaurator pictură murală
Elena-Teodora NECULA

**PROIECT DE CONSERVARE-RESTAURARE A PICTURII MURALE ȘI A
STUCATURII INTERIOARE, DIN GALERIEI DE ARTĂ RUDOLF
SCHWEITZER – CUMPĂNA, MUN. PITEȘTI, JUD. ARGEȘ**

TITLU PROIECT GENERAL: “Restaurarea galeriei de arta Rudolf Schweitzer Cumpăna, consolidarea, protejarea si valorificarea patrimoniului cultural”

LOCALIZARE:	Bd. Republicii, nr. 33, municipiul Pitești, jud. Argeș
COD LMI 2010:	AG-II-m-A-13769
DATA:	Construcție 1886
FUNCȚIA:	Primăria veche, azi Muzeul de Artă
TEHNICĂ DE EXECUȚIE:	Decorație murală interioară formată din pictură murală a secco și stucaturi , cu repictări în <i>culori de ulei</i> din 1950
AUTORI, MEȘTERI:	Planuri după arh. Ioan N. Socolescu
BENEFICIAR:	U. A. T. JUDEȚUL ARGEȘ
PROIECTANT GENERAL:	INTERACTIVE DESIGN S.R.L.

LISTA DE SEMNĂTURI

Specialist restaurator
dr. Elena-Teodora NECULA

Elena

Data întocmirii proiectului: noiembrie 2019

BORDEROU

- ✓ **SCRISOARE DE ÎNAINȚARE CĂTRE MINISTERUL CULTURII**
- ✓ **FOAIE DE CAPĂT**
- ✓ **LISTĂ DE SEMNĂTURI**
- ✓ **BORDEROU PIESE SCRISE ȘI DESENAȚE**

Cuprins

1. DATE GENERALE.....	4
1.1. Denumirea investiției.....	4
1.2. Scopul lucrării.....	4
1.3. Scurt istoric al municipiului Pitești.....	6
1.4. Alte monumente din zonă	8
1.5. Cadrul geografic – amplasament	9
2. GALERIA DE ARTĂ RUDOLF SCHWEITZER-CUMPĂNA DIN PITEȘTI	11
2.1. Date istorice generale ale Galeriei de Artă din Pitești	11
2.2. Arhitectura	15
2.3. Decorația murală interioară.....	18
2.3.1. Prezentarea componentelor artistice: pictură murală și stucaturi	18
2.4. Tehnica de execuție a componentelor artistice	22
2.4.1. Tehnica de execuție a picturii murale de pe tavane.....	23
2.4.2. Tehnica de execuție a stucaturilor interioare (tavane, scafe, frontoane)	25
3. INTERVENȚII ANTERIOARE	27
3.1. Intervenții anterioare asupra arhitecturii	27
3.2. Intervenții anterioare asupra componentelor artistice	28
4. STAREA ACTUALĂ DE CONSERVARE-DEGRADARE A MONUMENTULUI	29
4.1 Considerații privind statica monumentului.....	29
4.2 Starea de conservare a arhitecturii (a elementelor arhitecturale).....	29
4.2.1 Zidăria și tâmplăria Galeriei de Artă	29
4.2.2 Acoperișul și sistemul de preluare a apelor pluviale	33
4.2.3 Trotuarul perimetral și împrejurimile Galeriei de Artă.....	34
4.2.4 Soclul Galeriei de Artă.....	35

4.2.5 Pardoseala și nivelul de călcare	36
4.2.6 Instalația electrică, de încălzire și de supraveghere video	37
5. STAREA DE CONSERVARE A COMPONENTELOR ARTISTICE	40
5.1. STAREA DE CONSERVARE A PICTURII MURALE.....	40
5.1.1. Starea de conservare la nivelul stratului suport	40
5.1.2. Starea de conservare la nivelul stratului de culoare	42
5.2. STAREA DE CONSERVARE A STUCATURII INTERIOARE (TAVANE, SCAFE, FRONTOANE) ..	45
6. CERCETARE PRELIMINARĂ – ANALIZE / TESTE.....	48
6.1. Fotografii la microscop	48
6.2. Prelevare probe pentru analize fizico-chimice	50
6.3. Probe/teste de îndepărtare a depunerilor aderente și ancrasate	53
7. PROPUNERI DE CONSERVARE – RESTAURARE A COMPONENTELOR ARTISTICE	66
7.1. Măsurile generale de conservare a monumentului	66
7.2. Asistență tehnică de specialitate	67
7.3. Măsurători de microclimat	67
7.4. PROPUNERI METODOLOGICE DE CONSERVARE-RESTAURARE A PICTURII MURALE ȘI A STUCATURILOR INTERIOARE.....	68
7.4.1. METODOLOGIA DE CONSERVARE-RESTAURARE - PICTURĂ MURALĂ.....	68
7.4.2. METODOLOGIA DE CONSERVARE-RESTAURARE – STUCATURĂ INTERIOARĂ (TAVANE, SCAFE, FRONTOANE).....	72
7.5. ÎNTOCMIREA DOCUMENTAȚIEI POST EXECUȚIE.....	76
8. FIȘE TEHNICE DE CONSERVARE-RESTAURARE	77
8.1. FIȘE TEHNICE DE CONSERVARE-RESTAURARE PICTURĂ MURALĂ.....	77
8.2. FIȘE TEHNICE DE CONSERVARE-RESTAURARE – STUCATURI INTERIOARE	83
BIBLIOGRAFIE	88
ANEXE.....	89
ANEXA I. Buletin de analize fizico-chimice.....	89
Anexa III. LISTE DE MATERIALE ȘI UTILAJE	96
Anexa IV. ANTEMĂSURĂTOARE - Pictură murală și stucaturi interioare	98
Anexa V. Documentație desenată	100

PROIECT DE CONSERVARE-RESTAURARE A PICTURII MURALE ȘI A STUCATURII INTERIOARE DIN GALERIEI DE ARTĂ RUDOLF SCHWEITZER – CUMPĂNA, MUN. PITEȘTI, JUD. ARGEȘ

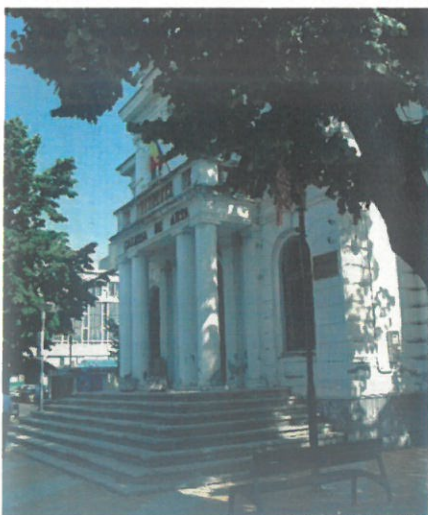

Fig.1. Exteriorul Galeriei de Artă

Fig. 2 Tavan ce prezintă pictură murală și stucatură

1. DATE GENERALE

1.1. Denumirea investiției

Proiect de specialitate privind conservarea și restaurarea picturii murale și a stucaturii interioare din Galeriei de Artă Rudolf Schweitzer – Cumpăna, mun. Pitești, jud. Argeș.

Monument de clasă A înregistrat în lista monumentelor istorice din 2015 la poziția 132¹, sub codul AG-II-m-A-13424.01, datarea construcției este 1886, adresa: bulevardul Republicii, nr.33, municipiul Pitești, județul Argeș.

1.2. Scopul lucrării

În interiorul Galeriei de Artă Rudolf Schweitzer – Cumpăna din municipiul Pitești, județul Argeș se păstrează o frumoasă decorație murală alcătuită din pictură decorativă cu elemente stilizate și stucaturi amplasate fie pe tavane, fie deasupra ușilor interioare.

Componentele artistice din interior sunt alcătuite din mai multe categorii de materiale: piatră, lemn, metal și stucaturi pictate. Prezentul studiu face referire doar la **pictura murală și stucaturile interioare policromate**. Datarea construcției la finele secolului XIX face ca întreaga clădire cu componentele sale să se încadreze în stilul eclectic francez, cu elemente decorative specifice.

¹ Lista Monumentelor istorice a județului Argeș, <https://patrimoniul.gov.ro/images/lmi-2015/LMI-AG.pdf>

Interiorul monumentului a primit o serie de intervenții necorespunzătoare, ce degradează estetic, dar și aduce un prejudiciu stării de conservare. Decorațiilor murale propuse spre restaurare nu au beneficiat de nici un fel de intervenții științifică de conservare-restaurare din momentul realizării acestora. Din acest motiv, scopul prezentului proiect este de a propune spre conservare, consolidare și **restaurare a componentelor artistice** din interiorul Galeriei de Artă Rudolf Schweitzer-Cumpăna din municipiul Pitești, județul Argeș.

În lista componentelor artistice din interiorul imobilului propuse în acest studiu (*excepție făcând componentele artistice din lemn și metal, care au fost incluse într-un alt proiect de conservare-restaurare*) sunt incluse:

- ✓ **pictură murală decorativă de pe tavane**
- ✓ **stucaturi interioare acoperite de zugrăveli**

La analiza stării de conservare a picturii murale și a stucaturilor interioare s-au observat degradări de suprafață ale stratului pictural, dar și alte degradări de amploare ale stucaturilor care ar putea să afecteze integritatea acestuia. O problemă de structură a monumentului sunt fisurile din cheia tavanelor, a scafelor și ale elementelor stucate atât din interior, cât și decoezivitatea stratului de tencuială de la exterior, componente care au fost tratate necorespunzător prin chituri improprii de persoane neautorizate. Pentru o bună conservare a întregului ansamblu se vor propune intervenții de restaurare globală, clădirea este deja implicată într-un proiect general de conservare a arhitecturii și întregului ansamblu.

Prin conservarea componentelor artistice se va aduce un beneficiu în menținerea integrității întregului ansamblu. Componentele artistice ale monumentului: arhitectura, sculptura din piatră, decorații din metal, stucatura și pictura murală alcătuiesc un tot unitar care trebuie conservat integral în aceeași manieră.

Restaurarea arhitecturii, urmată de restaurarea picturii murale, a stucaturilor interioare și a celorlalte componente artistice constituie premisele necesare integrării clădirii într-un circuit cultural-turistic benefică funcției de muzeu pe care o îndeplinește construcția, având ca avantaje prelungirea duratei de utilizare a tuturor componentelor, o prezentare estetică finală potrivită monumentului și dăinuirea în timp a patrimoniului cultural național.

Prezentul proiect a fost propus spre avizare Comisiei Naționale a Ministerului Culturii și Identității Naționale, Direcției Patrimoniu Cultural, Secțiunea de Componente Artistice deoarece pictura murală și stucatura interioară sunt componente integrate în monument, iar propunerile de conservare-restaurate vor avea ca scop păstrarea lor in situ fără a prejudicia arhitectura sau celelalte componente.

1.3. Scurt istoric al municipiului Pitești

Aria Piteștiului, dar și cea din împrejurimi, a adus multe vestigii ce atestă existența omului încă din paleolitic, aici găsiindu-se urme ale culturii prund, distinctivă pentru activitatea umană din paleolitic inferior în Europa². Teritoriul actualului oraș a făcut parte din regiunea Moesia Inferior, în perioada daco-romană, iar după aceasta a fost inclusă în regiunea Dacia Malvensis. Din acea perioadă datează și numeroasele fragmente de zidărie, ceramică și monede. În apropierea orașului, la Albota a existat un castru roman, tabără militară fortificată construită pe granița estică a Daciei romane.

Este cunoscut faptul că localitatea Pitești, dezvoltată de la sat și târg până la oraș, a fost reședința temporară a voievozilor Basarab Țepeluș cel Tânăr, Mihnea cel Rău și Vlad cel Tânăr. La începutul secolului al XIV-lea, deja dobânda forma de oraș. Prima atestare documentară a Piteștiului datează din 20 mai 1388 când domnul Mircea cel Bătrân întărește Mănăstirea Cozia, „o moară în hotarul Piteștilor”. Atestarea documentară de la 1388 a făcut din Pitești, alături de Câmpulung, Curtea de Argeș, Brăila, Slatina, unul dintre cele mai vechi târguri.

La 1 aprilie 1510 apare pentru prima dată menționat Piteștiul ca oraș, într-o carte a lui Vlăduț. Domnitorului Neagoe Basarab (1512-1521) emite prin Cancelaria sa un hrisov în care este semnalată existența curților domnești la Pitești. Acesta este datat 22 noiembrie 1517.

Până în 1746, Piteștiul, avea șapte-opt biserici, iar numărul caselor ajunsese la 250, estimându-se că ar fi adăpostit 1.250 de locuitori. O mărturie din anul 1791, caracteriza orașul ca pe un târgușor cu opt biserici, o mănăstire, mai multe case boierești și locuințele ispravnicilor de district. Pe 26 octombrie 1802, în jurul orei 11, un cutremur de adâncime, cu o magnitudine de 7,9 grade pe scara Richter s-a resimțit violent la Pitești.

La sfârșitul secolului al XIX-lea, Piteștiul era reședința județului Argeș și avea 15.570 de locuitori. În oraș funcționau un liceu, „I.C. Brătianu”, o școală de meserii, 3 școli primare de băieți și 3 de fete, o școală catolică, una evreiască, una luterană, o fabrică de postav, una de produse chimice și un spital. Erau în oraș 11 biserici ortodoxe, una catolică, una protestantă, una luterană, una armenească și o sinagogă³. Anuarul Socec din 1925 îl consemnează ca reședință a aceluiași județ, având o populație de 19.617 locuitori.

Stema municipiului a suferit de-a lungul timpului numeroase schimbări, însă a păstrat principalele elemente simbolistice. Stema orașului medieval, descoperită recent de un muzeograf de la Muzeul Pitești, avea reprezentată o cruce, care pare latină. Stema din perioada interbelică avea forma unui scut albastru și un turn medieval pe care se află un vultur ce ține în gheare steagul României.

2 Nania, I., *Aria culturii de prund în România*, în „*Studii și comunicări*”, Muzeul din Pitești, Pitești, 1968, pag. 17-19.

3 Lahovari, George Ioan, *Marele Dicționar Geografic al României*, vol. 4. București: Stab. grafic J. V. Socecu. 1901, p. 735.

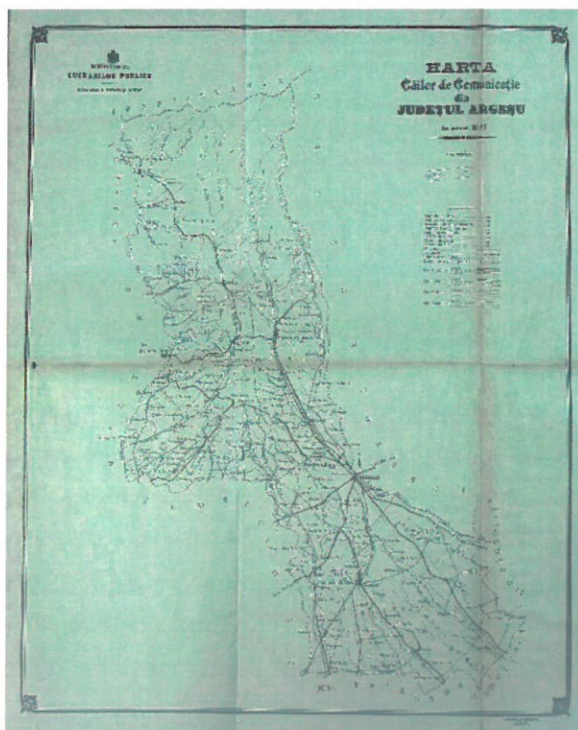

Fig 3. Harta județului Argeș la sfârșitul secolului al XIX-lea⁴

Mănăstirea Antim din București, pictată în 1715, prezintă pe frontispiciu șase medalioane destinate a simboliza numele mitropolitului (A - N - Ō - I - M - O - Σ). Dintre acestea, simbolul destinat a reprezenta stema județului Argeș, respectiv litera A este o acvilă, prezentată în imaginea următoare:

Fig. 4. Stema județului Argeș la anul 1715

⁴ Ministerului Lucrărilor Publice, Diviziunea I, Poduri și Șosele, *Atlasul Căilor de Comunicații din 1897*, Stabilimentul de Arte Grafice „C. Ghiulea”, pe Calea Rahovei nr. 44, București, 1897

1.4. Alte monumente din zonă

Conform listei actualizate, Județul Argeș este bogat în monumente istorice de arhitectură, situri arheologice, așezări, etc. toate înscrise în lista monumentelor istorice. În lista de monumente istorice a județului Argeș sunt înscrise un număr de 101 monumente istorice în arealul Municipiului Pitești. Dintre acestea, în vecinătatea Galeriei de artă sunt declarate monument istoric următoarele obiective:

- AG-II-m-B-13411 Casa Mărculescu municipiul PITEȘTI Str. Egalității 11, datată 1900;
- AG-II-m-B-13412 Liceul "Zinca Golescu" municipiul PITEȘTI, Str. Egalității 34, datat 1925-1928
- AG-II-m-B-20922 Casa Pretorian-Tudosescu municipiul PITEȘTI, Str. Egalității 40 începutul secolului al XX-lea;
- AG-II-m-B-13415 Fosta școală a comunității evreiești municipiul PITEȘTI Bd. Eroilor 3, datată 1900;
- **AG-II-a-A-13424 Ansamblul Primăriei vechi municipiul PITEȘTI Bd. Republicii 33, datat 1886;**
- AG-II-m-B-13425 Casa Nae Dumitrescu municipiul PITEȘTI Bd. Republicii 58, datată 1925;
- AG-II-m-B-13426 Casa Fostiropol municipiul PITEȘTI Bd. Republicii 66, datată 1890;
- AG-II-m-B-13427 Casa Dr. Florescu municipiul PITEȘTI Bd. Republicii 84, ante 1916;
- AG-II-m-B-13428 Casa Drujan municipiul PITEȘTI Bd. Republicii 94, datată sec. Al XIX-lea.

Monumentele enumerate mai sus sunt clasate A, de importanță națională sau B de importanță locală. Abundența monumentelor în această zonă demonstrează valoarea istorică a Municipiului Pitești. Conservarea-restaurarea propusă pentru Galeria de Artă Rudolf Schweitzer Cumpăna va sprijini latura cultural - turistică a Municipiului Pitești și va impulsiona dezvoltarea economică prin crearea unor programe de valorizare a acestui edificiu ca principal promotor al artei în reședința Județului Argeș.

1.5. Cadrul geografic – amplasament

Din punct de vedere administrativ-teritorial Galeria de Artă Rudolf Schweitzer Cumpăna este situată în Municipiul Pitești, Bulevardul Republicii nr. 33 și se regăsește în Lista Monumentelor Istorice din Județul Argeș la numărul AG-II-m-A-13424.01, sub denumirea de Primăria Veche, azi Muzeul de Artă. Clădirea face parte din Ansamblul Primăriei Vechi, clasificat ca monument istoric clasă A și care mai include, pe lângă galeria de artă, și parcul construit în același an, 1886⁵.

Date geografice despre județul Argeș

Poziția geografică a județului Argeș este în partea central-sudică a țării, fiind delimitat la sud de paralela de 44°22' latitudine nordică și la nord de cea de 45°36' latitudine nordică, la vest de meridianul de 24°26' longitudine estică, iar la est de cel de 25°19' longitudine estică. Este delimitat de munții Făgăraș în partea nordică și traversează munții Piatra Craiului și culoarul Rucăr – Bran ce desparte județul Argeș de județele Sibiu și Brașov. La est limita cu județul Dâmbovița este mult mai lungă, traversând munții Leaota, Subcarpații Getici, piemontul Cândești și câmpia Găvanu Burdea. Limita sudică dinspre județul Teleorman taie câmpia Găvanu Burdea. La sud-vest, județul Argeș se învecinează cu județul Olt, limita străbătând câmpia Română și piemontul Cotmenei, traversând văile din bazinul superior al râului Vedea. Limita vestică, dinspre județul Vâlcea, traversează valea râului Topolog.

Fig. 5. Harta județului Argeș, localizarea Municipiului Pitești

Fig.6. Identificarea județului Argeș pe harta României, zona de sud a țării, Regiunea Muntenia – Țara Românească

Clima este temperat-continentală, mai umedă în partea de nord și mai aridă în partea de sud a județului Argeș. Relieful în trepte influențează foarte mult schimbările microclimatice de pe teritoriu. Un alt factor important îl constituie orientarea spre sud a întregului relief, iar munții, care se afla în partea de nord a județului, joacă rolul de barieră în calea unor influențe legate de circulația atmosferică din direcția nord. La nivel de județ au fost înregistrate temperaturi

⁵ Lista monumentelor istorice a județului Argeș, 2015, <https://patrimoniul.gov.ro/images/lmi-2015/LMI-AG.pdf>

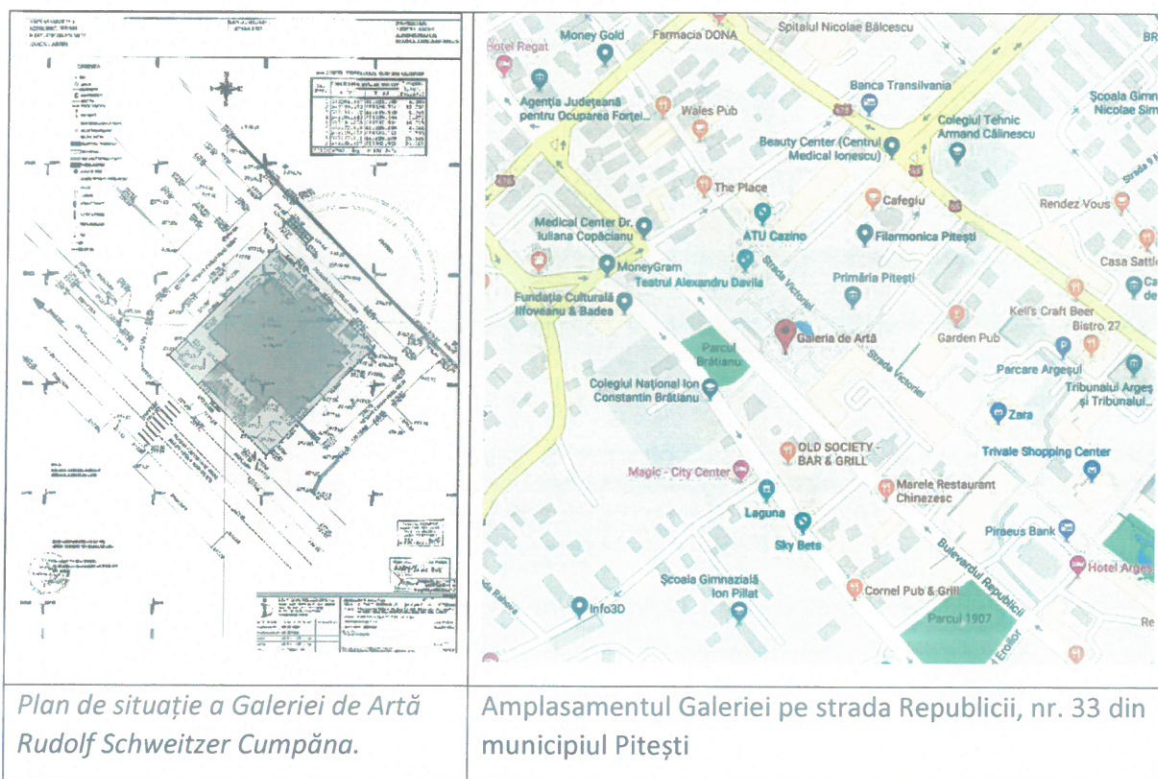
extreme, cele mai ridicate de $+37^{\circ}\text{C}$ la data de 14 august 1946, iar cele mai scăzute de -30°C la data de 20 decembrie 1933.

Rețeaua hidrografică a județului este reprezentată de râul Argeș al cărui bazin hidrografic are o suprafață de 12550 kmp și o lungime de 350 km. Alături de cursul principal, apar și afluenți importanți precum Vîlsanul, Topolog, Râul Doamnei, Râul Târgului și Dâmbovița.

Relieful este proporțional repartizat, coborând în trepte de la nord spre sud, cuprinzând toate unitățile geo-morfologice carpato-trans-danubiene, de la altitudinea de peste 2500 m până la 160 m. Predomină ținuturile deluroase, care ocupa 55% din suprafața județului, munții 25% și câmpiile 20%. În relieful său se disting trei trepte: treapta înaltă, cu orientare est-vest, se desfășoară pe o lungime de 70 Km, între valea Dâmboviței și valea Oltului și se înscrie în peisaj prin cei mai înalți munți din țară (munții Făgăraș, munții Iezer, munții Piatra Craiului, munții Leaota și munții Papușa), precum și munții de înălțime mijlocie (munții Frunții, și Chițu) ca și culoarul Dragoslavele-Rucăr-Bran

Amplasamentul monumentului

Galeria de Artă Rudolf Schweitzer Cumpăna este situată în Municipiul Pitești, Bulevardul Republicii nr. 33 și se regăsește în Lista Monumentelor Istorice din Județul Argeș la numărul AG-II-m-A-13424.01, sub denumirea de Primăria Veche, azi Muzeul de Artă. Coordonatele geografice ale galeriei sunt următoarele: $44^{\circ}51'30.3''$ latitudine nordică și $24^{\circ}52'10.8''$ longitudine estică

2. GALERIA DE ARTĂ RUDOLF SCHWEITZER-CUMPĂNA DIN PITEȘTI

2.1. Date istorice generale ale Galeriei de Artă din Pitești

Clădirea în care funcționează în momentul de față Galeria de Artă Rudolf Schweitzer-Cumpăna este monument istoric de importanță națională, înscris în Lista Monumentelor Istorice a județului Argeș la poziția 132 cu cod AG-II-m-A-13424.01. Muzeul de Artă este fostul sediu al Primăriei Municipiului Pitești, construit în stil neoclastic în 1886 de arhitectul Ion N. Socolescu (1859-1924).

Prima mențiune documentară a așezării datează din vremea lui Mircea cel Bătrân, care printr-un document din anul 1388 dăruiește Mănăstirii Cozia, printre altele și "o moară în hotarul Piteștilor". Calitatea de așezare urbană datează încă din secolul al XIV-lea, chiar dacă documentar, denumirea de oraș este menționată pentru prima dată în hrisovul lui Vlad cel Tânăr, domnul Țării Românești (1510-1512) care menționează "scris în orașul Pitești".

Un moment important în viața urbană a orașului Pitești se produce în urma incendiului devastator din august 1848, care a distrus întregul târg, printre care și trei biserici și câteva mahalale. Acest moment a declanșat lucrările de reconstrucție pentru o parte din oraș. Pe lângă trasarea unor noi străzi, s-au construit și numeroase edificii publice printre care se numără: Prefectura Argeș, construită în perioada 1898-1899, Primăria din Pitești, actuala Galerie de Artă, construită în anul 1886, Cazarma pompierilor, construită în 1887, iar în zona centrală s-au ridicat case, cu două sau trei niveluri, din cărămidă, unde parterul era destinat activităților comerciale, iar etajul era destinat locuirii.

Fig. 7. Galeria de Artă - imagine arhivă 1902

Clădirea în care funcționează Galeria de Artă, construită în 1886 cu sprijinul lui Mihail Kogălniceanu după planurile arhitectului Ion N. Socolescu, cel de-al doilea fiu al arhitectului Nicolae G. Socolescu. Până în anul 1970 a funcționat ca Primărie a orașului. În anul 1970, prin decizia nr. 391 a Consiliului Popular al Județului Argeș, edificiul este dat în administrarea Muzeului Județean Argeș.

Clădirea este realizată din zidărie de cărămidă, planșee de lemn și grinzi metalice. Aparține aceluiași stil eclectic francez, cu parter și etaj. Are la fațadă dinspre Bulevardul Republicii patru coloane dorice, precum și patru coloane cu capiteli corintice situate în dreapta și în stânga ușii de la etaj. Plafonul sălii centrale de la etaj a fost decorat de către pictorul Iosif Materna.

Fig. 8. Galeria de artă - imagine de arhivă 1906

Galeria de Artă Rudolf Schweitzer-Cumpăna are un patrimoniu de 1100 lucrări de pictură și sculptură clasică și contemporană. În sălile de la etaj sunt expuse lucrări de Nicolae Grigorescu, Ștefan Luchian, Theodor Pallady, Gh. Petrașcu și Nicolae Tonitza, fixând atenția asupra unor momente importante din istoria plastică a fiecărui artist. Acești pictori au dat personalitate picturii românești, au pus bazele școlii naționale de pictură modernă. De asemenea, tot la etaj, două săli sunt dedicate picturii lui Rudolf Schweitzer-Cumpăna. În muzeu regăsim genul în care atât peisajul cât și natura statică sunt minuțios interpretate de Ștefan Dimitrescu, Francisc Șirato, Camil Ressu, Dimitrie Gheață.

Lucrările lui Steriadi, Henry Catargi, Vasile Popescu și Iosif Iser au prin concentrația expresiei picturale o stare sufletească densă, încărcată de emoție. Lucian Grigorescu, Eustațiu Stoenescu, Nicolae Dărăscu abordează într-o viziune lucidă o atitudine originală. Pictura lui Corneliu Baba degajă un sentiment nobil, curat, evocând ideea frumuseții ființei omenești.

Sălile de la parter sunt destinate expoziției de artă contemporană românească, prezentă cu imagini sugestive ale plasticii noastre.

Fig. 9. Galeria de Artă - parter

Fig. 10. Galeria de Artă - etaj

În ceea ce privește interiorul edificiului, stilul folosit pentru decorarea pereților și tavanelor este unul complex. La parter, se poate observa că tavanul holului central este unul simplu, fără decorații, punctată fiind doar rozeta din jurul elementelor de prindere ale candelabrului. Spațiul de deasupra ușilor sunt decorate cu frontoane cu elemente florale, iar stâlpii atașați pereților prezintă capiteli ionic. La holul etajului se poate observa prezența unui tavan casetat, având elemente decorative vegetale, în relief, iar trecerea de la tavan la pereți este preluată de 14 perechi de elemente decorative. La etaj se găsesc și camere al căror tavan au o mulura bogată, desfășurată pe tavan și în scafă. Se remarcă bogăția elementelor decorative, atât geometrice, cât și florale.

Fig. 11. Candelabru din camera E03 – etaj

În prezent, clădirea galeriei de artă este proprietate a județului Argeș⁶, iar Muzeul Județean Argeș îndeplinește rolul de administrator.

Fig. 12. Galeria de Artă Rudolf Schweitzer-Cumpăna - 2019

⁶ Hotărârea Consiliului Județean nr. 38/1999, consemnată în H.G. 447/2002, Anexa nr. 1 - Inventarul bunurilor care aparțin domeniului public al județului Argeș

2.2. Arhitectura

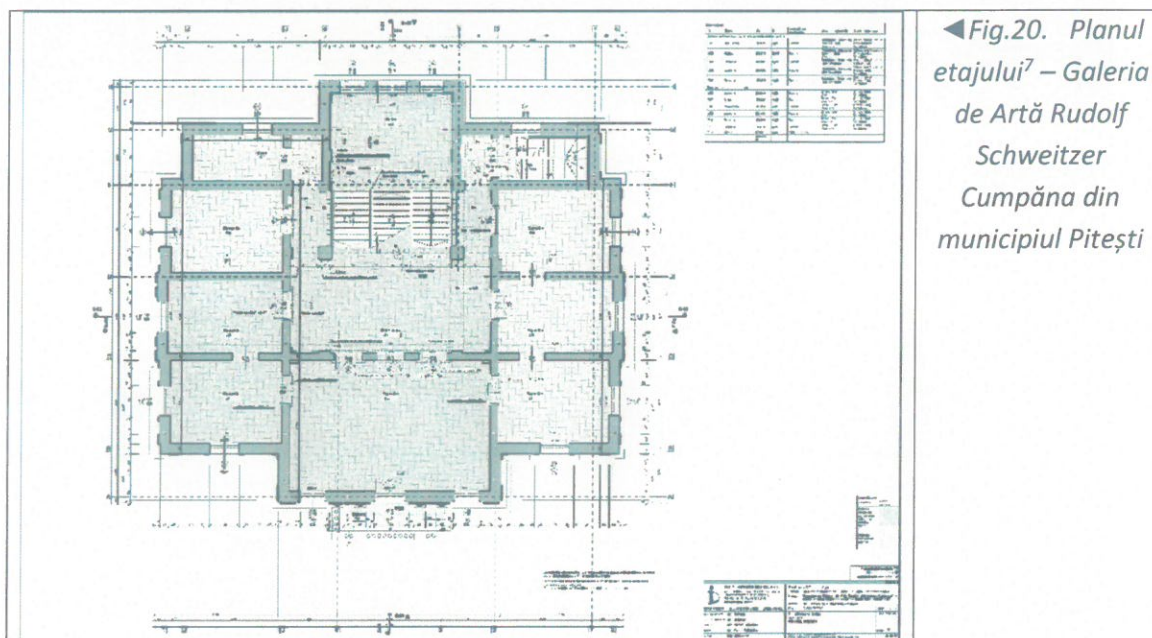
Clădirea a fost construită în stil eclectic francez cu axa de simetrie pe direcția accesului principal, formată din parter și etaj.

Planul clădirii este compus din mai multe camere, astăzi destinate sălilor de expoziție. La parter sunt amplasate săli de expoziție, grup sanitar, spațiu comercial, hol cu scara centrala tip fluture pe axa de simetrie iar la etaj săli expoziționale, atelier si hol central.

În exterior, construcția este încununată de un acoperiș de tablă, care are cate un pediment pe fiecare din cele patru laturi.

Fațada dinspre bulevardul Republicii și cea opusă prezintă pe frontonul superior anul construcției 1886. Deasupra ușii de intrare, dinspre bulevardul Republicii, este amplasat un balcon susținut de patru coloane doric iar la nivelul etajului atât pe fațada principala cat si pe fațadele laterale coloane angajate cu capiteli corintice dispuse grupat pe centru si izolat pe extremele fațadelor.

A fost compusă dintr-un sistem constructiv de zidărie plină, atât la pereții exteriori cât și la pereții interiori. Pardoseala parterului este realizata pe structura de lemn, la fel ca și planșeele superioare, care au fost executate tot pe structura de lemn. Șarpanta este realizată din lemn de rășinoase cu elemente cu secțiunea pătrată.

Fundațiile sunt continue din zidărie de cărămidă la partea superioara, pana la nivelul vechi de calcare, cu cca 20-30 cm mai jos de cota terenului amenajat actual. În continuare un beton cu marca inferioara, friabil. În total adâncimea de fundare este de 1,60-1,65 m față de cota trotuarului.

⁷ *** Planuri de arhitectură realizate de S.C. INTERACTIVE DESIGN S.R.L.

La exterior decorația fațadelor este realizată din profile trase în tencuiala, decorații executate din ipsos, ancadrame din tencuiala profilate. Frontonul de pe fațada principală este executat la o dată recentă, decorația anterioară lipsind. Tencuiala actuală este realizată din mortar cu praf de piatră.

Soclul este executat din dale de simlipiatra. Ferestrele duble cu profile din lemn și geam simplu sunt cele originale vopsite în culoarea alb.

Acoperișul are geometria versanților în două pante una abruptă aproape de verticală și una lină aproape de orizontală. Versantul abrupt este acoperit cu tabla solzi și are muchiile închise cu ornamente liniare din tabla amprentată cu modele geometrice. La colțuri sunt prezente elemente decorative tot din tabla amprentată.

La nivelul acoperișului sunt prezente două tipuri de lucarne cu profilatură bogată din tabla și câtă un pediment pentru fiecare fațadă realizat din zidărie cu profilatură din ipsos. Pe frontonul pedimentului de pe fațada principală lipsise stucatura inițială.

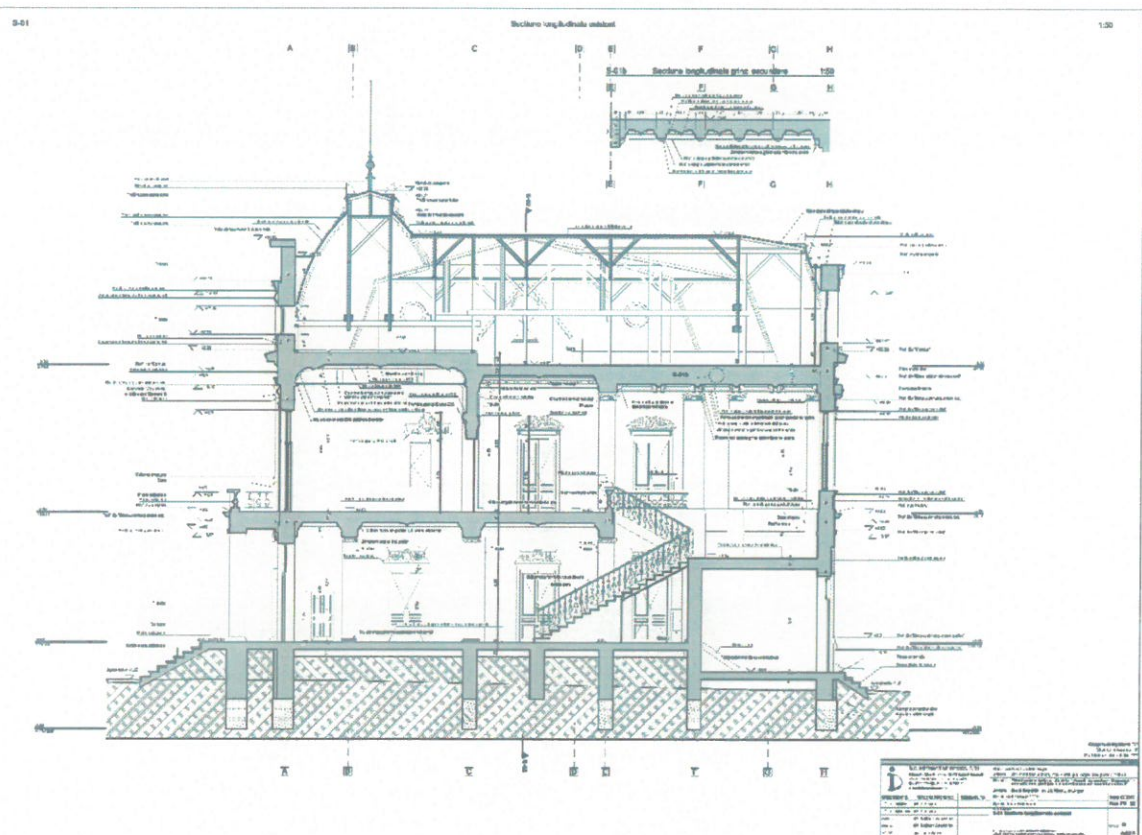

Fig. 23 Secțiune longitudinală⁸

⁸ Secțiune realizată de S.C. INTERACTIVE DESIGN S.R.L.

Fațadele Galeriei de Artă Rudolf Schweizer Cumpăna

2.3. Decorația murală interioară

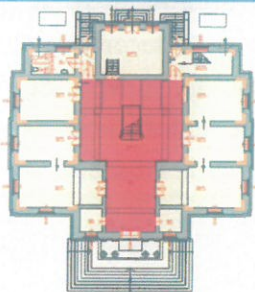
2.3.1. Prezentarea componentelor artistice: pictură murală și stucaturi

Clădirea monument în care se află Galeria de Artă „Rudolf Schweitzer-Cumpăna” este realizată din zidărie de cărămidă, planșee de lemn și grinzi metalice și se desfășoară pe două niveluri, respectiv parter și etaj. La parter sunt amplasate săli de expoziție, spațiu comercial, hol de acces și distribuție, grup sanitar, iar la etaj se află săli de expoziție, atelier, hol.

Decorația interioară a clădirii este realizată în stil eclectic francez, unitar din punct de vedere stilistic, dar cu elemente specifice fiecărei încăperi în parte. Elementele decorative de stucatură policromă sunt prezente în încăperile P01, P02, E01, E02, E04 și E05, iar pictura se regăsește în camerele E03, E04 și E05 de la etaj. În momentul de față, în mare parte, încăperile au pereții și tavanele acoperite cu vopsea, într-o singură culoare. Plafonul sălii centrale de la etaj a fost decorat de către pictorul Iosif Materna.

PARTERUL CLĂDIRII

Hol – P01 și P02

Decorația murală actuală a încăperilor P01 și P02 este simplă. Acestea sunt zugrăvite integral cu mai multe straturi de vopsea, atât în zona parietală, cât și în cea a tavanelor. În lacunele zugrăvelii monocrome existente se observă mai multe straturi de vopsea, precum și o decorație policromă.

Cornișa tavanelor este perimetrală, asemănătoare unei rame simple ce încadrează tavanul. Rozeta din jurul candelabrului este decorată cu stucatură, la fel și stâlpii adosați, ce sunt terminați în partea superioară cu elemente neoclasice, respectiv capiteluri de inspirație ionică cu accente aurii. Frontoanele de deasupra ușilor, prezintă elemente decorative volumetrice acoperite cu straturi de zugrăveală.

P01, P02 - Imagini de ansamblu

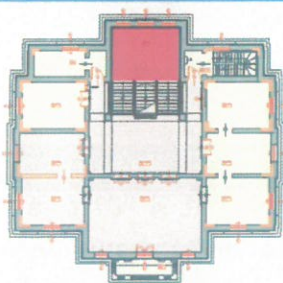
Straturi suprapuse ale decorației paretale

Fronton decorativ

ETAJUL CLĂDIRII

Hol – E02

Cea mai bogat decorată suprafață a casei scărilor este tavanul. Ca și în cazul holului de la parter, atât zona paretală cât și tavanul încăperii E02 au suferit intervenții repetate de zugrăvire, finisajul actual fiind zugrăveală albă cu accente aurii pe decorația în relief. Tavanul este casetat prin intermediul grinzilor în 20 de pătrate, decorate cu reliefuri ce redau elemente decorative florale și geometrice aurite. Acesta se sprijină pe console decorative, dispuse câte două. Zona cornișei este susținută de stâlpi adosați, decorați în partea superioară cu capiteli de inspirație neoclasică.

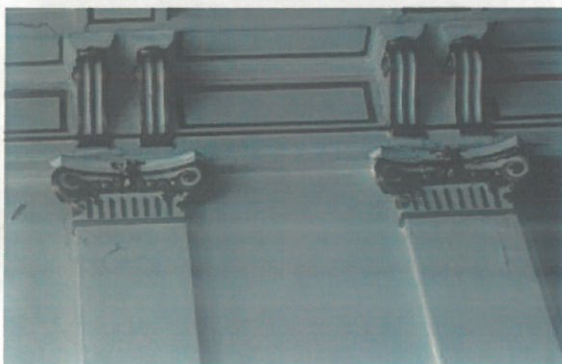
E02 – Imagine de ansamblu

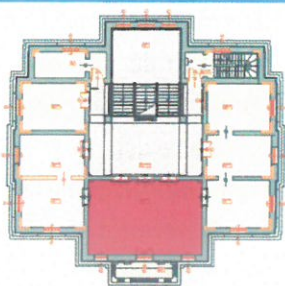
E02 – tavanul casetat

E02 - Detalii

Sala E03

Încăperea E03 este cea mai mare și mai bogat decorată cameră de la etaj și dispune de 5 căi de acces cu 5 uși prevăzute cu frontoane decorate cu reliefuri.

Tavanul și scafa sunt înfrumusețate cu pictură *trompe l'oeil* și cu stucatură policromă, prin care sunt redată motive decorative florale stilizate și geometrice.

Scafa prezintă inclusiv medalioane pictate, aflate la colțuri și în zonele de mijloc ale laturilor acesteia, în interiorul cărora sunt ilustrate buchete de flori. Din acestea pornesc ghirlande de flori realizate din reliefuri stucate policrome. Medalioanele de pe laturile lungi alternează cu zone în care este pictată imitație de marmură cu venatură roșie pe fond ocru.

Zona de prindere a candelabrului este marcată de o rozetă decorată cu reliefuri stucate policrome, ce redau elemente vegetale și geometrice.

E03 – Vedere de ansamblu a tavanului

E03 – Detaliu din zona scafei

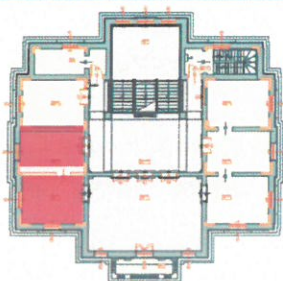

E03 - Element decorativ din zona candelabrului

E03 – Frontoane decorate

Sălile E04 și E 05

Sălile E04 și E05 formau inițial o singură încăpere, în momentul de față tavanul fiind secționat pe zona centrală de un perete despărțitor. Din acest motiv, ușa ce separă cele două săli nu este prevăzută cu fronton decorat, precum celelalte uși.

Tavanul este decorat cu stucatură policromă, profiluri asemănătoare unor rame ce încadrează perimetral suprafața. Zona centrală nu mai prezintă pictură, aceasta fiind, probabil, acoperită de straturile de zugrăveală.

În colțurile tavanului sunt redată ornamente vegetale stucate, cu policromie, încadrate în triunghiuri.

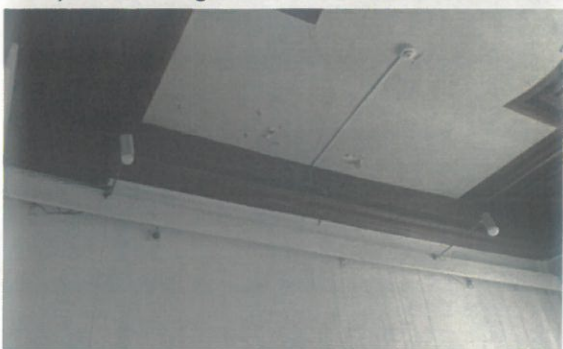
Scafa este decorată cu pictură, ce ilustrează motive decorative vegetale și florale repetitive.

E04 și E05 - Imagine de ansamblu a tavanului

E04 – imagine de ansamblu

E05 – detaliu tavan

E05 – detaliu tavan

Detaliu scafă

2.4. Tehnica de execuție a componentelor artistice

Conform datelor istorice clădirea a fost construită la sfârșit de secol XIX, în anul 1886. Clădirea prezintă componente artistice exterioare și interioare. La interior se regăsesc componente artistice din stuc și pictură murală.

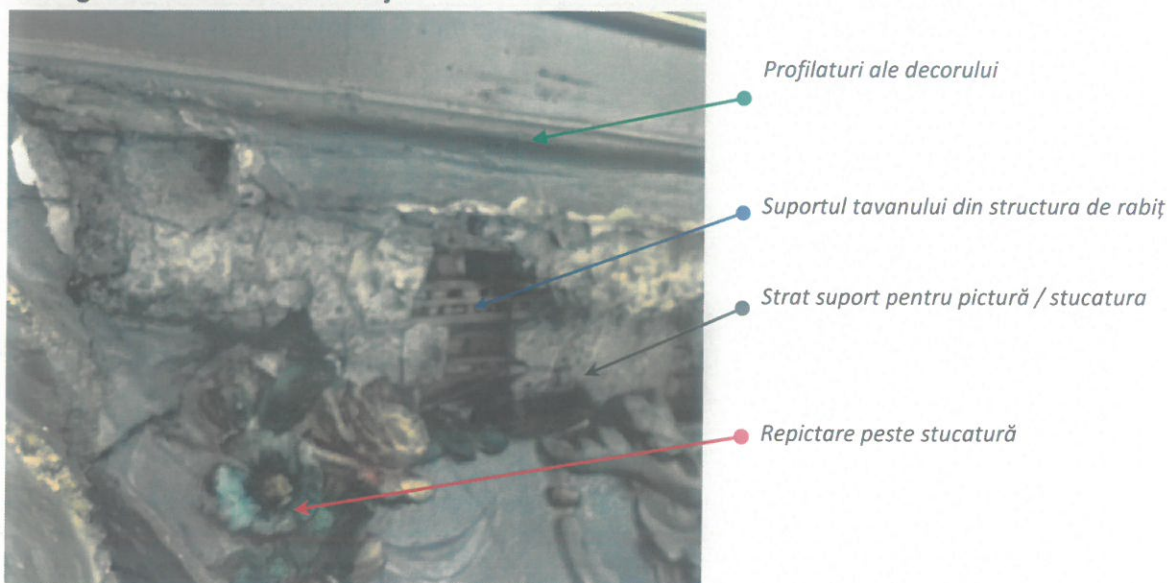
Cercetarea *in situ* a evidențiat faptul că interiorul monumentului este decorat de pictură murală realizată în tehnica *a secco* și stucaturi, acoperite momentan de zugrăveli.

Componentele artistice a căror tehnică de execuție a fost cercetată în prezentul studiu sunt:

- ✓ **pictură murală decorativă pe tavane**
- ✓ **stucaturi interioare acoperite de zugrăveli**

Picturile murale din interiorul Galeriei de Artă Rudolf Schweitzer-Cumpăna au fost realizate în tehnica *a secco* după cum reiese din analizele chimice-stratigrafice⁹. În urma sondajelor stratigrafice și a investigațiilor fizico-chimice s-a ajuns la concluzia că pelicula de culoare se încadrează în tehnica *a secco* specifică sfârșitului de secol XIX. Culoarea a fost aplicată într-un strat compact pe suportul finisat, preparație compusă dintr-un strat subție de sulfat de calciu (ipsos) cu alb de plumb în compoziție¹⁰. Stratul de preparație, suport pentru pictură, a fost la rândul său aplicat peste un strat de **mortar format din var si nisip**, așa cum sunt acoperiți și pereții verticali ai clădirii.

Stratigrafia tavanului de la etaj

Detaliu tehnic dintr-o lacună a straturilor suport

⁹ Anexa I. Buletin de analize fizico-chimice, Galeria de Artă din Pitești, județul Argeș, cercetător expert investigații fizico-chimice dr. Gheorghe Niculescu

¹⁰ *Ibidem*.

2.4.1. Tehnica de execuție a picturii murale de pe tavane

Interiorul monumentului păstrează pictură murală pe cele două tavane ale camerelor de la etaj. Maniera de execuție a picturii a constat în realizarea desenului cu șablonul pentru elementele repetitive și revenirea cu pensula.

Unele elemente ale desenului au fost realizate prin tușe fine cu detalii ce puteau fi executate doar de un bun maestru zugrav de pictură murală. Din analiza optică a detaliilor de pictură, desenul pregătitor a fost realizat, o parte prin tehnica sinopia sau aplicare de culoare.

Pentru identificarea pigmentilor au fost prelevate șase probe și analizate prin metode semi distructive. Toate cele șase probe analizate au dus la aceeași concluzie în ceea ce privește natura pigmentilor utilizați în realizarea tehnicii de execuție¹¹.

Pigmenții identificați în urma probelor analizate sunt minerali sau naturali. S-a identificat cele trei tipuri de alb: albul de zinc, albul de titan și albul de plumb. Galbenul identificat în stratigrafie a fost ocru galben. Pentru roșu s-a folosit două tipuri: *ocru roșu de fier și roșu miniu*¹² pentru ornamentele floare de la zonele superioare. Verdele utilizat este un amestec de verde de pământ în masă albă, la fel ca stratul de gri-deschis, unde s-a utilizat pigmentul negru carbon în masă albă. Peste ornamentele profilate au fost aplicate decoruri aurii, acestea sunt compuse din schlagmetal (aliaj Cu/Zn)¹³.

Tavanul camerei E03 de la etaj. Pictură murală pe suprafață plană și pe stucaturi.

¹¹ *Ibidem*.

¹² Anexa I. Buletin de analize fizico-chimice, Galeria de Artă din Pitești, județul Argeș, cercetător expert investigații fizico-chimice dr. Gheorghe Niculescu

¹³ *Ibidem*.

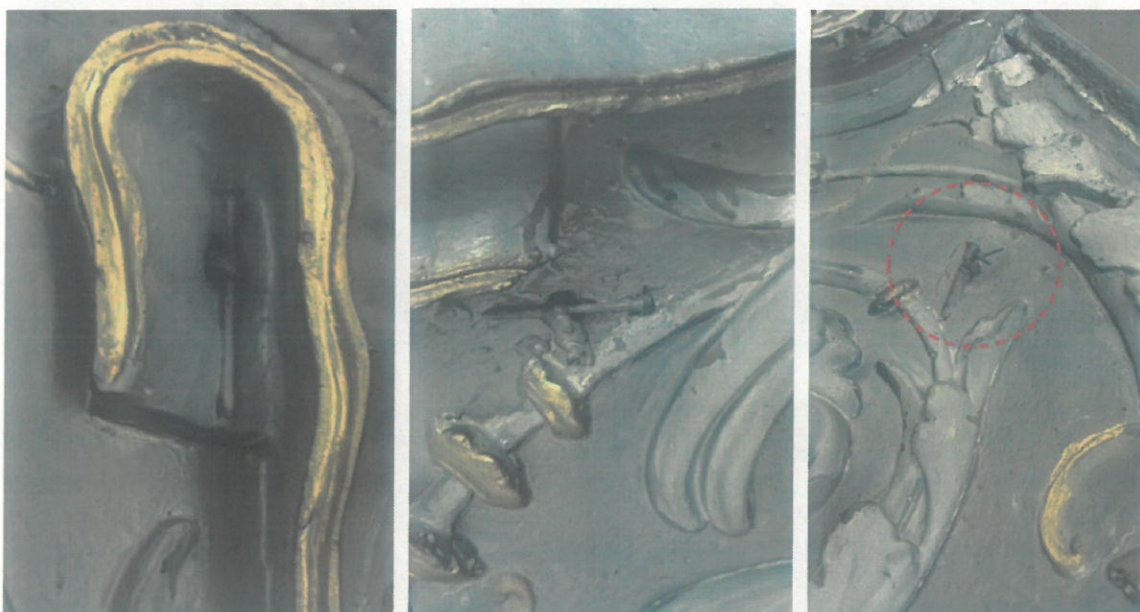
Tavan din camera E04 de la etaj.

2.4.2. Tehnica de execuție a stucaturilor interioare (tavane, scafe, frontoane)

Elementele decorative în relief stucat sunt amplasate, fie deasupra ușilor interioare, fie pe tavane. Pereții verticali au fost executați din zidăria formată din cărămidă roșie peste care s-au aplicat straturi de tencuială (compoziție var /nisip), un strat de preparare din ipso și zugrăveală fără pictură decorativă. Frontoanele au fost turnate în forma negativă a decorului (știclu), utilizându-se ca material ipsosul. Abia după întărirea materialului și prelucrare au fost și montate formele turnate (pozitivul) pe pereții verticali sau tavane. Aceste forme de stucatură prezintă elemente de prindere vizibilă prin locurile ascunse ale scafelor.

Stratul de tencuială pe bază de sulfat de calciu (ipsos), utilizat ca suport pentru pictură a fost așternut pe un tavan de rabiț cu sistem de șipci de lemn, observată de altfel și în lacunele profunde ale straturilor suport.

Elemente metalice ale tehnicii de execuție - sistem de prindere ale fragmentelor de stucatură

Tavanul holului central de la etaj –tavan casetat din stucaturi policromate

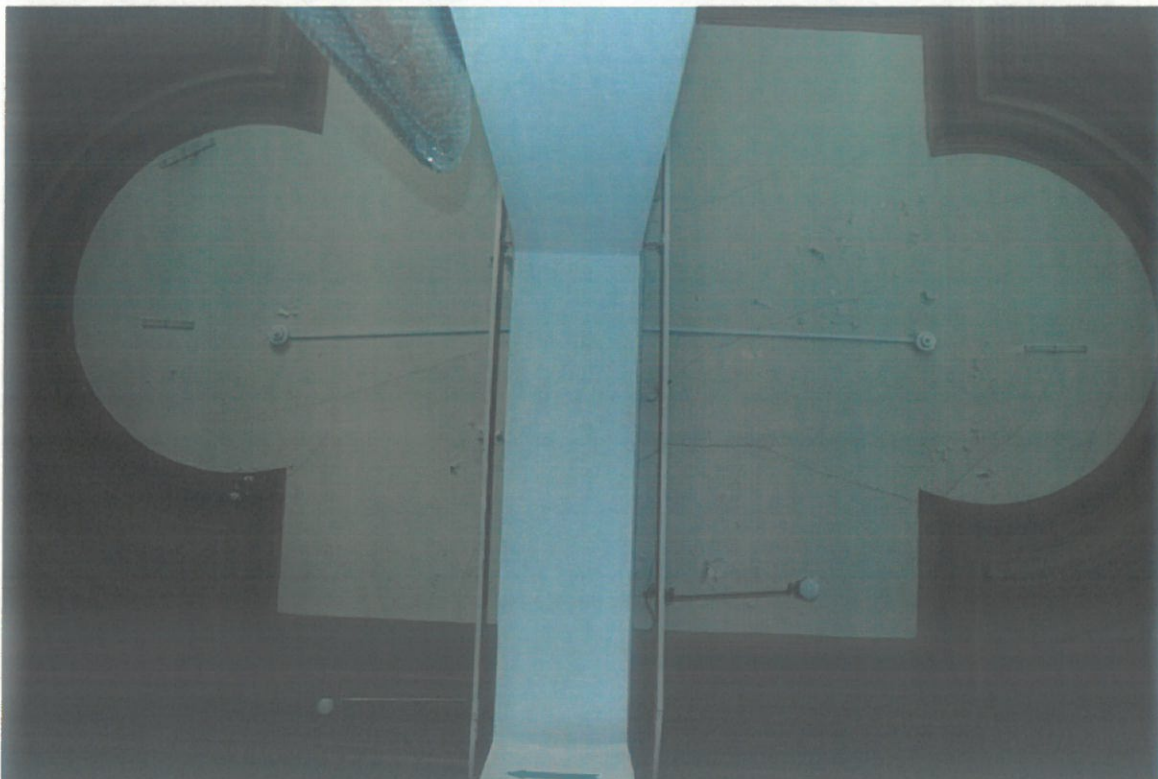

3. INTERVENȚII ANTERIOARE

3.1. Intervenții anterioare asupra arhitecturii

Condițiile de mediu ale traficului urban au influențat negativ conservarea arhitecturii. Intervențiile recente, de secol XX sau chiar XXI sunt evidente prin reparații haotice ale lacunelor stratului de tencuială.

La nivel arhitectural, Galeria de Artă din Pitești a primit câteva modificări, atât la exterior cât și la interior. Intervențiile care au afectat și componentele artistice sunt cele de la interiorul monumentului, dintre care cea mai evidentă este adăugarea peretelui despărțitor dintre camerele E04 și E05, care de fapt formau o singură cameră. S-a produs astfel împărțirea tavanului ce prezintă decorații stucate și pictate. În urma acestei modificări pictura tavanului apare în cele două încăperi diferite, fiind astfel frântă din punct de vedere compozițional.

Peretele despărțitor dintre camera E04 și E05, care formau o singură cameră.

3.2. Intervenții anterioare asupra componentelor artistice

Intervențiile anterioare vizibile la componentele artistice din interiorul Galeriei de Artă din Pitești sunt cele legate de prezentarea estetică, întreg interiorul fiind acoperit de repictări succesive. Multitudinea de intervenții necorespunzătoare a putut fi determinată prin cercetarea stratigrafică, în urma căruia s-au pus în evidență cinci straturi de culoare. Materiale utilizate la aceste intervenții au fost: vopsea industrială de ulei, bronz, zugrăveală, culori de apă.

Pe pereții interiori se pot observa chituiuri mai vechi ale fisurilor și lacunelor sau alte materiale necorespunzătoare. O altă gamă de intervenții au fost realizate la nivelul elementelor de stucatură, zone în care se pot observa cu ușurință forme ale stucaturii refăcute, ceea ce duce la concluzia că acestea au fost adăugate recent.

4. STAREA ACTUALĂ DE CONSERVARE-DEGRADARE A MONUMENTULUI

4.1 Considerații privind statica monumentului

Galeria de Artă este un muzeu județean din Pitești, amplasat în Bulevardul Republicii, în centrul orașului, într-o zonă de plin interes artistic și cultural, în imediata vecinătate a Teatrului Alexandru Davila. Galeria de Artă funcționează într-o clădire din 1886 construită de arhitectul Ion N. Socolescu, care până în anul 1970 a adăpostit primăria orașului. Are un patrimoniu de 1100 lucrări de pictură și sculptură clasică și contemporană.

De-a lungul timpului clădirea a suferit schimbări de stil și numeroase renovări de ordin structural și arhitectural.

În prezent aspectul exterior al galeriei și al împrejurimilor este unul echilibrat, dat fiind așezarea sa într-o zonă intens circulată.

Zidurile exterioare ale Galeriei de Artă nu prezintă degradări majore, însă pe-a locuri prezintă desprinderi la nivelul tencuielii; nu se observă deplasări în plan ale zidăriei sau fisuri de profunzime care ar putea să pătrundă până la nivelul cărămizilor.

4.2 Starea de conservare a arhitecturii (a elementelor arhitecturale)

4.2.1 Zidăria și tâmplăria Galeriei de Artă

Zidurile Galeriei de artă sunt construite, ținând cont de anul edificării, din cărămidă roșie legate cu mortar din var-nisip. Acestea au un aspect integru, însă se pot observa degradări de ordin estetic.

Este evident faptul că grosimea pereților variază de la interior la exterior, de la o zonă la alta, în funcție de rolul pe care îl îndeplinesc. Mai exact zidurile exterioare sunt mai groase, pe când cele din interior, cu rolul de fragmentare al spațiului, sunt mai subțiri.

Fațadele de vest și est

Atât tencuiala pereților interiori, cât și exteriori sunt afectați de umiditatea de capilaritate, prezintă halouri, mușcări, exfolieri și descompunerea materialelor de construcție.

La nivelul pereților interiori și a tavanelor se pot observa exfolieri masive ale straturilor de vopsea aplicate în straturi succesive, în etape diferite de conservare-restaurare.

Exfolieri ale straturilor de vopsea și tencuială

Accesul în muzeu este permis pe latura de vest a acestuia, printr-un vestibul mic susținut de un șir de patru coloane de pe fațada principală, cu vedere la stradă, printr-un gol central rezervat ușii din lemn și un șir de trepte. De-o parte și de alta a ușii principale se regăsesc ferestre cu tocuri de lemn și geamuri compuse, de dimensiuni considerabile și formă dreptunghiulară, iar la partea superioară dispun de arce rotunde, de tipul celor romanice.

Ferestrele de pe fațada de vest, de la parter și cele de pe axul central se termină cu arcul rotund, pe semicerc, pe când celelalte ferestre, de la etaj au formă de dreptunghi. Pe fațada de est, cea care poate fi văzută din piața orașului, se află încă o ușă de acces și câteva casete încastate în zid, asemenea unor ferestre false.

Intrarea în Galeria de Artă facilitată de un șir trepte și ușa din lemn

Toate fațadele Galeriei de Artă sunt brăzdate de ferestre, unele dreptunghiulare, altele cu terminații în arc de boltă, iar altele, în prezent sunt „ferestre oarbe”. Ferestrele sunt securizate cu grilaje din fier. Ancadramentele tuturor ferestrelor sunt realizate din cărămidă roșie și mortar de var-nisip, lipsite de decorații speciale.

Tâmplăria este realizată în exclusivitate din lemn, păstrându-se majoritar cea originală, revopsită sau lăcuită. Este vizibilă cu ochiul liber trecerea timpului peste tâmplăria ușilor și a ferestrelor, acestea prezentând degradări.

Detalii ferestre compuse și uși

În interior ușile și ferestrele sunt realizate din lemn, decorate cu sculpturi minimaliste, cu un aspect îngrijit. Starea de conservare a ușilor interioare este una echilibrată, deoarece sunt ferite de intemperii meteorologice. De-a lungul timpului tâmplăria din interior a fost vopsită, lăcuită, cu elemente înlocuite sau schimbate integral.

Uși din interior

Nu același lucru se poate spune despre starea de conservare a ferestrelor exterioare. Acțiunea ploilor, ninsorilor, soarelui și a vântului au influențat starea de conservare a tâmplăriei; aceasta prezintă degradări la nivelul structural și scorjiri ale lacurilor și vopselurilor aplicate în etape diferite de timp. Este evidentă trecerea timpului peste durabilitatea acestora.

Starea de conservare a ferestrelor

Degradarea tocurilor ferestrelor și amânarea schimbării lor a avut urmări distructive și asupra zidăriei. Apa meteorică a pătruns în interior, prelingându-se pe zid, astăzi fiind vizibile halori de umiditate.

4.2.2 Acoperișul și sistemul de preluare a apelor pluviale

Acoperișul muzeului este acoperit cu tablă zincată, material de construcție introdus în uzul exterior pe teritoriul României la începutul secolului al XX-lea.

Din observațiile cu ochiul liber de la nivelul solului, în prezent, actualmente acoperișul se prezintă într-o stare bună de conservare fără degradări majore, însă necesită intervenții.

Detaliu acoperiș

Din cauza scursurilor și petelor de umiditate care se observă de la tavan în jos, spre podea, putem afirma că în trecut, acoperișul s-a aflat într-o stare de degradare avansată. Astfel apa pluvială a pătruns în interiorul muzeului prin zonele deteriorate ale învelitorii, provocând pagube structurale și estetice.

Prelingerea apelor pluviale cauzate de degradarea învelitorii

Sistemul de preluare al apelor pluviale influențează conservarea monumentului, atât a structurii de zidărie cât și a tencuielilor interioare sau exterioare. Apa preluată de sistemul de colectare ajunge pe trotuarul perimetral din jurul clădirii, cu mențiunea că, local, jgheaburile nu ajung până la nivelul solului; acestea se termină cu aproximativ 40-150 centimetri până a atinge solul. Acest fapt duce la prelingerea apelor pluviale pe pereții clădirii.

Sistemul de preluare al apelor pluviale

În timp pagubele pot fi irecuperabile; materialele structurii de zidărie se vor dezintegra, va apărea umiditatea de capilaritate urmată de toate degradările cauzate de aceasta.

Starea de conservarea a jgheburilor și a burlanelor din tablă este degradată, acestea prezintă dislocări, fracturi, zone cu rugină, toate acestea minimizându-le funcționalitate.

4.2.3 Trotuarul perimetral și împrejurimile Galeriei de Artă

În prezent Galeria de Artă nu dispune de un trotuar perimetral propriu. În trecut, clădirea era înconjurată de un trotuar turnat în ciment, însă o dată cu începutul anilor 2000, când centrul orașului a intrat în reabilitare, acesta a fost spart și îndepărtat, fiind înlocuit cu dale de ciment colorate în alb și galben. În prezent aspectul pavajului este unul îngrijit și unitar, nu există zone de vegetație care să se fi dezvoltat între rosturile dalelor și care ar fi putut contribui negativ la integritatea structurii zidurilor.

Trotuarul perimetral al Galeriei de Artă

Data fiind amplasarea în centrul orașului a Galeriei de Artă, aceasta nu este înconjurată de o vegetație bogată. În imediata vecinătate a clădirii de află câțiva copaci, arbuști decorativi, bănci care servesc localnicilor și o parcare generoasă. Pe fațada de est Galeria de Artă se învecinează cu o fântână arteziană muzicală inaugurată în anul 2008.

Împrejurimile Galeriei de Artă

4.2.4 Soclul Galeriei de Artă

Soclul clădirii este confecționat din blocuri de similipiatră și cărămidă roșie legată cu ciment și înconjoară Galeria de Artă pe toate fațadele sale. Acesta este compus din mai multe module cu dimensiuni și adâncimi diferite. Starea de conservare a acestuia este precară, prezintă dislocări ale cărămizilor, cu aspect sfărâmiat, prăfos, în stare de descompunere și exfolieri la nivelul tencuielilor. Cauza principală care a dus la o formă avansată de degradare este umiditatea de capilaritate, apa meteorică, la care se adaugă vibrațiile produse în urma cutremurelor.

Zone afectate de umiditate pe soclu

4.2.5 Pardoseala și nivelul de călcare

Intrarea principală în clădire se face pe latura de vest. Accesul în muzeu este facilitat de un șir de trepte care prezintă degradări majore la nivelul structurii.

Pardoseala din interiorul Galeriei de Artă variază în funcție de încăpere. Holurile principale dispun de gresie decorate cu un model geometric, iar camerele sunt pardosite cu parchet de stejar. Vederea de ansamblu este una unitară, întreaga pardoseală are aspect integru și îngrijit și nu prezintă degradări majore.

Diverse tipuri de pardoseli din interiorul Galeriei de Artă

Accesul de la parter la etaj este facilitat de o scară interioare compusă din trepte confecționate din scândură, care la etaj se bifurcă, formându-se două scări paralele. Scările sunt asigurate cu o balustradă din fier forjat, lucrat alambicat. Acestea sunt acoperite cu o mocheta de culoare închisă.

Scările interioare

4.2.6 Instalația electrică, de încălzire și de supraveghere video

Iluminatul artificial și totodată adaptarea la electricitate a castelului au fost realizate cu mult timp în urmă. Instalația electrică a fost prinsă de structura zidăriei și utilizează atât lumină caldă, cât și rece. În interiorul muzeului se găsesc diferite corpuri de iluminat, lustre și becuri.

Sistemele de iluminat

Sistemul de încălzire din timpul iernii este cel cu centrală termică pe gaz. În interiorul Galeriei se regăsesc instalate calorifere, marea majoritate fiind dispuse în imediata vecinătate a ferestrelor. Acestea sunt de tipul celor de fontă, fapt care indică montare cu mult timp în urmă.

Sistemul de încălzire- calorifere

Galeria de Artă este dotată cu sistem de supraveghere video. Aparatura este amplasată în locuri strategice, în unghiuri cu o arie de acoperire cât mai mare. Pe pereții muzeului se mai află prinse diverse afișaje, panouri informative și schițe de evacuare. Prezența acestora este benefică vizitatorilor și persoanelor care își desfășoară activitatea în muzeu, însă structura de zidărie și tencuială sunt deteriorate prin prezența cuielor metalice și a sistemelor de prindere.

Sistemul de supraveghere video și diverse afișaje informative

5. STAREA DE CONSERVARE A COMPONENTELOR ARTISTICE

5.1. STAREA DE CONSERVARE A PICTURII MURALE

5.1.1. Starea de conservare la nivelul stratului suport

Starea de conservare a decorației murale este strâns legată de starea de conservare a structurii de zidărie. Principalele degradări vizibile la nivelul suportului de zidărie sunt cele produse de mișcările seismice. La nivelul pereților și al tavanelor se observă fisuri superficiale și profunde, degradări active, ce au antrenat împreună cu stratul de tencuială și stratul de culoare. Pe tavan aceste forme de degradare sunt neregulate. Fisurile s-au mărit în timp sub acțiune a factorilor de microclimat, antrenând astfel stratul de tencuială, rezultând lacune.

Fisuri structurale la nivelul pereților și al tavanelor

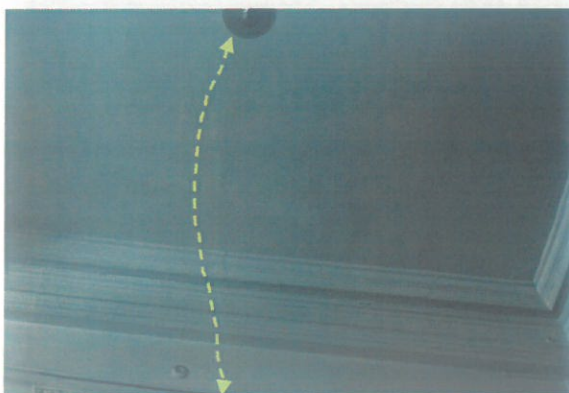
Acțiunea umidității coroborată cu variațiile de temperatură, a avut influențe negative asupra conservării tuturor straturilor, de la suport până la cele de intervenție anterioară. Umiditatea excesivă, prin migrarea și recristalizarea sărurilor, duce la pierderea coeziunii și a adeziunii straturilor, favorizează apariția biodeteriogenilor.

Analizând starea de conservare a tavanelor și a scafelor au fost identificate desprinderi ale tencuielii de suportul de rabiț, apărute ca urmare a acțiunii umidității și a vibrațiilor. La nivelul suportului de rabiț se observă urme ale infiltrației apelor pluviale, posibil atac biologic, depuneri aderente și alte degradări structurale.

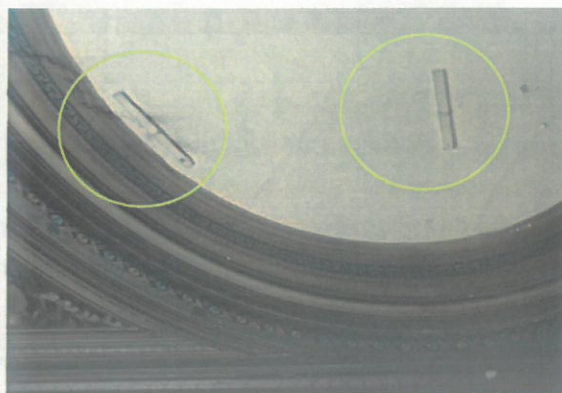

Suport de rabiț vizibil în lacune

În timp, au fost realizate intervenții de asigurare și consolidare, precum și de completare prin chituire. Pentru redarea stabilității structurale, în zona tavanului pictat din E04/ E05, a fost realizată o intervenție provizorie, neavizată și inestetică, de asigurare prin fixarea unor baghete metalice.

Completări/ chituri structurale la nivelul suportului

Baghete metalice folosite pentru asigurarea/ consolidarea tavanului

Degradările stratului pictural original pot fi observate prin prisma adaosurilor straturilor ulterioare de intervenție. Cauza principală în apariția acestora este un cumul de factori precum variațiile de microclimat, mișcările seismice și întreținerea deficitară a monumentului.

5.1.2. Starea de conservare la nivelul stratului de culoare

Pe suprafața decorației murale s-au identificat depuneri slab aderente și aderente. Depunerile slab aderente de praf, pânze de păianjen sau alte materii provenite pe calea aerului sunt vizibile pe majoritatea suprafețelor, fiind mai concentrate în zonele de colț sau la îmbinări.

Pe suprafețele policrome se observă depuneri ancrasate, scursuri și stropi de diverse origini, ce au ajuns prin intermediul infiltrațiilor de apă, sau accidental, prin aplicarea neglijentă a zugrăvelilor parietale.

Depuneri și scursuri diverse la nivelul policromiei

Degradările de tipul fisurilor corespund uneori cu cele ale stratului suport și ale zidăriei. Aceste forme de degradare se pot observa începând de la stratul vizibil de zugrăveală, străbătând policromia originală și ajungând și la stratul de tencuială.

Fisuri ale suportului împreună cu stratul pictural

Sub acțiunea factorilor de microclimat extremi, a umidității de infiltrație și din cauza incompatibilității materialelor în cazul repictărilor, zugrăvelile aplicate ulterior s-au desprins de pe policromia originală sau împreună cu aceasta, rezultând desprinderi, exfolieri și lacune. La suprafața picturii murale acești factori de degradare duc la alterări cromatice, pierderea adeziunii și a coeziunii stratului de culoare, producerea de desprinderi și lacune.

Exfolieri masive ale stratului de culoare au rezultat în urma pierderii adeziunii acestuia la preparația de ipsos, sau în cazul repictărilor la stratul original. Prin evoluția necontrolată, exfolierile au dus la pierderea iremediabilă a stratului pictural prin formarea de lacune extinse.

Exfolieri ale straturilor de zugrăveală

Exfolieri și lacune ale picturii tavanelor

Umiditatea de infiltrație, care a generat migrarea și recristalizarea sărurilor din substrat, a dus în partea superioară a pereților, în zona tavanelor și a scafelor, la apariția formațiunilor saline și a atacului biologic.

Alterări cromatice și formațiuni saline ca efect al acțiunii umidității

Încăperile au suferit intervenții repetate de zugrăvire masivă, cu vopsea pe bază de ulei sau vopsea lavabilă, intervenții ce afectează din punct de vedere structural și estetic.

Zugrăvirea repetată a tavanelor și a zonelor parietale

Zona parietală - straturi suprapuse vizibile în lacune

Au fost realizate repictări locale cu vopsea de ulei, ce au afectat originalitatea și autenticitatea decorației originale, atât în zona tavanelor cât și în cea a scafelor.

De asemenea, s-au identificat diverse instalații montate necorespunzător, fiind produse lacune și degradări ale policromiei.

Diverse instalații

O intervenție realizată în timp, cu impact asupra decorației murale, a fost cea de adăugare a unui perete de compartimentare ce desparte acum încăperile E04 și E05 de la etaj. Se observă

cum acesta rupe decorația tavanului în două. În zona scafei, decorația pictată a acesteia a fost continuată pe noul perete adăugat.

Tavanele încăperilor E04 și E05

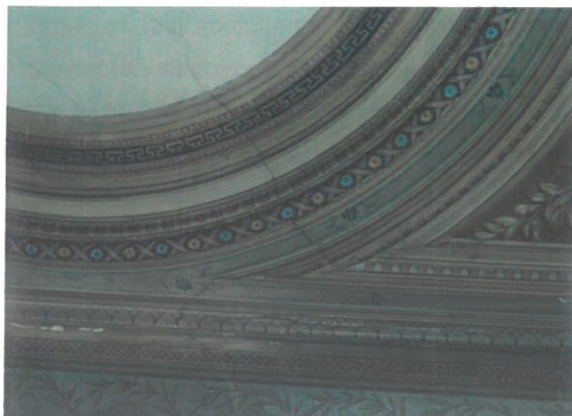
5.2. STAREA DE CONSERVARE A STUCATURII INTERIOARE (TAVANE, SCAFE, FRONTOANE)

Componentele artistice turnate, respectiv stucatura policromă, împodobește unele dintre tavanele încăperilor, rozetele corpurilor de iluminat, scafele și decorurile de deasupra ușilor. Aceasta a fost afectată de același cumul de factori ca și restul decorației murale, respectiv de variațiile de microclimat, mișcările seismice, intervențiile anterioare neavizate și întreținerea deficitară a monumentului. Ca și în cazul picturii, degradările policromiei stucaturii pot fi observate prin prisma repictărilor și a adaosurilor straturilor ulterioare de intervenție.

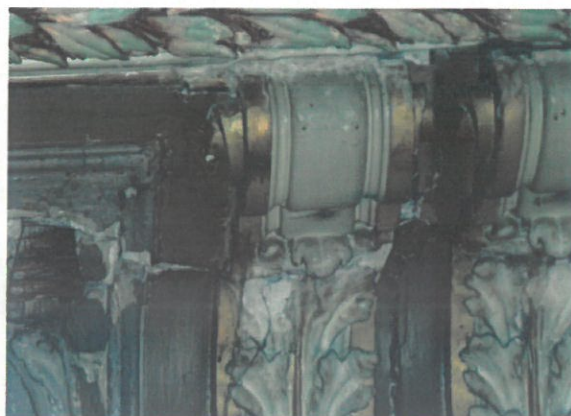
Pe suprafața murală, în special în zonele de îmbinare, în concavități și mai ales pe elementele stucate, au fost identificate depuneri aderente de praf, pânze de păianjeni și alte materii ce au aderat în timp.

Majoritatea elementelor stucate au suferit intervenții de repictare, însă, cu siguranță, sub acestea se află depuneri ce au ajuns la un moment dat pe policromia originală. Acestea vor fi îndepărtate o dată cu decaparea repictărilor.

În urma vibrațiilor produse de trepidații și de mișcările seismice au rezultat fisuri și dislocări structurale ale decorurilor stucate. Totodată, unele elemente stucate s-au dislocat din cauza pierderii adeziunii în urma acțiunii umidității și a șocurilor mecanice.

*Fisuri transversale la nivelul tavanului
ce străbat stucatura policromă*

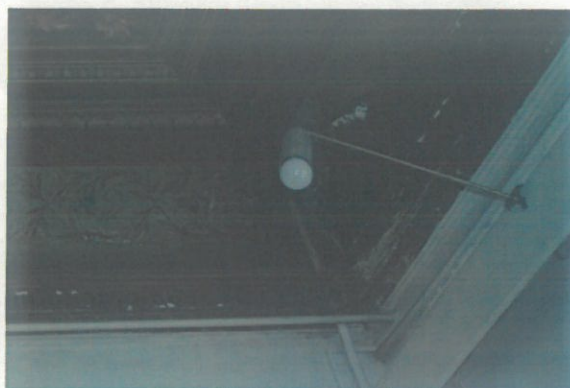

*Fisuri, dislocări și lacune ale decorației
realizate în stuc*

Policromia elementelor stucate prezintă fisuri transversale, fisuri neregulate, exfolieri, eroziuni, lacune de diverse profunzimi și dimensiuni.

Exfolieri și lacune ale policromiei

În timp au fost realizate intervenții de ordin structural sau estetic, respectiv completări și chituiuri necorespunzătoare, repictări și zugrăveli pe zone extinse.

Completări volumetrice la nivelul stucaturii

Decorațiile în stuc au fost revopsite în mai multe etape, în culori de ulei, respectând sau nu cromatica originală. Prin suprapunerea mai multor straturi de vopsea a fost afectată volumetria reliefulurilor, respectiv plasticitatea și autenticitatea acestora. Unele suprafețe aurii au fost acoperite cu pigmenți metalici aurii de slabă calitate. Intervențiile au fost considerate ca fiind necesare din cauza degradărilor de ordin structural și estetic vizibile la un moment dat.

Straturi de vopsea suprapuse peste stucatura policromă

Accente aurii realizate după zugrăvire

Repictări locale

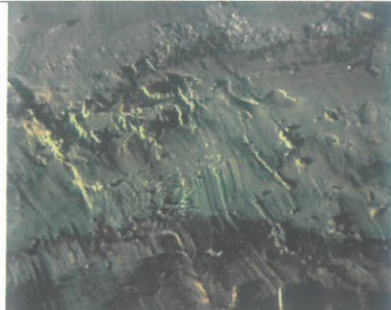
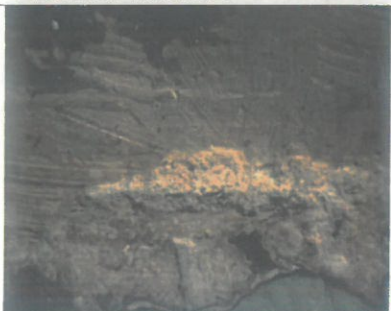
6. CERCETARE PRELIMINARĂ – ANALIZE / TESTE

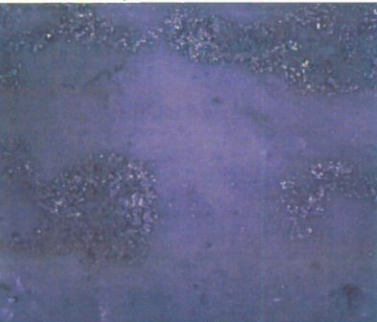
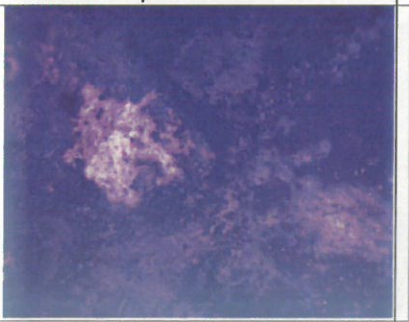
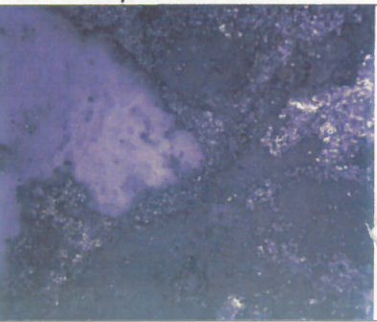
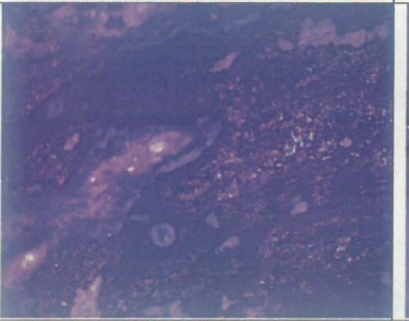
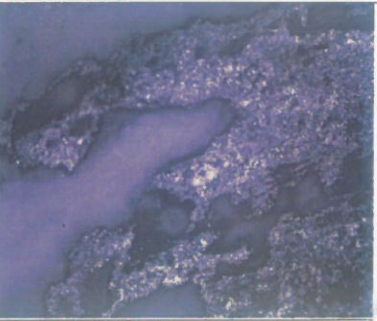
6.1. Fotografii la microscop

Denumirea obiectivului:

Galeria de Artă Rudolf Schweitzer – Cumpăna, municipiul Pitești, județul Argeș

Analize realizate cu: Microscop Dino-lite, portabil cu usb – lumini speciale – UV și IR

Descrierea analizei la microscop		Fotografii la microscop
Zona de analiză: Cameră E03 – etaj, tavan pictat - test stratigrafic		
Observații: Straturile componente ale picturii murale în tehnica al secco au fost observate în fotografia microscopică. Stratigrafia intervențiilor anterioare au fost puse în evidență în toate cele trei tipuri de lumină prezentate în tabelele de mai jos.		
▼ Lumină naturală	▼ Lumină specială -UV	▼ Lumină specială - IR
		
▼ Lumină naturală	▼ Lumină specială -UV	▼ Lumină specială - IR
		
Zona de analiză: Hol central de la etaj - fronton deasupra ușii - test stratigrafic		
Observații: Starea de conservare a straturilor de culoare a fost analizată la microscop. S-au observat suprapuneri de vopsea, zugrăveală și alte tipuri de repictări. Grosimea acestor straturi este considerabilă, imaginea fiind realizată în interiorul testelor stratigrafice de decapare.		

▼ Lumină naturală	▼ Lumină specială -UV	▼ Lumină specială - IR
		
▼ Lumină naturală	▼ Lumină specială -UV	▼ Lumină specială - IR
		
▼ Lumină naturală	▼ Lumină specială -UV	▼ Lumină specială - IR
Observații: Straturile componente ale picturii au fost observate în fotografia microscopică, din acestea fac parte: strat de bronz, vopsea albă, vopsea verde-deschis și strat de culoare ocru.		
▼ Lumină naturală	▼ Lumină specială -UV	▼ Lumină specială - IR
		
► Observații: Straturile componente ale picturii au fost observate în fotografia microscopică, din acestea fac parte: pelicula de culoare și stratul suport de tencuială din var cu adaos de fibră vegetală. Lacunele superficiale pe zone relativ mici se pot analiza în lumina IR. Se observă un contrast mult mai mare dintre pigmentul picturii și stratul de tencuială din lacună.		
▼ Lumină naturală	▼ Lumină specială -UV	▼ Lumină specială - IR
		

6.2. Prelevare probe pentru analize fizico-chimice

OBIECTIV: GALERIA DE ARTĂ RUDOLF SCHWEITZER- CUMPĂNA

AMPLASAMENT: BD. REPUBLICII, NR. 33, MUNICIPIUL PITEȘTI, JUDEȚUL ARGEȘ

TEHNICĂ DE EXECUȚIE: pictură murală în tehnica *a secco* și stucaturi

DATE: construcție 1886

COD LMI : AG-II-m-A-13424.01

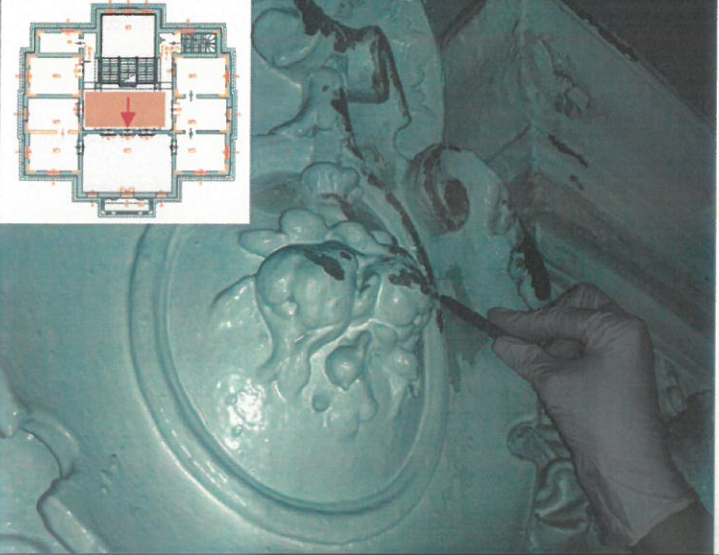
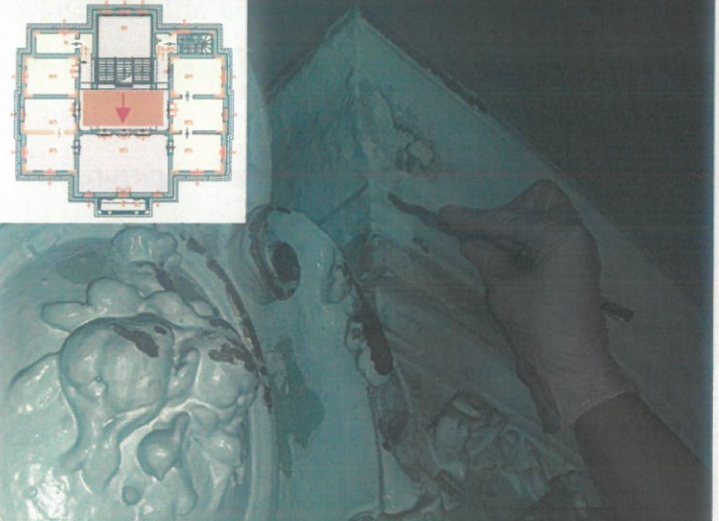
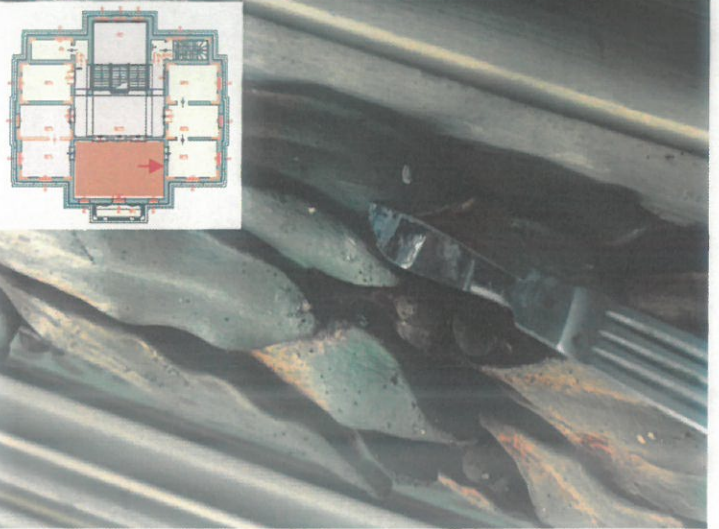
OBSERVAȚII: cu scopul identificării tehnicii de execuție a stucaturilor și a picturii murale s-au prelevat 6 probe pentru identificarea acestora. Toate probele au fost prelevate cu tot cu strat suport pentru identificarea compozițională a materialelor puse în operă. Zonele de prelevare au fost din stucaturile decorative ale frontoanelor de deasupra ușilor și din scafele tavanelor.

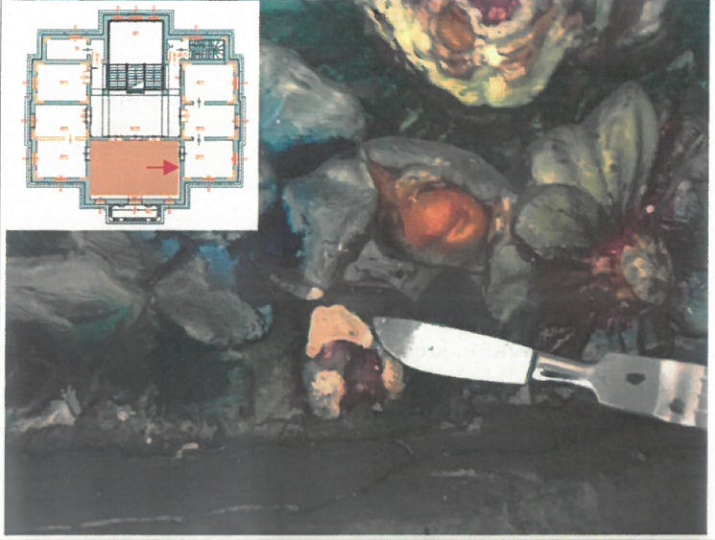
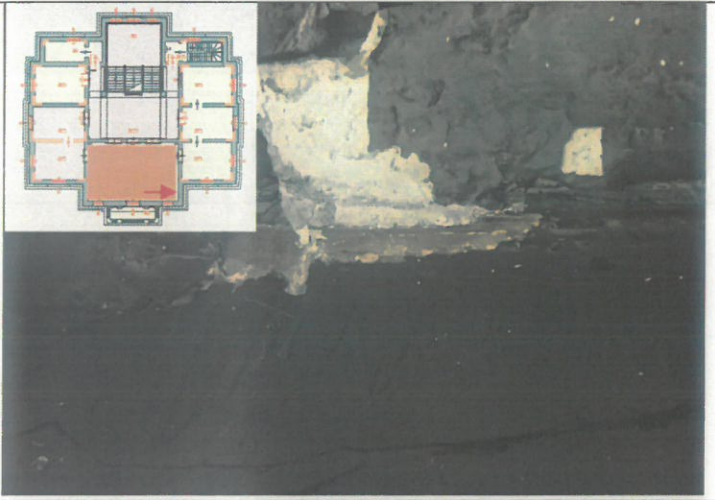
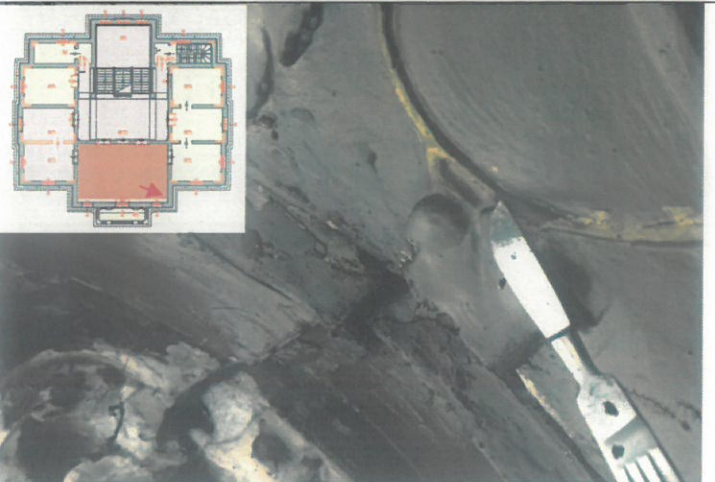
De menționat este faptul că atât frontoanele, cât și tavanele au fost acoperite integral de repictări cu vopsea în ulei și alte straturi de zugrăveli *a secco*.

Pictura tavanului din camera principală a etajului (E03) păstrează pe unul din medalioane semnătura pictorului L. Șofronie și datarea 1950. Ținând cont de faptul că datarea construcției este din anul 1886, evident că această pictură este de fapt o repictare ulterioară.

Etaj, camera din mijloc cu tavan pictat și decoruri stucate ale scafei. Semnătura pictorului și datarea repictării din 1950.

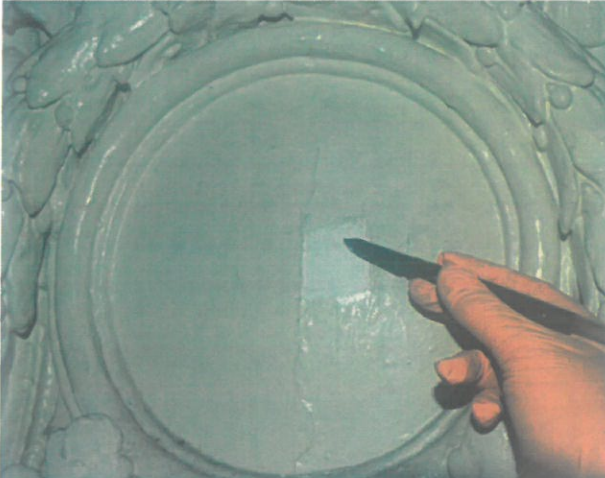
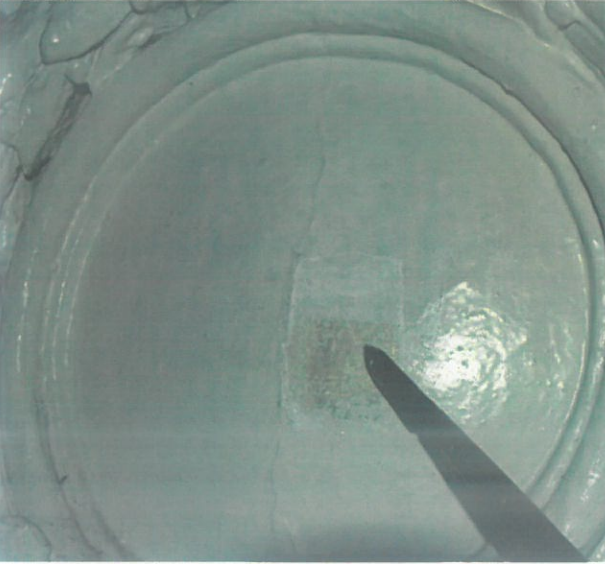
ZONA DE INTERVENȚIE / PIGMENTI PRELEVAȚI	DOCUMENTAȚIE FOTOGRAFICĂ
Nr. Probă: P1 Zona: Hol principal de la etaj, fronton deasupra ușii Pigment/probă prelevată : probă pentru identificarea stratigrafiei ce conține: - strat suport - straturi de repictări (vopsea albă, vopsea gri deschis, bronz, strat verde, strat original) Rezultat: Alb de zinc ,alb de plumb, verde de pământ (2straturi),ocru roșu, ocru galben. Albul de plumb-primul strat.	
Nr. Probă: P2 Zona: Hol principal de la etaj, fronton deasupra ușii Pigment/probă prelevată : probă pentru identificarea stratigrafiei ce conține: - strat suport - straturi de repictări (vopsea albă, vopsea gri deschis, bronz, strat verde, strat original) Rezultat: Doua straturi de alb de zinc in amestec cu alb de titan, verde de pământ (pigment in masa alba),gri deschis(negru carbon in masa alba)	
Nr. Probă: P3 Zona: Camera din mijloc de la etaj, tavan – ornament frunză Pigment/probă prelevată : probă pentru identificarea stratigrafiei ce conține: - strat suport - straturi de repictări (repictare din 1950) Rezultat: Verde de pământ și un strat brun de amestec de miniu si ocru.	

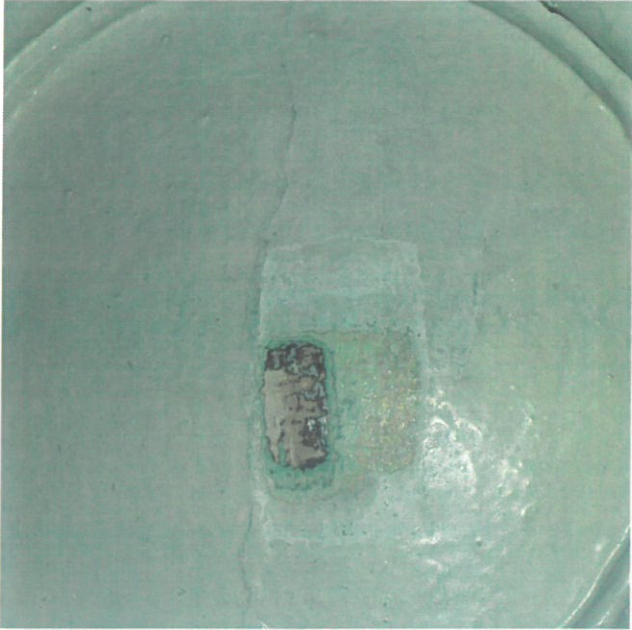
Nr. Probă: P4 Zona: Camera din mijloc de la etaj, tavan – ornament frunză Pigment/probă prelevată : probă pentru identificarea stratigrafiei ce conține: - strat suport - straturi de repictări (repictare din 1950) Rezultat: <i>Gri-alb de zinc cu negru carbon Verde deschis-verde de pământ Alb-alb de zinc, Roșu-miniu cu ocră</i>	
Nr. Probă: P5 Zona: Camera din mijloc de la etaj, tavan – ornament frunză Pigment/probă prelevată : probă pentru identificarea stratigrafiei ce conține: - strat suport - straturi de repictări (repictare din 1950) Rezultat: <i>Alb de zinc în amestec cu oxizi de fier și puțin verde crom.</i>	
Nr. Probă: P6 Zona: Camera din mijloc de la etaj, tavan – ornament frunză Pigment/probă prelevată : probă pentru identificarea stratigrafiei ce conține: - strat suport - straturi de repictări (repictare din 1950) Rezultat: <i>Alb de zinc cu oxizi de fier și negru carbon peste strat de schlagmetal (aliaj Cu/Zn)</i>	

6.3. Probe/teste de îndepărtare a depunerilor aderente și ancrasate

Au fost realizate sondaje stratigrafice pentru a se stabili dacă sub straturile de vopsea aplicate pe elementele de stucatură există sau nu policromie originală. Prin intermediul sondajelor stratigrafice s-a relevat faptul că sub straturile de intervenție există policromie originală, acesta fiind acoperită de mai multe straturi de vopsea. De asemenea, sondajele au oferit informații referitoare la starea de conservare a stratului pictural aflat sub straturile de repictare/zugrăveală, putând fi identificate diverse forme de degradare acoperite de acestea: fisuri, eroziuni, lacune.

Nr. test	ZONA DE INTERVENȚIE	METODOLOGIA APLICATĂ	REZULTAT/ CONCLUZII	DOCUMENTAȚIE FOTOGRAFICĂ
T1	Parter – hol central, <i>fronton</i> de deasupra ușii de acces în sala P11 Zonă cu mai multe straturi de repictări	Pentru realizarea testului de decapare s-a ales o zonă din pictura murală în tehnica al <i>secco</i> fără degradări active.	Suprafața prezenta un strat gros de vopsea în culori de ulei aplicat pe toate formele și volumele stucaturii.	Zona de intervenție
T1	Parter – hol central, <i>fronton</i> de deasupra ușii de acces în sala P11 Zonă cu mai multe straturi de repictări	Decaparea straturilor de vopsea prin metode umede și mecanice. <u>Agent activi:</u> T1a – gel decapant Deck 1000 T1b – acțiune mecanică cu bisturiul	Primul strat de vopsea în ulei prezenta o duritate extremă, fiind foarte greu solubilizat. Gelul decapant a avut acțiune după câteva minute.	Imagine din timpul intervenției
T1	Parter – hol central, <i>fronton</i> de deasupra ușii de acces în sala P11 Zonă cu mai multe straturi de repictări	Decaparea straturilor de vopsea prin metode umede și mecanice. <u>Agent activi:</u> T1a – gel decapant Deck 1000 T1b – acțiune mecanică cu bisturiul	În urma gonflării stratului de repictare s-a acționat mecanic cu ajutorul unui bisturiu. Straturile gonflate au fost îndepărtate succesiv.	Imagine din timpul intervenției

T1	Parter – hol central, <i>fronton</i> de deasupra ușii de acces în sala P11 Zonă cu mai multe straturi de repictări	Testul de decapare a straturilor de repictare a pus în evidență mai multe straturi: S1 – vopsea alb S2 – vopsea alb-gălbui S3 – verde deschis S4 – bronz S5 – strat original ocru	Rezultatul este bun, gelul decapant a acționat în profunzime. Se recomandă utilizarea acțiunii mecanice cu ajutorul unui instrument ascuțit.	Aspectul suprafeței după intervenției
----	---	--	---	--

Concluzie teste de curățare

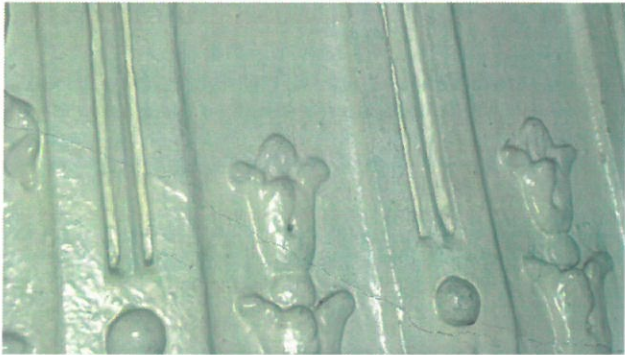
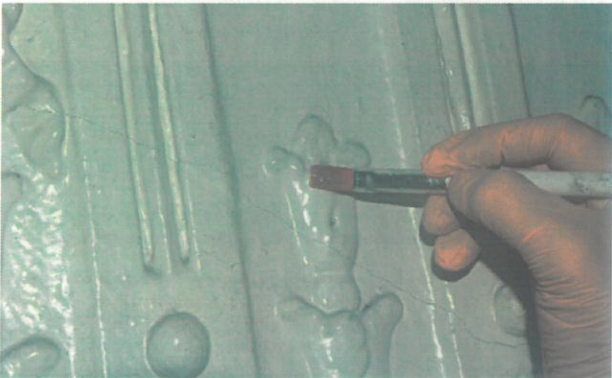
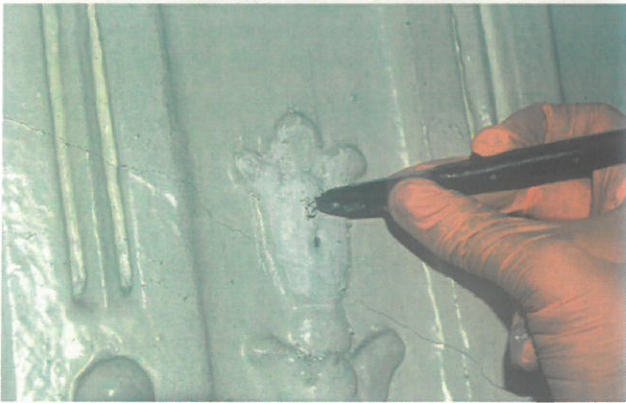
Îndepărtarea straturilor de repictare a fost îngreunată și de faptul că acestea au fost amplasate doar la un nivel de peste 3 m înălțime, fiind destul de dificil de lucrat fără schelă, doar pe scară mobilă. Cel mai bun rezultat a fost prin aplicarea succesivă de gel decapant și decaparea fiecărui strat eșalonat.

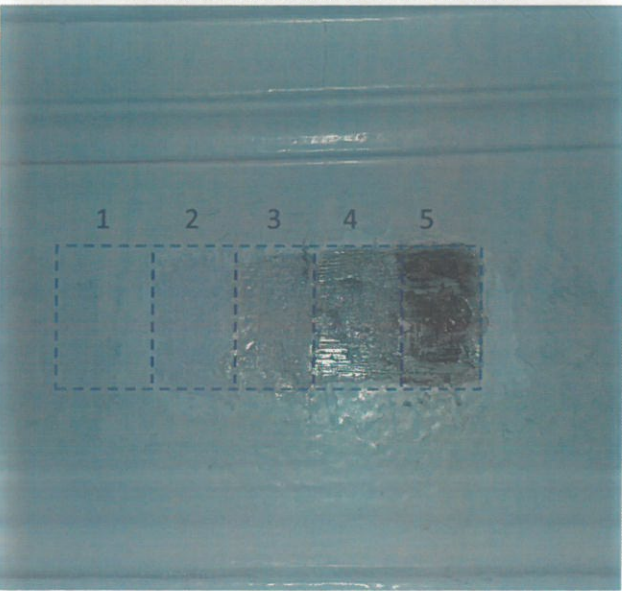
Nr. test	ZONA DE INTERVENȚIE	METODOLOGIA APLICATĂ	REZULTAT/ CONCLUZII	DOCUMENTAȚIE FOTOGRAFICĂ
T2	Parter – hol central, <i>fronton</i> de deasupra ușii de acces în sala P11 Zonă cu mai multe straturi de repictări	Pentru realizarea testului de decapare s-a ales o zonă de stucatură a frontoanelor de deasupra ușii fără degradări active.	Asemeni testului anterior, suprafața prezenta un strat gros de vopsea în culori de ulei aplicat pe toate formele stucaturii.	Zona de intervenție
T2	Parter – hol central, <i>fronton</i> de deasupra ușii de acces în sala P11 Zonă cu mai multe straturi de repictări	Decaparea straturilor de vopsea prin metode umede și mecanice. <u>Agent activi:</u> T2a – gel decapant Deck 1000 T2b – acțiune mecanică cu bisturiul	Duritatea extremă a stratului de vopsea relevă faptul că acesta este aplicat de o vreme și a avut timp să s polimerizeze	Imagine din timpul intervenției
T2	Parter – hol central, <i>fronton</i> de deasupra ușii de acces în sala P11 Zonă cu mai multe straturi de repictări	Îndepărtarea straturilor de vopsea sa realizat atât prin metode umede cât și mecanice. <u>Agent activi:</u> T2a – gel decapant Deck 1000 T2b – acțiune mecanică cu bisturiul	Gelul decapant s-a aplicat pe suprafață cu un timp de acțiune de câteva minute. Straturile gonflate au fost îndepărtate succesiv.	Imagine din timpul intervenției
T2	Parter – hol central, <i>fronton</i> de deasupra ușii de acces în sala P11	Înlăturarea stratului gonflat prin acțiune mecanică. <u>Agent activi:</u>	Stratul de vopsea albă a fost înlăturat, iar sub acesta s-a identificat un alt strat	Imagine din timpul intervenției

	Zonă cu mai multe straturi de repictări	T2a – gel decapant Deck 1000 T2b – acțiune mecanică cu bisturiul	de repictare de culoare alb gălbui. După îndepărtarea stratului alb-gălbui s-a identificat un strat verde.	
T2	Parter – hol central, <i>fronton</i> de deasupra ușii de acces în sala P11 Zonă cu mai multe straturi de repictări	Testul de decapare a straturilor de repictare a pus în evidență mai multe straturi: S1 – vopsea alb S2 – vopsea alb-gălbui S3 – verde deschis S4 – bronz S5 – strat original ocru	Rezultatul este bun, gelul decapant a acționat în profunzime îndepărtând toate repictările. Stratul original este ocru.	Aspectul suprafeței după intervenției

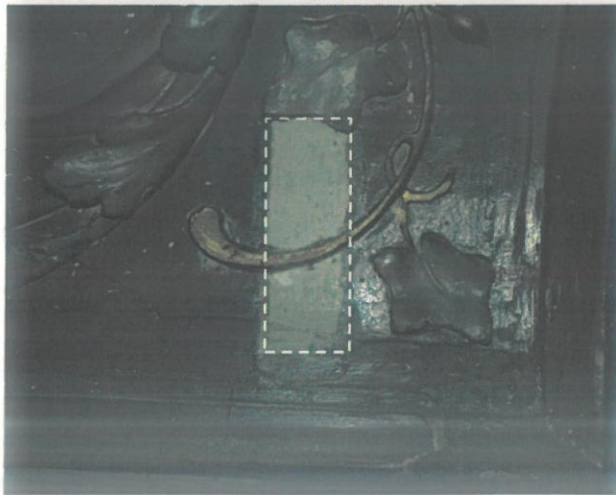
Nr. test	ZONA DE INTERVENȚIE	METODOLOGIA APLICATĂ	REZULTAT/ CONCLUZII	DOCUMENTAȚIE FOTOGRAFICĂ
T3	Parter – hol central, <i>mulură de la partea superioară a pereților</i> Zonă cu mai multe straturi de repictări	Pentru realizarea testului de decapare s-a ales o zonă din pictura murală în tehnica al secco fără degradări active.	Suprafața prezenta un strat gros de vopsea în culori de ulei aplicat pe toate formele stucaturii.	Zona de intervenție
T3	Parter – hol central, <i>mulură de la partea superioară a pereților</i> Zonă cu mai multe straturi de repictări	Decaparea straturilor de vopsea prin metode umede și mecanice. <u>Agent activi:</u> T3a – gel decapant Deck 1000 T3b – acțiune mecanică cu bisturiul	Primul strat de vopsea în ulei prezenta o duritate extremă, fiind foarte greu solubilizat. Gelul decapant a avut acțiune după câteva minute.	Imagine din timpul intervenției
T3	Parter – hol central, <i>mulură de la partea superioară a pereților</i> Zonă cu mai multe straturi de repictări	Decaparea straturilor de vopsea prin metode umede și mecanice. <u>Agent activi:</u> T3a – gel decapant Deck 1000 T1b – acțiune mecanică cu bisturiul	În urma gonflării stratului de repictare s-a acționat mecanic cu ajutorul unui bisturiu. Straturile gonflate au fost îndepărtate succesiv.	Imagine din timpul intervenției
T3	Parter – hol central, <i>mulură de la partea superioară a pereților</i> Zonă cu mai multe straturi de repictări	Stratigrafia este multe straturi: S1 – vopsea alb S2 – vopsea alb-gălbui S3 – verde deschis S4 – bronz S5 – strat original ocre	Rezultatul este bun, gelul decapant a acționat în profinzime instrument ascuțit.	Aspectul suprafeței după intervenției

Nr. test	ZONA DE INTERVENȚIE	METODOLOGIA APLICATĂ	REZULTAT/ CONCLUZII	DOCUMENTAȚIE FOTOGRAFICĂ
T4	Parter – hol central, <i>mulură de la partea superioară a pereților</i> Zonă cu mai multe straturi de repictări	O altă zonă a fost aleasă din decorurile stucate ale parterului. Friza ornamentală „ochi de bou” ce face parte din capitel este acoperită de straturi de vopsea albă și bronz.	Stratul de pigment metalic auriu a fost aplicat grosier peste stratul de vopsea albă în culori de ulei.	Zona de intervenție
T4	Parter – hol central, <i>mulură de la partea superioară a pereților</i> Zonă cu mai multe straturi de repictări	Decaparea straturilor de bronz prin metode umede și mecanice. <u>Agent activi:</u> T4a – gel decapant Deck 1000 T4b – acțiune mecanică cu bisturiul	Stratul de bronz a fost îndepărtat cu ușurință, prin acțiunea gelului decapant. Sub acest strat s-a identificat aceeași vopsea albă în ulei.	Imagine din timpul intervenției
T4	Parter – hol central, <i>mulură de la partea superioară a pereților</i> Zonă cu mai multe straturi de repictări	Testul de decapare a straturilor de repictare a pus în evidență mai multe straturi: S1 – bronz S2 – vopsea alb-gălbui S3 – verde deschis S4 – strat original ocru	Rezultatul este bun. S-au identificat aceleași straturi de repictare, de unde rezultă că intervențiile s-au realizat peste toate ornamentele stucate.	Aspectul suprafeței după intervenției

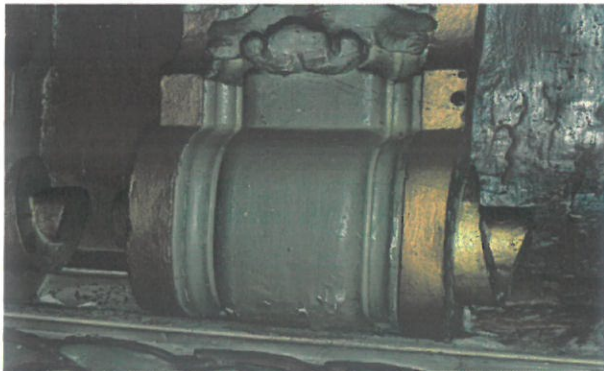
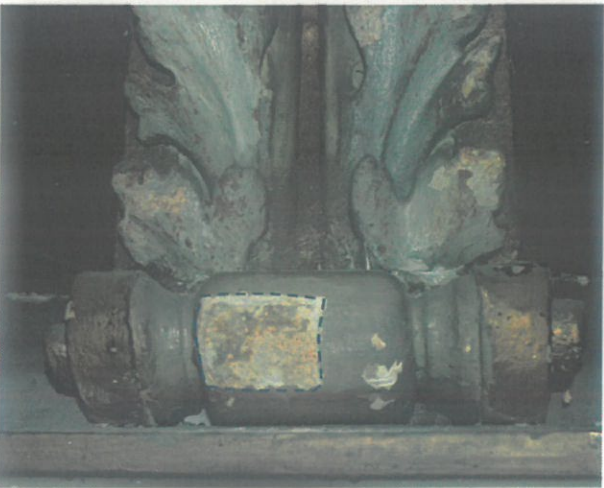
Nr. test	ZONA DE INTERVENȚIE	METODOLOGIA APLICATĂ	REZULTAT/ CONCLUZII	DOCUMENTAȚIE FOTOGRAFICĂ
T5	Etaj – hol central, <i>mulură</i> sub fronton de deasupra ușii de acces în sala E03 Zonă cu mai multe straturi de repictări	Pentru realizarea testului de decapare s-a ales o zonă de „mulură” a stucaturilor interioare ce au fost acoperite cu straturi succesive de vopsea.	Asemeni celorlalte stucaturi de la parter, stratul de vopsea albă este prezent și la etaj. Duritatea stratului de vopsea se prezintă și în această zonă aleasă pentru testare.	Zona de intervenție
T5	Etaj – hol central, <i>mulură</i> sub fronton de deasupra ușii de acces în sala E03 Zonă cu mai multe straturi de repictări	Decaparea straturilor de vopsea prin metode umede și mecanice. <u>Agent activi:</u> T1a – gel decapant Deck 1000 T1b – acțiune mecanică cu bisturiul	Sub stratul aparent de culoare albă s-au identificat mai multe straturi deschise: alb-gri, alb-gălbui, verde deschis și abia apoi stratul original albastru închis.	Imagine din timpul intervenției
T5	Etaj – hol central, <i>mulură</i> sub fronton de deasupra ușii de acces în sala E03 Zonă cu mai multe straturi de repictări	Testul de decapare a straturilor de repictare a pus în evidență mai multe straturi: S1 – vopsea albă S2 – vopsea alb-gri S3 – vopsea alb-gălbui S4 – verde deschis S5 – strat original albastru închis	Decaparea s-a realizat succesiv prin aplicarea gelului decapant peste fiecare strat și îndepărtarea mecanică cu bisturiul. Rezultatul este foarte bun.	Aspectul suprafeței după intervenției

Nr. test	ZONA DE INTERVENȚIE	METODOLOGIA APLICATĂ	REZULTAT/ CONCLUZII	DOCUMENTAȚIE FOTOGRAFICĂ
T6	Parter – hol Etaj – hol central, <i>fronton</i> de deasupra ușii de acces în sala E03 Zonă cu mai multe straturi de repictări	Frontonul din holul central al etajului prezenta lacune stratificate ale straturilor de vopsea prin care se putea observa componența straturilor de intervenție	Suprafața prezenta un strat gros de vopsea în culori de ulei de culoare albă aplicat peste alte straturi de culoare verde și bronz auriu.	Zona de intervenție
T6	Etaj – hol central, <i>fronton</i> de deasupra ușii de acces în sala E03 Zonă cu mai multe straturi de repictări	Decaparea straturilor de vopsea prin metode umede și mecanice. <u>Agent activi:</u> T6a – gel decapant Deck 1000 T6b – acțiune mecanică cu bisturiul	Primul strat de vopsea în ulei prezenta o duritate extremă, fiind foarte greu solubilizat. Gelul decapant a avut acțiune după câteva minute.	Imagine din timpul intervenției
T6	Etaj – hol central, <i>fronton</i> de deasupra ușii de acces în sala E03 Zonă cu mai multe straturi de repictări	Testul de decapare a straturilor de repictare a pus în evidență mai multe straturi: S1 – vopsea albă S2 – vopsea alb-gălbui S3 – verde deschis S4 – strat original ocru	Rezultatul este bun, gelul decapant a acționat în profunzime. Se recomandă utilizarea acțiunii mecanice cu ajutorul unui instrument ascuțit.	Aspectul suprafeței după intervenției

Nr. test	ZONA DE INTERVENȚIE	METODOLOGIA APLICATĂ	REZULTAT/ CONCLUZII	DOCUMENTAȚIE FOTOGRAFICĂ
T7	Etaj – hol central, <i>fronton</i> de deasupra ușii de acces în sala E03 Zonă cu mai multe straturi de repictări	Pentru realizarea testului de decapare s-a ales o zonă din pictura murală în tehnica al <i>secco</i> fără degradări active.	Suprafața prezenta un strat gros de vopsea în culori de ulei aplicat pe toate formele stucaturii.	Zona de intervenție
T7	Etaj – hol central, <i>fronton</i> de deasupra ușii de acces în sala E03 Zonă cu mai multe straturi de repictări	Decaparea straturilor de vopsea prin metode umede și mecanice. <u>Agent activi:</u> T7a – gel decapant Deck 1000 T7b – acțiune mecanică cu bisturiul	Primul strat de vopsea în ulei prezenta o duritate extremă, fiind foarte greu solubilizat. Gelul decapant a avut acțiune după câteva minute.	Imagine din timpul intervenției
T7	Parter Etaj – hol central, <i>fronton</i> de deasupra ușii de acces în sala E03 Zonă cu mai multe straturi de repictări	Testul de decapare a straturilor de repictare a pus în evidență mai multe straturi: S1 – vopsea albă S2 – vopsea alb-gălbui S3 – verde deschis S4 – strat original ocru	Rezultatul este bun, gelul decapant a acționat în profunzime. Se recomandă utilizarea acțiunii mecanice cu ajutorul unui instrument ascuțit.	Aspectul suprafeței după intervenției

Nr. test	ZONA DE INTERVENȚIE	METODOLOGIA APLICATĂ	REZULTAT/ CONCLUZII	DOCUMENTAȚIE FOTOGRAFICĂ
T8	Etaj – tavan camera E03, <i>scafa realizată în stucatură pictată și policromată</i> Zonă cu mai multe straturi de repictări	Pentru realizarea testului de decapare s-a ales o zonă din pictura murală în tehnica al <i>secco</i> fără degradări active.	Stucatura în basorelief a scafei prezenta un strat gri-închis de repictare în culori de ulei. După aspectul său acest strat este de slabă calitate.	Zona de intervenție
T8	Etaj – tavan camera E03, <i>scafa realizată în stucatură pictată și policromată</i> Zonă cu mai multe straturi de repictări	Decaparea straturilor de vopsea prin metode umede și mecanice. <u>Agent activi:</u> T8a – gel decapant Deck 1000 T8b – acțiune mecanică cu bisturiul	Gelul decapant a avut acțiune la scurt timp după aplicare. Stratul de repictare nu era durizat, îndepărtarea realizându-se cu ușurință.	Imagine din timpul intervenției
T8	Etaj – tavan camera E03, <i>scafa realizată în stucatură pictată și policromată</i> Zonă cu mai multe straturi de repictări	În urma testului de decapare s-a identificat un singur strat de repictare aplicat peste stratul original, astfel: S1 – repictare gri închis (culori de ulei) S2 – strat original ocru deschis	Sub stratul de repictare cu gri închis nu s-a mai găsit niciun alt strat de repictare. Rezultatul este satisfăcător.	Aspectul suprafeței după intervenției

Nr. test	ZONA DE INTERVENȚIE	METODOLOGIA APLICATĂ	REZULTAT/ CONCLUZII	DOCUMENTAȚIE FOTOGRAFICĂ
T9	Etaj – tavan camera E03, <i>scafa realizată în stucatură pictată și policromată</i> Zonă cu mai multe straturi de repictări	Frunzele de acant ale consolei prezentau diferit forme de degradare, drept pentru care s-a ales o zonă fără degradări active.	Repictarea din anul 1950 s-a realizat în culori de ulei aplicate în tușe groase și dirijate neglijent. O bună parte din fonduri se suprapun eronat peste ale culori.	Zona de intervenție
T9	Etaj – tavan camera E03, <i>scafa realizată în stucatură pictată și policromată</i> Zonă cu mai multe straturi de repictări	Decaparea straturilor de vopsea prin metode umede și mecanice. <u>Agent activi:</u> T9a – gel decapant Deck 1000 T9b – acțiune mecanică cu bisturiul	Stratul de culoare în ulei a fost îndepărtat cu dificultate, procesul de polimerizare fiind spre final. Duritatea extremă a stratului de culoare în ulei a făcut dificilă decaparea.	Imagine din timpul intervenției
T9	Etaj – tavan camera E03, <i>scafa realizată în stucatură pictată și policromată</i> Zonă cu mai multe straturi de repictări	Testul de decapare a straturilor de repictare a pus în evidență mai multe straturi: S1 – repictare gri în culori de ulei S2 – vopsea alb-gălbui S4 – strat original ocru	Sub stratul de pictura s-a identificat un strat de culoare alb-gălbui și stratul original ocru care se păstrează pe alocuri. Rezultatul este satisfăcător.	Aspectul suprafeței după intervenției

Nr. test	ZONA DE INTERVENȚIE	METODOLOGIA APLICATĂ	REZULTAT/ CONCLUZII	DOCUMENTAȚIE FOTOGRAFICĂ
T10	Etaj – tavan camera E03, <i>scafa realizată în stucatură pictată și policromată</i> Zonă cu mai multe straturi de repictări	La nivelul scafei de la baza tavanului sunt prezente console din stucaturi acoperite de repicări din anul 1950.	Pe lângă stratul gros de vopsea, stucatura prezenta și strat de bronz pe anumite ornamente.	Zona de intervenție
T10	Etaj – tavan camera E03, <i>scafa realizată în stucatură pictată și policromată</i> Zonă cu mai multe straturi de repictări	Decaparea straturilor de vopsea prin metode umede și mecanice. <u>Agent activi:</u> T10a – gel decapant Deck 1000 T10b – acțiune mecanică cu bisturiul	Stratul de pictură din anul 1950 a fost realizat în culori de ulei de slabă calitate și aplicată cu tușe groase.	Imagine din timpul intervenției
T10	Etaj – tavan camera E03, <i>scafa realizată în stucatură pictată și policromată</i> Zonă cu mai multe straturi de repictări	Testul de decapare a straturilor de repictare a pus în evidență mai multe straturi: S1 – repictare gri în culori de ulei S2 – vopsea alb-gălbui S4 – strat original ocru	Sub stratul de pictură s-a identificat un strat de culoare alb-gălbui și stratul original ocru care se păstrează pe alocuri. Rezultatul este satisfăcător.	Aspectul suprafeței după intervenției

7. PROPUNERI DE CONSERVARE – RESTAURARE A COMPONENTELOR ARTISTICE

7.1. Măsuri generale de conservare a monumentului

Pentru o bună conservare în timp a componentelor artistice din interiorul Galeriei de Artă Rudolf Schweitzer Cumpăna se propun o serie de măsuri de conservare a monumentului, măsuri ce sunt menționate în proiectul general, specialitatea arhitectură. Clădirea are nevoie de măsuri generale de conservare atât la exterior, cât și la interior. Urmărite pe rând, exteriorul prezintă stucatură și elemente decorative din piatră, iar interiorul pictură murală, stucaturi, balustradă din metal. Degradările active ale fațadelor, acoperișului, pereților interiori afectează în mod direct aceste componente aminte mai sus.

La nivelul tavanelor și scafelor, Galeria de Artă prezintă degradări active ale sistemului de rezistență, în special în zonele de racord ale pereților cu tavanele și ale colțurilor, probleme provocate de umiditatea de infiltrație din cauza acoperișului defectuos și, evident o mulțime de intervenții anterioare de tencuire exterioare și chituri ale lacunelor, fisurilor la interior.

Pentru o bună conservare în timp a componentelor artistice se propun următoarele măsuri generale de conservare:

- ✧ verificarea sistemului de acoperire și înlocuirea acestuia dacă este necesar
- ✧ înlocuirea sistemului de preluare a apelor pluviale
- ✧ realizarea unui trotuar perimetral clădirii cu rigolă specială de preluare a apelor pluviale,
- ✧ îndepărtarea tuturor straturilor de tencuială ce nu fac parte din straturile originale și degradează estetic
- ✧ la interior se propune verificarea sistemului de încălzire și schimbarea acestuia dacă este cazul
- ✧ îndepărtarea tuturor sistemelor de electricitate din interior și exterior de pe pictura murală și găsirea unor soluții de instalare a acestuia fără să afecteze stratul de culoare și integritatea monumentului,
- ✧ decaparea tuturor reparațiilor necorespunzătoare sau ale materiale noi ce sunt incompatibile cu monumentul istoric.

***** Propunerile menționate mai sus fac parte din consolidarea arhitecturii și sunt detaliate în actualul proiect, specialitatea arhitectura și construcții.**

7.2. Asistență tehnică de specialitate

Pe toată durata desfășurării intervențiilor la structura monumentului se va oferi asistență tehnică de specialitate din partea specialiștilor restauratori a componentelor artistice: pictură murală, piatră și metal, coordonând fiecare parte sa de specialitate. Se propune verificarea tuturor zonelor degradate ale picturii murale, ale stucaturilor atât interioare cât și exterioare, zone în pericol de pierdere și marcarea lor pentru asigurare.

Operațiunile impuse de metodologia de conservare a picturii murale și a stucaturilor ce prezintă strat de culoare / zugrăveală în timpul executanții lucrărilor de consolidare-restaurare a construcției, vor fi următoarele:

- ✓ Verificarea zonelor desprinse și în pericol de pierdere ale stratului de culoare
- ✓ Asigurarea zonelor identificate
- ✓ Replantarea fragmentelor de pictură deplasate de la locul lor
- ✓ Consolidarea profilactică a zonelor atât la pictura murală cât și la stucaturi
- ✓ Extragerea elementelor metalice care a putea să împiedice conservarea
- ✓ asigurarea provizorie a fragmentelor strat suport (tencuială) sau de suport auxiliar (rabiț) cu pictură în pericol de pierdere

Metodologia de asigurare profilactică pentru pictura murală este de a utiliza hârtiile protectoare: pelur și foiță japoneză. Zonele identificate ca fiind cu probleme necesita să fie asigurate pe timpul intervenției la structura de rezistență și a tuturor intervențiilor la arhitectură. Se recomandă pentru aceasta operațiune folosirea soluție apoasă de carboximetilceluloză (CMC).

Este o intervenție temporară care permite desfășurarea în paralele a altor operațiuni de conservare-restaurare pe zonele vizate, fără a pune în pericol pierderea stratului de culoare. Hârtia va fi fixată prin pensulare și va fi aplicată pe traseul desprinderilor și fracturilor, acoperind-se totodată și zonele din imediata apropiere ale acestora. Se urmărește prin această intervenție o asigurare provizorie a acestor suprafețe împiedicându-se astfel eventualele pierderi ce ar putea apărea în timpul intervențiilor ulterioare de restaurare. Hârtia pelur va fi decupată în bucăți de dimensiuni variabile, urmărindu-se prin aceasta diminuarea posibilelor contracții la uscare.

7.3. Măsurători de microclimat

Problemele de umiditate prin capilaritate a fost rezolvată și detaliată în actualul proiect, specialitatea arhitectura și construcții, prin injecții de impermeabilizare de tip freeztek la baza pereților, cat si prevederea unui dren exterior, alături de impermeabilizarea fundațiilor pe exteriorul clădirii.

În cazul în care intervențiile de conservare se vor efectua și în perioada de iarnă, atunci sunt posibile unele diferențe datorate sistemului de încălzire. Prin fenomenul de condens produs la interior poate duce la apariția punctului de rouă ce favorizează dezvoltarea agenților biologici. Se propune astfel realizarea măsurătorilor de microclimat în mediul ambiant din interior, la suprafața picturii murale și periodic la exterior.

7.4. PROPUNERI METODOLOGICE DE CONSERVARE-RESTAURARE A PICTURII MURALE ȘI A STUCATURILOR INTERIOARE

Metodologia de conservare-restaurare s-a stabilit pornind de la diagnosticul întocmit pe baza observațiilor referitoare la starea de conservare și a rezultatelor preliminare efectuate din cadrul cercetării. Se recomandă pentru etapa următoare realizarea de sondaje stratigrafice pe toate tipurile de stucatură, pe tavanele cu intervenții de vopsire, cât și în zonele parietale.

Principalul generator al întocmirii prezentei metodologii este redarea aspectului cât mai apropiat de cel avut la momentul finalizării etapei inițiale de decorare a clădirii. Se urmărește recuperarea straturilor ascunse sub intervențiile realizate în timp, relevate prin cercetarea preliminară. Decorația murală va fi recuperată pe cât posibil și repusă în valoare. Peretele ce separă E04 de E05 va fi eliminat și astfel se va obține aspectul inițial al tavanului întreg compus din cele două tavanele ale actualelor camere.

7.4.1. METODOLOGIA DE CONSERVARE-RESTAURARE - PICTURĂ MURALĂ

- **Îndepărtarea depunerilor slab aderente**

Depunerile slab aderente au fost identificate în descrierea stării de conservare și sunt: depuneri organice, praf, pânze de păianjen, excremente, etc. Pentru îndepărtarea acestora din punct de vedere metodologic se pot utiliza ca materiale: pensule cu păr moale și foarte moale, bureți de tip wishab de durități diferite corespunzătoare fiecărui tip de depunere. De asemenea se poate folosi un aspirator cu turație reglabilă care poate fi foarte util la îndepărtarea depunerilor fixate superficial: praf și pânze de păianjen. Această operațiune se va executa mecanic, cu foarte mare atenție pentru a nu permite acestor depuneri să nu se împrăștie sau să se redepună pe pereți.

- **Asigurări provizorii**

Toate elementele (componente artistice) în pericol să cadă sau expuse unor riscuri iminente ce periclitează pierderea materialității vor face obiectul unor intervenții locale de preconsolidare în vederea stopării sau încetinerii procesului de degradare în funcție de cauza ce îl poate provoca. Marginile friabile ale lacunelor și ale fisurilor vor fi asigurate cu hârtie pelur și CMC 6%. Hârtia va fi fixată prin pensulare și va fi aplicată pe traseul desprinderilor și fracturilor, acoperind-se totodată și zonele din imediata apropiere ale acestora. Hârtia pelur se va tipodimensiona în funcție de suprafața pe care este aplicată, iar suprapunerea acestora va fi de 5 mm pentru a crea rezistență și a preveni distanța creată după contractarea hârtiei la uscare.

- **Consolidarea suportului . Ancorări, tiviri, injectări, (de profunzime)**

- **Impregnarea suprafeței stratului suport friabil/ decoeziv**

În prealabil se va aplica o soluție de apă alcoolizată (2%) pentru a reduce tensiunea superficială a moleculei de apă, deschiderea porilor și în consecință permiterea pătrunderii consolidantului în profunzime. Se recomandă pentru impregnare utilizarea prin impregnarea suportului degradat cu emulsie de rășină acrilică (Acril 33) diluată cu apă, impregnarea făcându-se în etape,

concentrația soluției utilizate va fi crescută de la 2,5 % până la 5-10%. În funcție de gradul de friabilitate și decoeziunea a stratului suport, operațiunea se va repeta, pe aceeași suprafață se va reveni cu concentrații mai mari asigurând refacerea coeziunii suportului.

- **Ancorarea punctuală a marginilor stratului suport desprins/ fracturat**

În funcție de profunzimea desprinderilor, se propune utilizare a două tipuri de materiale compatibil cu originalul, **mortar de var și nisip în proporție de 1p/3p** pentru desprinderile profunde și **chit pe bază de sulfat de calciu (ipsos)** pentru desprinderile de suprafață. Materiale cu duritate medie ce vor fi ușor de îndepărtat cu scopul de a respecta principiul compatibilității materialelor. Pe zonele desprinse, aflate în pericol de fracturare, mortarul de ancorare se va aplica punctual, din loc în loc, creând un traseu discontinuu. Această operațiune permite desfășurarea în regim protejat a altor operațiuni evitându-se astfel eventualele pierderi ale stratului suport. Pentru a mări aderența suprafețelor de contact, după ce au fost curățate în prealabil, se recomandă umectarea cu apă alcoolizată a zonelor desprinse.

- **Tivirea marginilor stratului suport**

Pentru a respecta tehnica originală de lucru, se propune utilizarea același chit pe bază **de sulfat de calciu (ipsos)**. Materialul va fi aplicat continuu pe marginile fracturilor în pericol de desprindere. Se recomandă fixarea tuburilor flexibile pentru injectare concomitent cu desfășurarea acestei operațiuni. Zonelor ce urmează a fi tivite se vor umecta cu apă alcoolizată (5%) cu scopul de a mări aderența chitului la suprafață.

- **Pregătirea zonelor pentru injectări**

Acolo unde au fost constatate desprinderi și burdușeli se propune consolidarea acestora prin injectări. Inițial se va realiza o pregătire a zonei prin testarea acustică și marcarea punctelor de injectare. Dispunerea acestor puncte va începe din partea inferioară a fragmentului desprins urcând către partea superioară a acestuia. Pentru o bună aderență și o consolidare eficientă se va încerca îndepărtarea depunerilor de praf și pulberi din interiorul desprinderii (daca există acces) prin absorbție cu ajutorul unui aspirator. O altă etapă de pregătire a zonelor pentru injectări este introducerea apei alcoolizate în orificii pentru a facilita pătrunderea materialului ce urmează a fi injectat.

- **Asigurarea cu propte a zonelor pentru injectări**

Cu rol preventiv, se propune asigurarea cu propte a zonelor de injectare, atunci când sunt extinse pe suprafețe mari și desprinderile sunt profunde. Greutatea materialului injectat va crea o presiune asupra fragmentului desprins și totodată suprafața se va umezi, devenind fragilă. Protejarea cu propte a zonelor de injectare se va realiza cu ajutorul unor material cu rol de tampon, flexibile, de tip izopren, evitând astfel contactul între suprafața dură a proptei și pictură.

- **Injectarea consolidantului în zonele desprinse**

Metodologia propusă pentru injectări urmărește efectuarea a minim două orificii, unul prin care se va face alimentarea cu material injectabil și unul care va permite evacuarea aerului din desprindere. Consolidantul folosit este pe bază de var hidraulic, de tipul **PLM-AL** pentru desprinderile de pe tavane și scafe (acolo unde există pictură murală). Se va evita umplerea excesivă a golurilor prin injectarea consolidantului gradual, la intervale de timp care să permită penetrarea în profunzime a acestuia.

Consolidarea suportului - pe rabiț. Ancorări, injectări, tiviri

Etapele propuse în cazul tavanelor pictate ce au rezugrăviri masive vor fi asemănătoare cu cele ale tavanelor ce nu au fost repictate în timp:

- a. Ancorarea punctuală a marginilor stratului suport desprins/ fracturat;
- b. Impregnarea zonelor friabile a suporturilor;
- c. Consolidări ale stratului suport prin injectări;

- **Tratarea agenților heterotrofi pe tavane**

Acest tratament preventiv se va aplica în zonele afectate de umiditate pentru a preveni sau stopa dezvoltarea unui atac biologic. Operațiunea se va executa cu ajutorul unei soluții cu Atagol Sodici¹⁴ în concentrație maximă de 2%, substanță activă. În cazul în care pelicula de culoare prezintă exfolieri sau pulverulențe, soluția se va aplica pe aceste zone sensibile prin intermediul foitei japoneze. Tratamentul se va repeta după o perioadă de zece zile de la prima aplicare.

- **Îndepărtarea straturilor de repictare, a rezugrăvirilor, până la stratul original**

Analiza suprafețelor și testele stratigrafice au demonstrat că pictura murală originală a fost acoperită de zugrăveli pe bază de apă, vopsea de ulei sau pictură în culori de ulei. Pentru zugrăvelile aplicate în timp peste stratul original se propune îndepărtate cu mijloace umede – comprese cu **carbonat de amoniu 5-7%** cu timpi de acțiune adaptați în funcție de natura și grosimea stratului de intervenție – și apoi cu bureți *Wishab*, iar mecanic cu bisturiul după caz. Zonele ce prezintă repictări parțiale/totale cu culori de ulei vor fi îndepărtate alternând mijloacele mecanice cu cele chimice. Îndepărtarea acestora se va face utilizându-se anumiți solvenți capabili să solubilizeze repictările, dar care să nu afecteze stratul original.

Se vor utiliza amestecuri de solvenți organici neutrii, cum ar fi soluția 1 [esențe (Esență de Terebentină 1p + 1p White Spirit) 80% + Alcool Etilic Absolut 30% + 5 picături de ulei de în crud saponificat în amoniac]. Pe lângă aceste soluții se propune utilizarea **decapantul DECK 1000** (comercializat sub formă de pulbere pe bază de substanțe naturale organice, solubilizat în apă cu posibilitatea reglării concentrațiilor: pH<13). Se va reveni pe suprafață printr-o acțiune mecanică cu bisturiul.

- **Îndepărtarea repictărilor, chituirilor anterioare**

După îndepărtarea zugrăvelilor aplicate în timp, toate reparațiile / chituirile anterioare ce vor ieși la iveală de sub zugrăveli se vor îndepărta prin utilizarea mijloacelor mecanice (bisturie, dălțițe) alternând cu mijloace umede (comprese) în scopul umectării zonelor și pentru a facilita îndepărtarea acestora.

- **Refacerea elementelor lipsă sau iremediabil degradat**

Toate lacunele prezente la nivelul componentelor artistice din stuc (specifice zonelor cu pictură murală) vor fi refăcute și în funcție de elementul lipsă sau iremediabil degradat, în raport

¹⁴ Produs comercializat de CTS, conține para-clor-meta-crezol, sare sodică de 4-clor-metilfenol

cu reperele existente. Refacerea tuturor acestor elemente se va face prin luarea unui mulaj, urmat de turnarea în **ipsos de modelaj**, folosindu-se ca armătură câlți (câneapă). Pentru preluarea mulajului se va utiliza, după caz, fie în *silicon bicomponent* pentru formele mari, fie plastilină pentru formele de mici dimensiuni.

- **Replantarea fragmentelor extrase pentru consolidare și celor refăcute**

Analizând tehnica de execuție a stucaturilor interioare, elementele decorative ale tavanelor au fost aplicate pe un strat de tencuială formată din mortar var și nisip, precum și stratul de preparație pentru pictură a fost aplicat pe același strat de tencuială var/nisip. Respectând tehnica originală de execuție, replantarea fragmente extrase pentru consolidare, noi, se va realiza prin fixare cu **mortar de var și nisip în proporție de 1p/3p** și adaosuri de P.L.M. AL. Fixarea se va face cu propte conform metodologiei descrisă la cap. „asigurarea cu propte a zonelor pentru injectări”.

- **Chituirea fisurilor/lacunelor la nivelul tencuielilor profunde**

Chituirea fisurilor și a lacunelor se va face numai după îndepărtarea totală a zugrăvelilor și a repictărilor. Completările în profunzime vor fi realizate inițial sub nivel cu 1,5 mm, atât cât să permită aplicarea următorului strat de suprafață. Se propune astfel, chituirea în profunzime cu **mortar de var și nisip (1p/2p)** pentru a respecta principiul compatibilității materialelor puse în operă.

- **Chituirea fisurilor/ lacunelor la nivelul stratului de preparație. Finisare**

Chituirea la nivelul stratului de preparație va face prin aplicarea unui chit de ipsos de modelaj și Acrisil 201/ O.N. (rășină acrilică siliconică în diluant AC 204)¹⁵, respectând principiul reversibilității. Structura suprafeței se va imita ținând cont de aspectul morfologic al suprafeței învecinate. În funcție de acest aspect suprafețele pot fi netede sau rugoase, la fel se va proceda și în cazul tușelor de pensulație.

- **Gletuirea suprafețelor lise / finisaj prin șlefuire**

Suprafețele lise prezente la nivelul tavanelor vor primi un strat de preparație (glet) utilizându-se un stuc „Polyfilla de interior” - materia inertă, *gesso* având un liant ranforsat cu celuloză. Materialul propus are un timp de întărire 90 min și o absorbție medie, după finisarea tencuielilor pe bază de var și nisip necesare.

- **Tratament pentru prezentarea finală – pictură murală**

Operațiunea de prezentare estetică se va definitiva pe baza unui proiect preliminar care va ține cont de cromatica originală precum și de intervențiile în timp selectate. *In situ*, se va efectua un ciclu de probe etalon pentru cromatica generală, cu caracter reprezentativ pentru elementele repetitive. Se propune integrarea cromatică a elementelor stucate, ornamente, profilaturi, cu eroziuni, uzuri, chituri, reasamblări module, auriri. Astfel, lacunele, uzurile și

¹⁵ Produs comercializat de CTS,

eroziunile prezente la pictura murală de pe tavane se vor integra cromatic utilizându-se culori de apă, materiale compatibile cu pictura *a secco*. Metodele utilizate vor fi *ritocco* și *velatura* urmărind o reconstituire a imaginii prin sugerarea unei diferențieri de textură față de original. Uzurile detaliilor aurite se vor realiza cu adaosuri de pigmenți metalici.

- **Zugrăviri artistice ale fondurilor câmpurilor tavanelor**

Suprafața câmpurilor a tavanelor va primi 2-3 straturi de zugrăveală ținându-se cont de policromia inițială, și se va aplica în straturi opace, consistente, începând de la o peliculă transparentă până la obținerea unei suprafețe cu vibrație plastică nobilă. Se vor utiliza culori compatibile cu tehnica originală de execuție. Se vor folosi atât pensule, cât și trafalete cu material cu diverse grade de absorbție/depunere.

7.4.2. METODOLOGIA DE CONSERVARE-RESTAURARE – STUCATURĂ INTERIOARĂ (TAVANE, SCAFE, FRONTOANE)

- **Îndepărtarea depunerilor slab aderente**

Depunerile slab aderente prezente în special în partea superioară a profilurilor și stucaturilor vor fi îndepărtate prin acțiune mecanică utilizând-se diverse mijloace. Pentru îndepărtarea acestora din punct de vedere metodologic se pot utiliza ca materiale: pensule cu păr moale și foarte moale, bureți de tip wishab de durități diferite corespunzătoare fiecărui tip de depunere. De asemenea se poate folosi un aspirator cu turație reglabilă care poate fi foarte util la îndepărtarea depunerilor fixate superficial: praf și pânze de păianjen.

- **Asigurare margini, fisuri, crăpături**

Marginile friabile ale lacunelor și ale fisurilor vor fi asigurate pentru a preveni dislocarea fragmentelor și a permite realizarea celorlalte operațiuni. Se propune utilizarea hârtiei pelur și a adezivului carboximetilceluloză (CMC) în concentrație de 6%.

- **Ancorarea punctuală a marginilor stratului suport desprins/ fracturat**

Desprinderile profunde vor fi ancorate punctual utilizându-se consolidantul PLM A (mortar de injecție pe bază de varuri naturale, fără săruri eflorescente adăugat cu materiale inerte și modificatori ai proprietăților reologice). Marginile friabile ale lacunelor, fracturilor vor fi tratate cu Estel 1100¹⁶ (consolidant pe bază de silicat de etil și polisiloxani în White Spirit) prin impregnare sau injectare.

- **Dezinfectia/ dezinsecția suportului de răbiț/ lemn cu biocid**

Supportul de răbiț/ lemn va fi tratat curativ și preventiv prin pensularea, injectarea și pulverizare. Se propune utilizarea biocidului Atagol Sodic în concentrație maximă de 2% cu apă

¹⁶ Produs comercializat de CTS

distilată. Biocidul se va aplica pe toate suprafețe tavanului, în lacune, fisuri și acolo unde suportul de rabiț este vizibil.

- **Consolidarea de profunzime a suportului**

- **Pregătirea zonelor desprinse pentru injectări**

Zonele desprinse vor fi identificate vizual și acustic fiind pregătite prin asigurarea suprafeței/marginilor descrisă mai sus. În aceste zone se vor produce căi de acces (orificii de injectare) începând din partea inferioară a zonei către partea superioară. Cu rol de pregătire a zonelor se propune desprăfuirea suprafețelor cu ajutorul piriformei sau a aspiratorului și acolo unde este nevoie prin degresare cu Alcool Izopropilic.

- **Impregnarea zonelor friabile**

Zonele friabile se vor impregna cu un consolidant specific. În prealabil se va aplica o soluție de apă alcoolizată (2%) pentru a reduce tensiunea superficială a moleculei de apă, deschiderea porilor și în consecință permiterea pătrunderii consolidantului în profunzime. Se recomandă pentru impregnare utilizarea rășină acrilică (Acril 33) diluată cu apă, impregnarea făcându-se în etape, concentrația soluției utilizate va fi crescută de la 2,5 % până la 5-10%. Creșterea graduală a concentrației asigură într-un final refacerea coeziunii stratului suport.

- **Consolidarea suportului fisurat/ crăpat prin ancorare/ țesere/ plombare**

Zonele de tencuială prăbușită și de stucaturi degradate se vor consolida prin ancorarea punctuală, țeserea și plombarea cu materiale compatibile. Întregul suport al tavanului (ex. scafa din camera E03 –etaj) se va consolida prin schimbarea rețelei de șipci complet degradate și aplicarea pe noua rețea de lemn a plasei cu fibră de sticlă (în locul trestiei). Peste această rețea se va reveni cu tencuirea la nivel utilizând mortar pe bază de var și nisip (1p/3p). Aspectul final al acestor completări extinse vor fi tratate conform metodologiei descrise mai jos.

- **Consolidări ale stratului suport prin injectări**

Anumite zone ce prezintă desprinderi profunde identificate în urma testelor acustice vor fi tratate prin injectare. Metodologia presupune consolidarea desprinderilor prin injectare cu mortare pe bază de var hidraulic varianta PLM AL (greutate specifică 0,6 kg/dm³; rezistență la compresie 9,2 kg/ cm²). Orificiile provocate vor fi chituite conform procedeelelor descrise la „chituirea de suprafață”.

- **Îndepărtarea zugrăvelilor, a repictărilor**

Toate zugrăvelile aplicate în timp peste policromia originală vor fi îndepărtate cu mijloace umede – comprese cu **carbonat de amoniu 5-7 %** cu timpi de acțiune adaptați în funcție de natura și grosimea stratului de intervenție, revenind mecanic cu bisturiul după caz.

Stucaturile ce prezintă repictări parțiale/totale cu culori de ulei vor fi îndepărtate alternând mijloacele mecanice cu cele chimice. Îndepărtarea acestora se va face utilizându-se anumiți solvenți capabili să solubilizeze repictările, dar care să nu afecteze stratul original. Se vor utiliza amestecuri de solvenți organici neutrii, cum ar fi soluția 1 [esențe (Esență de Terebentină 1p + 1p White Spirit) 80% + Alcool Etic Absolut 30% + 5 picături de ulei de in crud saponificat în amoniac] și **decapantul DECK 1000** (comercializat sub formă de pulbere pe bază de substanțe

naturale organice, solubilizat în apă cu posibilitatea reglării concentrațiilor: $\text{pH} < 13$). Se va reveni pe suprafață printr-o acțiune mecanică cu bisturiul.

- **Îndepărtarea chituirilor anterioare din lacune și fisuri**

Toate intervențiile anterioare de reparații executate necorespunzător se vor îndepărta. Reparațiile anterioare vor fi îndepărtate prin mijloace mecanice cu bisturie, dălțițe, alternând cu mijloace umede (comprese de vată sau hârtie umezite) cu scopul umectării zonelor și pentru a facilita îndepărtarea acestora.

- **Identificarea, copierea și refacerea fragmentelor lipsă sau iremediabil degradate**

Fragmentele lipsă sau iremediabil degradate vor fi identificate, inventariate în vederea refacerii acestora. Observațiile se vor face cu ochiul liber și marcarea lor pe relevu. Analiza fragmentelor lipsă se va face în funcție de elementele decorative din proximitate, copierea și refacerea respectând simetria și alternanța acestora, integrându-se cu restul ansamblului.

- **Refacerea elementelor lipsă sau iremediabil degradate**

Procedul metodologic va consta în copierea acestora după elementele existente (mulaj). Pentru preluarea mulajului se va utiliza, după caz, fie în *silicon bicomponent* pentru formele mari, fie plastilină pentru formele de mici dimensiuni. Modulele stucate nou turnate din ipsos de modelaj cu armătură vor fi preparate înainte de replantare. Ca armătură se recomandă folosirea câlților (câneapă) sau a inoxului.

- **Replantarea elementelor refăcute și a celor extrase**

Operațiunea se impune pentru fragmentele extrase ce sunt într-o stare bună de conservare. Atât fragmentele originale (desprinse), cât și cele nou refăcute vor fi replantate cu mortar de var și nisip (2p/3p) și adaosuri de PLM AL. Fixarea se va face cu propte din lemn sau metal, iar în zona de contact a stucaturii cu propta se va aplica un material cu rol de tampon, flexibile, de tip izopren, evitând astfel contactul între suprafața dură a proptei și stucatură.

- **Chituirea lacunelor și fisurilor în profunzime**

Tratarea fisurilor urmărește aplicarea unui material consolidant la interfața celor două suprafețe de material despărțite prin fisurare. Având în vedere suprafețele volumetrice mari confecționate din ipsos, se propune aplicarea în straturi succesive a unui chit *de ipsos de modelaj* și Acrisil 201/ O.N. (rășină acrilică siliconică în diluant AC 204), aplicat la nivelul stratului de preparare original. În cazul în care lacuna sau fisura respectivă este atât de profundă încă să se ajungă la stratul de tencuială din mortar se propune chituirea cu materiale similare, respectiv mortar de var și nisip (1p/3p). Chituirea se va realiza sub nivel cu 1,5 mm.

- **Chituirea lacunelor, fisurilor, finisarea lor la nivel**

Având în vedere că suportul stucaturilor este preponderent din ipsos, pentru chituirea lacunelor și fisurilor, se recomandă folosirea aceluiași material, a unui chit de ipsos de modelaj și Acrisil 201/ O.N. (rășină acrilică siliconică în diluant AC 204). Suprafețele chituite vor fi

șlefuite/finisate asemănător originalului. În funcție de aspectul suprafețelor originale din împrejurimi se va reda structura suprafeței, completările fiind mai netede sau mai rugoase.

- **Tratament de prezentarea estetică, integrarea cromatică a uzurilor, eroziunilor, chituirilor din lacune**

Stucatură policromă prezintă eroziuni, uzuri și mici lacune ale peliculei de culoare, acestea se va integra cromatic conform cu originalul pus în evidență după îndepărtarea tuturor straturilor de repictare. Pentru stratul suport se va urmări calitatea materială și compoziția originală, în funcție de care se va realiza o prelucrare tehnologică specifică volumetriei stucaturilor. Aceste suprafețe vor fi preparate la nivelul decorației originale, texturate într-un mod asemănător zonei adiacente, urmărind caracterul structural și textura asemănătoare cu originalul.

Integrarea cromatică a lacunelor, uzurilor, eroziunilor stucaturii se va realiza cu materiale compatibile cu stratul de culoare original al picturii *a secco*. Eroziunile, uzurile, chituirile din lacune vor fi integrate cromatic în tehnica *ritocco* urmărind o reconstituire a culorii prin sugerarea unei diferențieri de textură față de original. Se realizează prin aplicarea unor tonuri și tente punctiforme a căror amestec optic reface cromatica originalului adiacent până la nivelul la care diferența dintre original și intervenție rămâne fin perceptibilă. Uzurile detaliilor aurite din decorul stucat se va realiza cu adaosuri de pigmenți metalici.

- **Integrarea cromatică a elementelor noi**

Modulele de stucatură refăcute și izolate vor fi tratate cromatic conform celor originale după care s-au copiat. Se propune utilizarea culorilor de apă, compatibile cu tehnica *a secco* și metoda de integrare cromatică *velatura*. Peliculele se vor aplica succesiv de la fonduri până la laviuri transparente (patina) care subliniază volumele.

- **Protejarea și fixarea integrărilor cromatice**

Pentru a oferi o rezistență în timp a integrării, aceasta poate fi acoperită cu un fixativ pentru culori de apă, specific tehnicii originale de lucru. Protejarea se va realiza pe întreaga suprafață a decorurilor murale, a picturii și a zonelor policromate.

7.5. ÎNTOCMIREA DOCUMENTAȚIEI POST EXECUȚIE

Pe toată perioada intervențiilor de conservare și restaurare se va realiza o *documentație de execuție* compusă din *documentație fotografică*, *documentație desenată* și *documentație scrisă*. Cu scopul păstrării imaginilor dinaintea și din timpul intervențiilor se propune realizarea celor trei tipuri de documentație pentru a dovedi buna execuție a lucrărilor desfășurate. Toate aceste materiale constituie documentația post-execuție și vor fi adunate și prezentate la finalul intervențiilor. Pentru fiecare categorie de documentație se propune realizarea următoarelor:

Documentația fotografică va fi realizată în etapele următoare:

- Înainte de intervenție se vor realiza fotografii de ansamblu pe întreaga suprafață, detalii sau pe elemente de arhitectură, realizate în lumină directă, razantă și UV.
- Pe parcursul operațiunilor de conservare - restaurare se va realiza fotografii de ansamblu și detaliu cu imagini reprezentative
- La finalul operațiunilor, se va realiza fotografii de ansamblu și detaliu, pe aceleași zone fotografiate la înaintea intervențiilor și cu același tip de lumină pentru a ilustrând evoluția lucrărilor prin compararea acestora.

Documentația desenată se va desfășura astfel:

- Înainte de intervenție - relevee cu toate suprafețele de intervenție, pe fiecare perete în parte (nord, sud, est, vest și bolți) la scara 1:5, pe acestea se vor consemna starea actuală de conservare.
- În timpul intervenției, - releveu realizat prin suprapunere pe care se vor marca operațiunile executate pe parcursul lucrărilor, implicit punctele de injectare.
- La finalul operațiunilor, după înregistrarea măsurătorilor de umiditate se va realiza un releveu cu marcarea punctelor de măsurare.

Documentația scrisă va cuprinde:

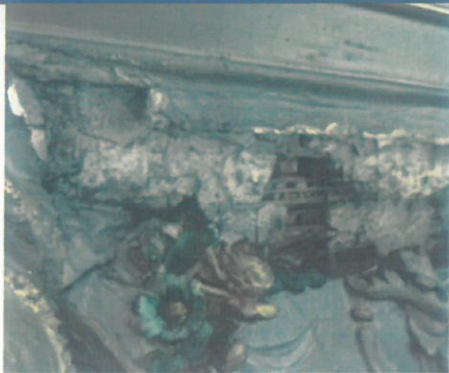
- Jurnalul de șantier completat zilnic
- Fișă tehnică de specializare privind aplicarea metodologiei.

8. FIȘE TEHNICE DE CONSERVARE-RESTAURARE

8.1. FIȘE TEHNICE DE CONSERVARE-RESTAURARE PICTURĂ MURALĂ

DATE GENERALE		Documentație fotografică
Obiectiv:	Tavan camera E03	
Autor :	Anonim, zugrav/pictor local	
Datare:	1886	
Dimensiuni:	9,41 m x 6,09 m (cf. plan)	
Localizare:	Etaj, camera centrală E03	
Proveniență:	Galeria de Artă Rudolf Schweitzer Cumpăna din Pitești	

TEHNICA DE EXECUȚIE		Documentație fotografică
Denumire tehnică:	Pictură murală a secco de pe tavane stucate	
Suport :	Zidărie de cărămidă	
Strat suport (intermediar):	Structură de rabiț	
Strat de preparație:	ipsos	
Strat de culoare:	Culori de apă	
Intervenții:	Repictări din 1950 semnate de L. Șofronie	
Descriere:	Decorul mural din interiorul Galeriei de Artă Rudolf Schweizer-Cumpăna a fost realizate în tehnica a secco (culori de apă) aplicate pe un strat de preparație din ipsos. Maniera de execuție a picturii a constat în realizarea desenului cu șablonul pentru elementele repetitive și revenirea cu pensula.	

STARE DE CONSERVARE	Documentație fotografică
Pe suprafața decorației murale s-au identificat depuneri slab aderente și aderente. Depunerile slab aderente de praf, pânze de păianjen sau alte materii provenite pe calea aerului sunt vizibile pe majoritatea suprafețelor, fiind mai concentrate în zonele de colț sau la îmbinări. Cele mai afectate zone sunt cel din centrul tavanului, acolo unde sunt prezente exfolieri ale stratului de culoare. Decorul mural a fost acoperit în totalitate de o repictare din anul 1950. Pe lângă acesta, s-au identificat și alte straturi ulterioare, de intervenție și chituri improprii.	

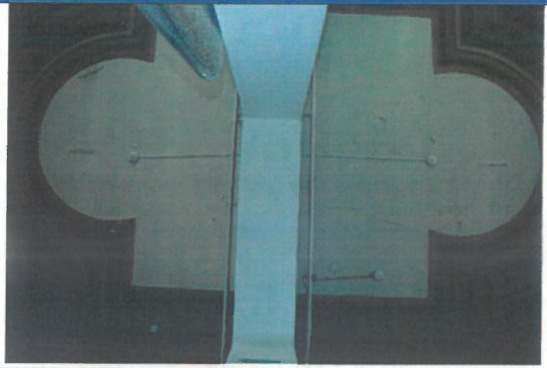
PROPUNERI DE TRATAMENT

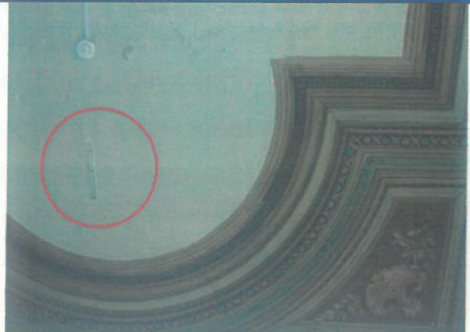
Metodologia de conservare-restaurare s-a stabilit pornind de la diagnosticul întocmit pe baza observațiilor referitoare la starea de conservare și a rezultatelor preliminare efectuate din cadrul cercetării. Se recomandă pentru etapa următoare realizarea de sondaje stratigrafice pe toate tipurile de stucatură, pe tavanele cu intervenții de vopsire, cât și în zonele parietale.

- **Asigurări provizorii**
- **Consolidarea suportului . Ancorări, injectări, tiviri (de profunzime)**
 - **Ancorarea punctuală a marginilor stratului suport desprins/ fracturat**
- **Consolidarea suportului - pe rabiț. Ancorări, injectări, tiviri**
- Ancorarea punctuală a marginilor stratului suport desprins/ fracturat;
- Impregnarea zonelor friabile a suporturilor;
- Consolidări ale stratului suport prin injectări;
- **Îndepărtarea straturilor de repictare, a rezugrăvirilor, până la stratul original**
- **Îndepărtarea repictărilor, chituirilor anterioare**
- **Refacerea elementelor lipsă sau iremediabil degradat**
- **Replantarea fragmentelor extrase pentru consolidare și celor refăcute**
- **Chituirea fisurilor/lacunelor la nivelul tencuielilor profunde**
- **Chituirea fisurilor/ lacunelor la nivelul stratului de preparație. Finisare**
- **Gletuirea suprafețelor lise / finisaj prin șlefuire**
- **Tratament pentru prezentarea finală, integrarea cromatică a elementelor stucate, ornamente, profilaturi, cu eroziuni, uzuri, chitui, reasamblări module, auriri, vernisări**
- **Zugrăviri artistice ale fondurilor câmpurile tavanelor**

DOCUMENTAȚIE FOTOGRAFICĂ

DATE GENERALE		Documentație fotografică
Obiectiv:	Tavan camerele E04 și E05	
Autor :	Anonim, zugrav/pictor local	
Datare:	1886	
Dimensiuni:	E04 3,84 x 5,19 m (cf. plan) E05 3,37 m x 5,34 m (cf. plan)	
Localizare:	Etaj, camerele E04 și E05	
Proveniență:	Galeria de Artă Rudolf Schweizer Cumpăna din Pitești	

TEHNICA DE EXECUȚIE		Documentație fotografică
Denumire tehnică:	Pictură murală a secco de pe tavane stucate	
Suport :	Zidărie de cărămidă	
Strat suport (intermediar):	Structură de rabiț	
Strat de preparare:	ipsos	
Strat de culoare:	Culori de apă	
Intervenții:	Repictări din 1950	
Descriere:	Cele două camere de la etaj, E04 și E05 au format, de fapt o singură încăpere și au fost separate de un perete despărțitor adăugat ulterior. Tehnica de execuție a tavanului este de pictură murală a secco pe suprafețe plane și pe reliefuri ale stucaturilor. Stratul original de culoare a fost realizat în culori de apă peste care au fost aplicate repictări în culori de ulei.	

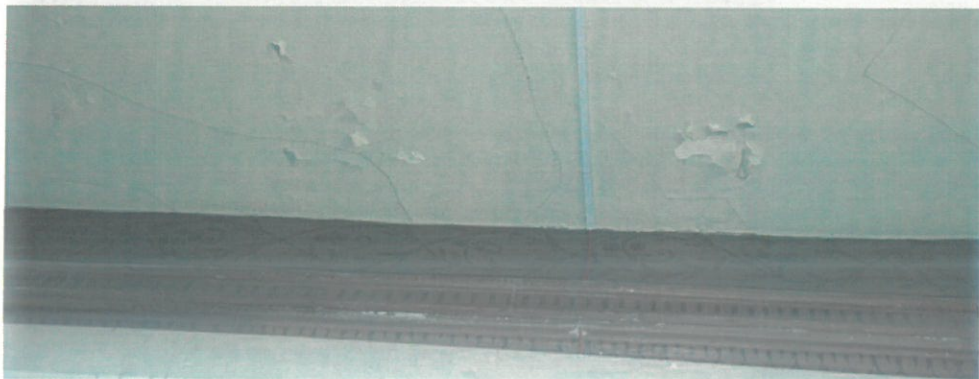
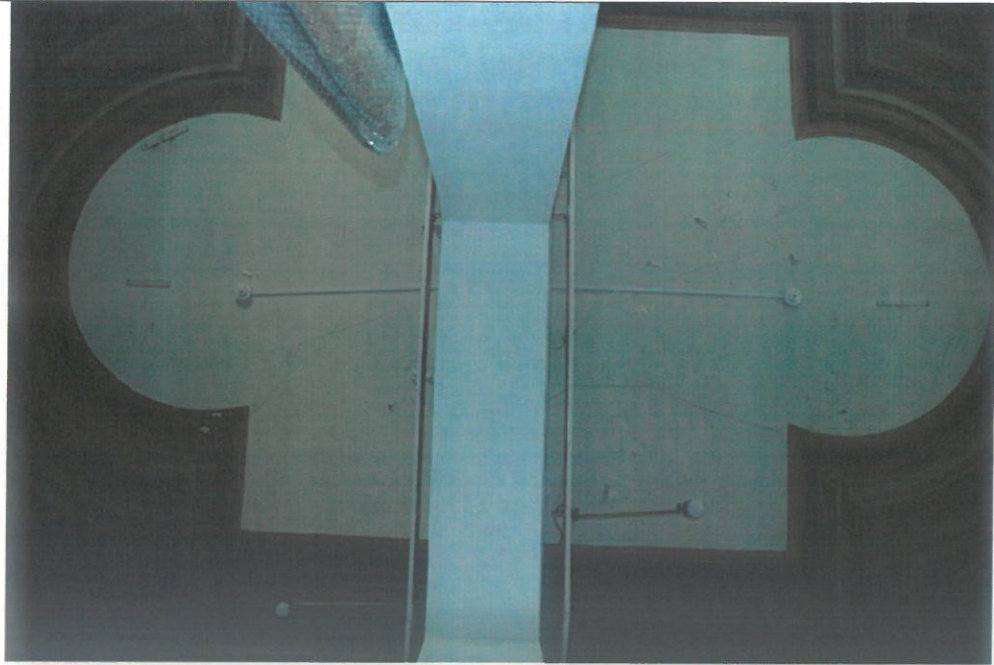
STARE DE CONSERVARE	Documentație fotografică
Pe suprafețele policrome se observă depuneri ancrasate, scursuri și stropi de diverse origini, ce au ajuns prin intermediul infiltrațiilor de apă, sau accidental, prin aplicarea neglijentă a zugrăvelilor parietale. Peste stratul original de pictură au fost aplicate mai multe straturi de repictare. Decorul mural, vizibil în prezent este produsul recentelor repictări, observându-se pe zona refăcută a scafei aplicată pe peretele adăugat și pe țeava de la instalația de încălzire.	

PROPUNERI DE TRATAMENT

	Metodologia de conservare-restaurare s-a stabilit pornind de la diagnosticul întocmit pe baza observațiilor referitoare la starea de conservare și a rezultatelor preliminare efectuate din cadrul cercetării. Se recomandă pentru etapa următoare realizarea de sondaje stratigrafice pe toate tipurile de stucatură, pe tavanele cu intervenții de vopsire, cât și în zonele parietale.
	• Asigurări provizorii • Consolidarea suportului . Ancorări, injectări, tiviri (de profunzime) - Ancorarea punctuală a marginilor stratului suport desprins/ fracturat • Consolidarea suportului - pe rabiț. Ancorări, injectări, tiviri • Ancorarea punctuală a marginilor stratului suport desprins/ fracturat; • Impregnarea zonelor friabile a suporturilor; • Consolidări ale stratului suport prin injectări; • Îndepărtarea straturilor de repictare, a rezugrăvirilor, până la stratul original • Îndepărtarea repictărilor, chituirilor anterioare • Refacerea elementelor lipsă sau iremediabil degradat • Replantarea fragmentelor extrase pentru consolidare și celor refăcute • Chituirea fisurilor/lacunelor la nivelul tencuielilor profunde • Chituirea fisurilor/ lacunelor la nivelul stratului de preparare. Finisare • Gletuirea suprafețelor lise / finisaj prin șlefuire • Tratament pentru prezentarea finală, integrarea cromatică a elementelor stucate, ornamente, profilaturi, cu eroziuni, uzuri, chitui, reasamblări module, auriri, vernisări • Zugrăviri artistice ale fondurilor câmpurile tavanelor

DOCUMENTAȚIE FOTOGRAFICĂ

8.2. FIȘE TEHNICE DE CONSERVARE-RESTAURARE – STUCATURI INTERIOARE

STUCATURĂ (TAVANE, SCAFE, FRONTOANE, MULURI)

DATE GENERALE		Documentație fotografică
Obiectiv:	Tavan hol central E02	
Autor :	Anonim, zugrav/pictor local	
Datare:	1886	
Dimensiuni:	7,24 m x 5,79 m (cf. plan)	
Localizare:	Etaj, casa scării E02	
Proveniență:	Galeria de Artă Rudolf Schweitzer Cumpăna din Pitești	
Tavan casetat, casa scării, E02		

DATE GENERALE		Documentație fotografică
Obiectiv:	Fronton	
Autor :	Anonim, zugrav/pictor local	
Datare:	1886	
Dimensiuni:	(cf. plan)	
Localizare:	Parter	
Proveniență:	Galeria de Artă Rudolf Schweitzer Cumpăna din Pitești	
Fronton tip A parter		

Fronton tip B etaj	
Fronton tip C, etaj E05	
Fronton tip D, etaj E03	
Etaj, camera E03 Fronton tip E	

DATE GENERALE		Documentație fotografică
Obiectiv:	Capitel	
Autor :	Anonim, zugrav/pictor local	
Datare:	1886	
Dimensiuni:	(cf. plan)	
Localizare:	Parter	
Proveniență:		Galeria de Artă Rudolf Schweitzer Cumpăna din Pitești
Capitel parter		
Capitel etaj		

DATE GENERALE		Documentație fotografică
Obiectiv:	Mulură	
Autor :	Anonim, zugrav/pictor local	
Datare:	1886	
Dimensiuni:	(cf. plan)	
Localizare:	Parter	
Proveniență:	Galeria de Artă Rudolf Schweitzer Cumpăna din Pitești	
		

DATE GENERALE		Documentație fotografică
Obiectiv:	Rozetă tavan	
Autor :	Anonim, zugrav/pictor local	
Datare:	1886	
Dimensiuni:	(cf. plan)	
Descriere:	Rozetă turnată în ipsos cu motive floral-vegetale, amplasată în zona mediană a camerei cu rol de a marca sistemul de iluminat.	
Proveniență:	Galeria de Artă Rudolf Schweitzer Cumpăna din Pitești	
Localizare:	Parter P01, P02 și Etaj E01	
Parter, P01		
Parter, P02		
Etaj Hol E01		

TEHNICA DE EXECUȚIE		Documentație fotografică
Denumire tehnică:	Stucatură interioară	
Suport :	Zidărie de cărămidă	
Strat suport:	Stucatură (turnate în ipsos)	
Strat de culoare:	<i>Pictură a secco</i>	
Intervenții:	Zugrăveli și auriri	
Descriere:	Elementele decorative în relief stucat sunt amplasate, fie deasupra ușilor interioare, fie pe tavane. Pereții verticali au fost executați din zidăria formată din cărămidă roșie peste care s-au aplicat straturi de zugrăveală fără pictură decorativă. Frontoanele au fost turnate în forma negativă a decorului (știclu), utilizându-se ca material ipsosul. Abia după întărirea materialului și prelucrare au fost și montate formele turnate (pozitivul) pe pereții verticali sau tavane. Aceste forme de stucatură prezintă elemente de prindere vizibilă prin locurile ascunse ale scafelor.	

STARE DE CONSERVARE	Documentație fotografică
Componentele artistice turnate, respectiv stucatura policromă, împodobește unele dintre tavanele încăperilor, rozetele corpurilor de iluminat, scafele și decorurile de deasupra ușilor. Aceasta a fost afectată de același cumul de factori ca și restul decorației murale, respectiv de variațiile de microclimat, mișcările seismice, intervențiile anterioare neavizate și întreținerea deficitară a monumentului. Ca și în cazul picturii, degradările policromiei stucaturii pot fi observate prin prisma repictărilor și a adaosurilor straturilor ulterioare de intervenție.	

PROPUNERI DE TRATAMENT	
	• Îndepărtarea depunerilor slab aderente • Asigurare margini, fisuri, crăpături • Ancorarea punctuală a marginilor stratului suport desprins/ fracturat • Dezinfecția/ dezinsecția suportului de rabiț/ lemn cu biocid • Consolidarea de profunzime a suportului - Pregătirea zonelor desprinse pentru injectări - Impregnarea zonelor friabile - Consolidări ale stratului suport prin injectări - Consolidarea suportului fisurat/ crăpat prin ancorare/ țesere/ plombare • Îndepărtarea zugrăvelilor, a repictărilor • Îndepărtarea chituirilor anterioare din lacune și fisuri • Identificarea, copierea și refacerea fragmentelor lipsă sau iremediabil degradate • Refacerea elementelor lipsă sau iremediabil degradate • Replantarea elementelor refăcute și a celor extrase • Chituirea fisurilor, finisarea lor la nivel • Chituirea lacunelor, fisurilor, finisarea lor la nivel • Tratament de prezentare estetică, integrarea cromatică a uzurilor, eroziunilor, chituirilor din lacune. În tehnica <i>ritocco</i> • Integrarea cromatică a elementelor noi • Protejarea și fixarea integrărilor cromatice

BIBLIOGRAFIE

G.I. Lahovari, C.I. Brătianu, G.G. Tocilescu, *Marele dicționar geografic al României*, Ed.Stab. Grafic J.V. Socecu, București, 1898, vol. 1

G.I. Lahovari, C.I. Brătianu, G.G. Tocilescu, *Marele dicționar geografic al României*, Ed.Stab. Grafic J.V. Socecu, București, 1899, vol. 2

Paolo și Laura Mora, Paul Philippot, *Conservarea picturilor murale*, trad. Dan Pineta, prefață V. Drăguț., Ed. Mersidiane, București, 1986, p.315

N. Stoicescu, *Bibliografia localităților și monumentelor feudale din România, I – Țara Românească (Muntenia, Oltenia și Dobrogea)*, vol 1 A-L, Editată de Mitropolia Olteniei, 1970,

Ministerului Lucrărilor Publice, Diviziunea I, Poduri și Șosele, *Atlasul Căilor de Comunicații din 1897*, Stabilimentul de Arte Grafice „C. Ghiulea”, pe Calea Rahovei nr. 44, București, 1897

Hotărârea Consiliului Județean nr. 38/1999, consemnată în H.G. 447/2002, Anexa nr. 1 - Inventarul bunurilor care aparțin domeniului public al județului Argeș

Lista Monumentelor Istorice din județul Argeș, actualizată 2015,
<http://patrimoniul.gov.ro/images/lmi-2015/LMI-AG.pdf>

CIMEC, bază de date online,
<http://www.cimec.ro/Monumente/LacaseCult/RO/Documente/BazaDate.htm>

ANEXE

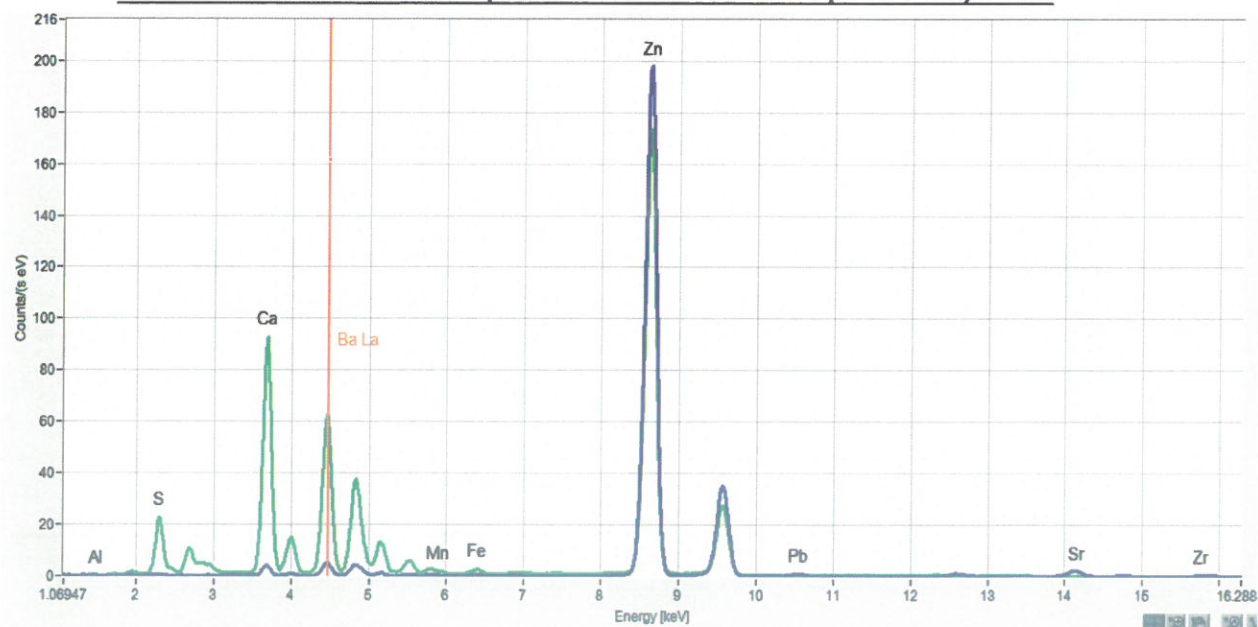
ANEXA I. Buletin de analize fizico-chimice

BULETIN DE ANALIZE FIZICO-CHIMICE

Denumirea obiectivului / monumentului: Galeria de Artă Rudolf Schweitzer-Cumpăna, Pitești, județul Argeș		Tehnica de execuție: pictură murală Datarea picturii: 1886, repictări 1950	
Analize solicitate de: Specialist restaurator dr. Elena-Teodora Necula		Data solicitării: 28.10.2019	
Analize efectuate: Fluorescenta de reze X și examinare microscopică			
Rezultat: Conform spectrelor anexate			
Analize efectuate de: dr. Gh. Niculescu 		Buletin de analiză întocmit de: Expert investigații fizico-chimice Dr. Gh. Niculescu	

GALERIA DE ARTA PITESTI

R3441– 1. Fronton deasupra usii-decor stucat Vopsea alba,verde

COMPOZITIE CHIMICA%

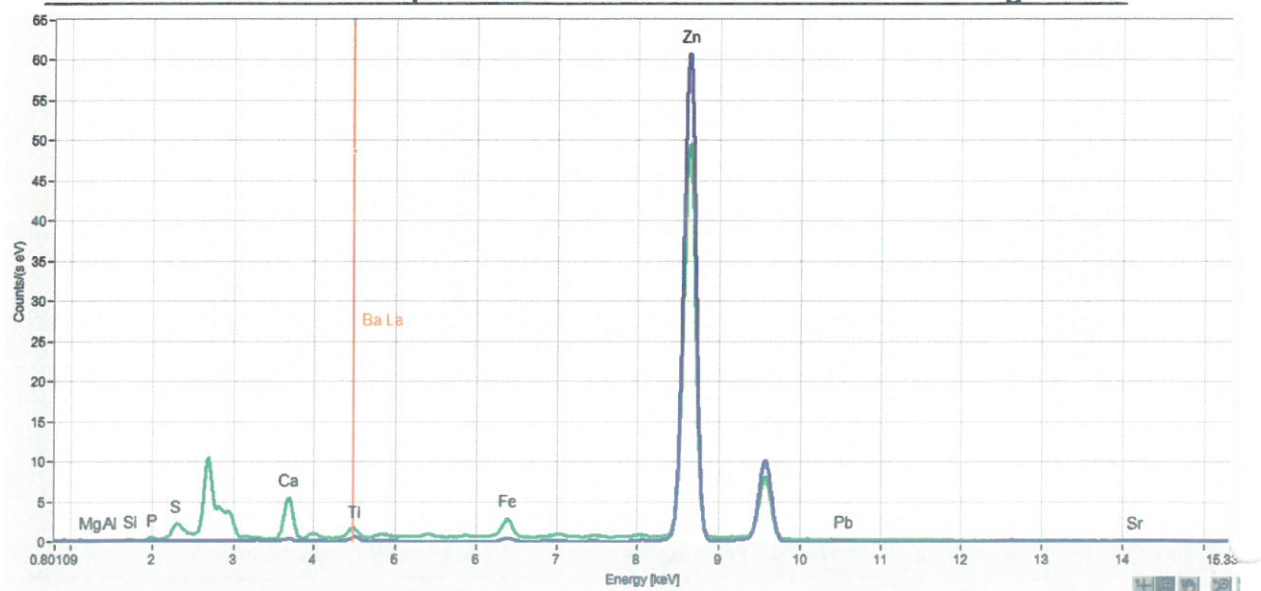
Al ₂ O ₃	0,34
S	7,17
CaO	12,82
Ba	7,89
Mn	0,04
Fe	0,11
Zn	34,38
Sr	0,17
Zr	0,02
Cd	0,02
Pb	1,25

REZULTAT : Alb de zinc,alb de plumb,verde de pamant(2straturi),ocru rosu,ocru galben.Albul de plumb-primul strat.

GALERIA DE ARTA PITESTI

R3442– 2. Fronton deasupra usii-decor stucat- multe straturi de zugraveala

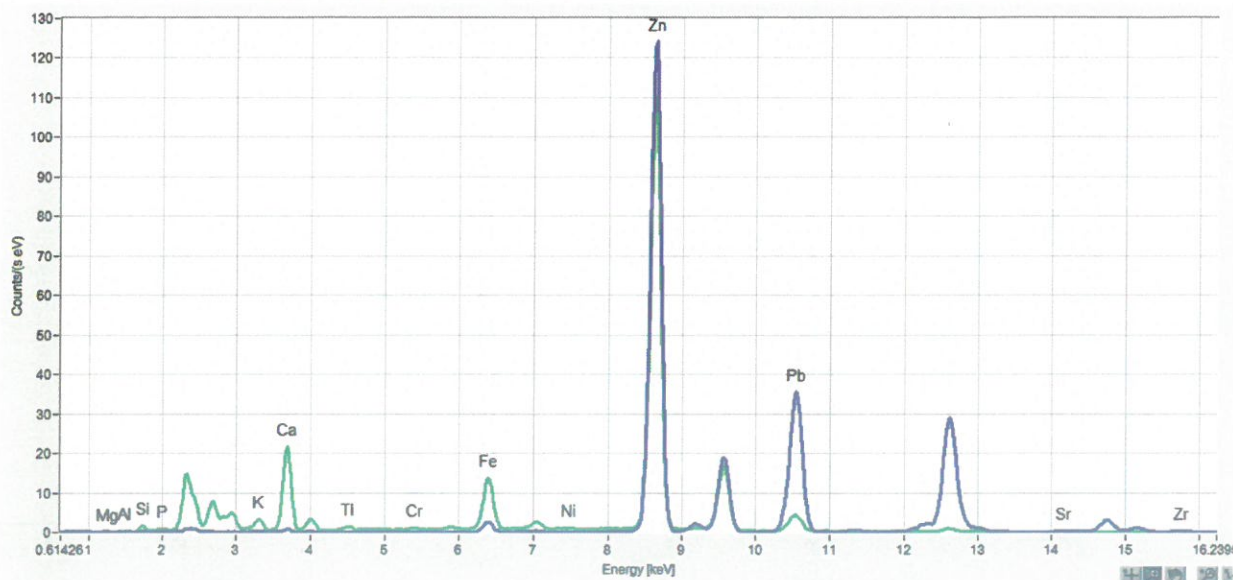
COMPOZITIE CHIMICA%

MgO	2,63
Al ₂ O ₃	0,11
SiO ₂	0,15
P ₂ O ₅	0,17
S	0,65
CaO	0,68
Ti	0,23
Ba	0,46
Fe	0,07
Zn	10,32
Sr	0,01
Pb	0,03

REZULTAT : Doua straturi de alb de zinc in amestec cu alb de titan, verde de pamant (pigment in masa alba), gri deschis (negru carbon in masa alba)

GALERIA DE ARTA PITESTI

R3443– 3. Camera etaj-tavan ornament frunza-repictare cu verde-gri 1950

COMPOZITIE CHIMICA%

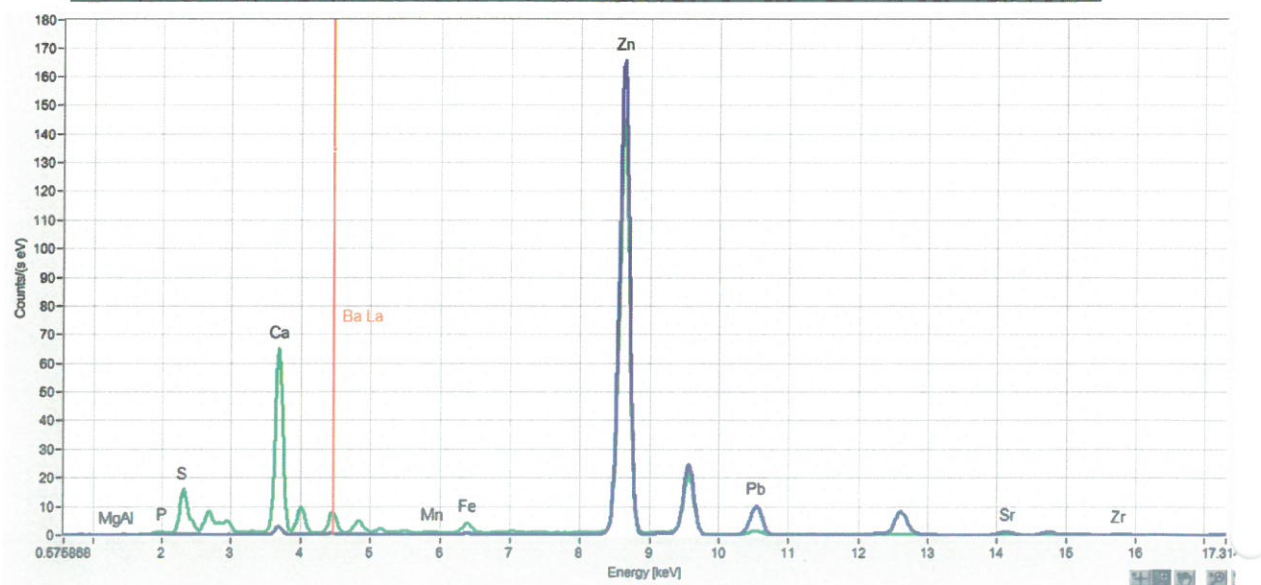
MgO	1,83
Al ₂ O ₃	0,39
SiO ₂	3,09
P ₂ O ₅	0,74
K ₂ O	0,32
CaO	3,01
Ti	0,07
Cr	0,01
Fe	0,26
Ni	0,05
Zn	48,15
Sr	0,03
Zr	0,02
Cd	0,01
Pb	13,07

REZULTAT : Verde de pamant si un strat brun de amestec de miniu si ocru.

GALERIA DE ARTA PITESTI

R3444– 4. Camera etaj-tavan ornament floare-repictare gri si rosu 1950

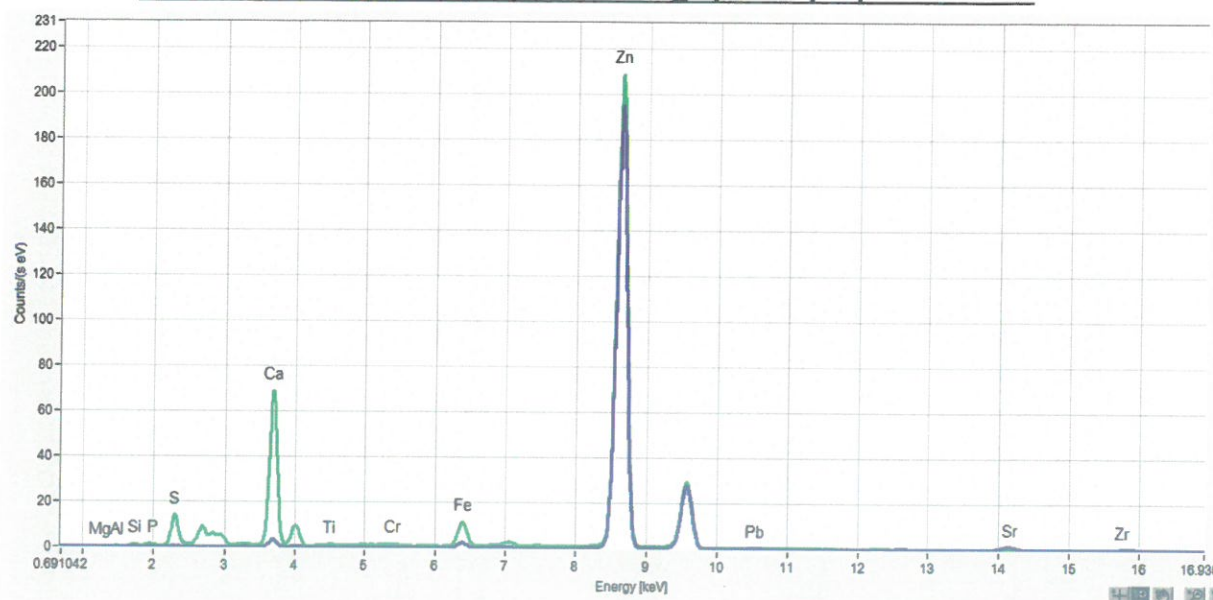
COMPOZITIE CHIMICA%

MgO	1,70
Al ₂ O ₃	0,28
P ₂ O ₅	0,22
S	4,05
CaO	9,14
Ba	0,98
Mn	0,01
Fe	0,13
Zn	28,06
Sr	0,08
Zr	0,01
Pb	1,80

REZULTAT : *Gri-alb de zinc cu negru carbon*
Verde deschis-verde de pamant
Alb-alb de zinc
Rosu-miniu cu ocru

GALERIA DE ARTA PITESTI

R3445– 5. Camera etaj-tavan – fond gri(verzui) repictare 1950

COMPOZITIE CHIMICA%

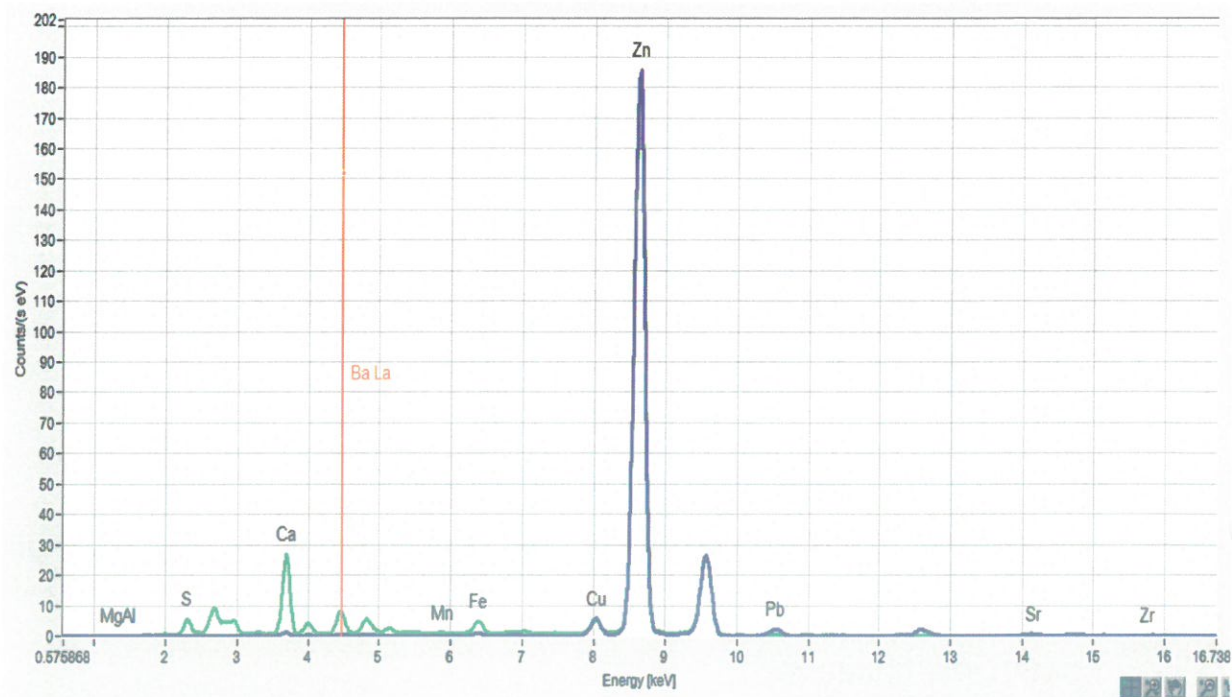
MgO	1,81
Al ₂ O ₃	0,34
SiO ₂	1,03
P ₂ O ₅	0,06
S	4,53
CaO	9,63
Ti	0,06
Cr	0,02
Fe	0,42
Zn	27,47
Sr	0,07
Zr	0,01
Pb	0,05

REZULTAT : Alb de zinc in amestec cu oxizi de fier si putin verde crom.

GALERIA DE ARTA PITESTI

R3446– 6. Camera etaj-tavan- gri si bronz repictare 1950

COMPOZITIE CHIMICA%

MgO	1,08
Al ₂ O ₃	0,19
S	1,37
CaO	3,68
Ba	0,89
Mn	0,01
Fe	0,10
Cu	1,14
Zn	40,05
Sr	0,05
Zr	0,01
Cd	0,01
Pb	0,56

REZULTAT : Alb de zinc cu oxizi de fier si negru carbon peste stratbde schlagmetal(aliaj Cu/Zn)

Anexa III. LISTE DE MATERIALE ȘI UTILAJE

Listă de materiale și utilaje pentru pictură murală și stucaturi interioare

	MATERIALE – pictură murală și stucaturi interioare
	ACE DE SERINGĂ
	ACRIL E 330
	ACRISIL 201/ O.N. (SILICON)
	ALCOOL ETILIC ABSOLUT
	ALCOOL IZOPROPILIC
	APĂ DISTILATĂ
	ATAGOL SODIC
	BIOTIN R
	BISTURIU
	BURETE WISHAB
	CARBONAT DE AMONIU
	CARBOXIMETILCELULOZĂ (CMC)
	CÂLȚI DE CÂNEPĂ.
	CHIT DE IPSOS
	CULORI DE APĂ
	DECAPANT DECK 1000
	EBOȘOARE
	ESENȚĂ DE TERBENTINĂ
	FIBRĂ DE STICLĂ
	FIERE DE BOU
	FIXATIV
	FOIȚĂ JAPONEZĂ
	GLET „POLYFILLA DE INTERIOR”
	HÂRTIE PELUR
	IPSOS DE MODELAJ
	MISTRIE
	MORTAR DE RESTAURARE
	NISIP CU GRANULAȚIE MARE
	NISIP CU GRANULAȚIE MEDIE
	NISIP FIN
	PALETĂ
	PENSETĂ
	PENSULĂ LATĂ
	PENSULĂ PENTRU INTEGRARE
	PENSULE CU PĂR MOALE

	PENSULE DIVERSE PERII MOI PIGMENT METALIC PIGMENTI PLASTILINĂ. PLM A PLM AL PRIMAL E 330 S PULVERIZATOR RĂȘINĂ EPOXIDICĂ SERINGĂ, SONDĂ SPATULĂ ȘABLOANE ȘTUȚURI PT INJECTARE TRAFLETE VAR VATĂ
--	--

	Utilaje:
	BORMAȘINĂ MANUALĂ ASPIRATOR,

Anexa IV. ANTEMĂSURĂTOARE - Pictură murală și stucaturi interioare

Justificare antemăsurători

Tavanul casetat prezintă profile, forme în relief ce se calculează la mp, incluse în suprafața calculată. Pe lângă suprafața oferită dimensiunile prezentate în planul clădirii, tavanul casetat are: rozete în relief, console, profil interior casetă, frize „ochi de bou”, lățime casetă. Așa cum apare în imaginea de mai sus, toate aceste suprafețe au fost incluse în calculul final prezentat în lista de cantități.

Suprafața totală de intervenție = 278,74 m x 1,73 (coeficient volumetric) = 482,22 mp

Suprafața tavane cu pictură murală și policromă = 249,30 mp (1441,1 x 1,73)

Suprafața stucaturi (scafe, frontoane, capiteluri, muluri, profilaturi) = 232,92 mp (134,6x1,73)

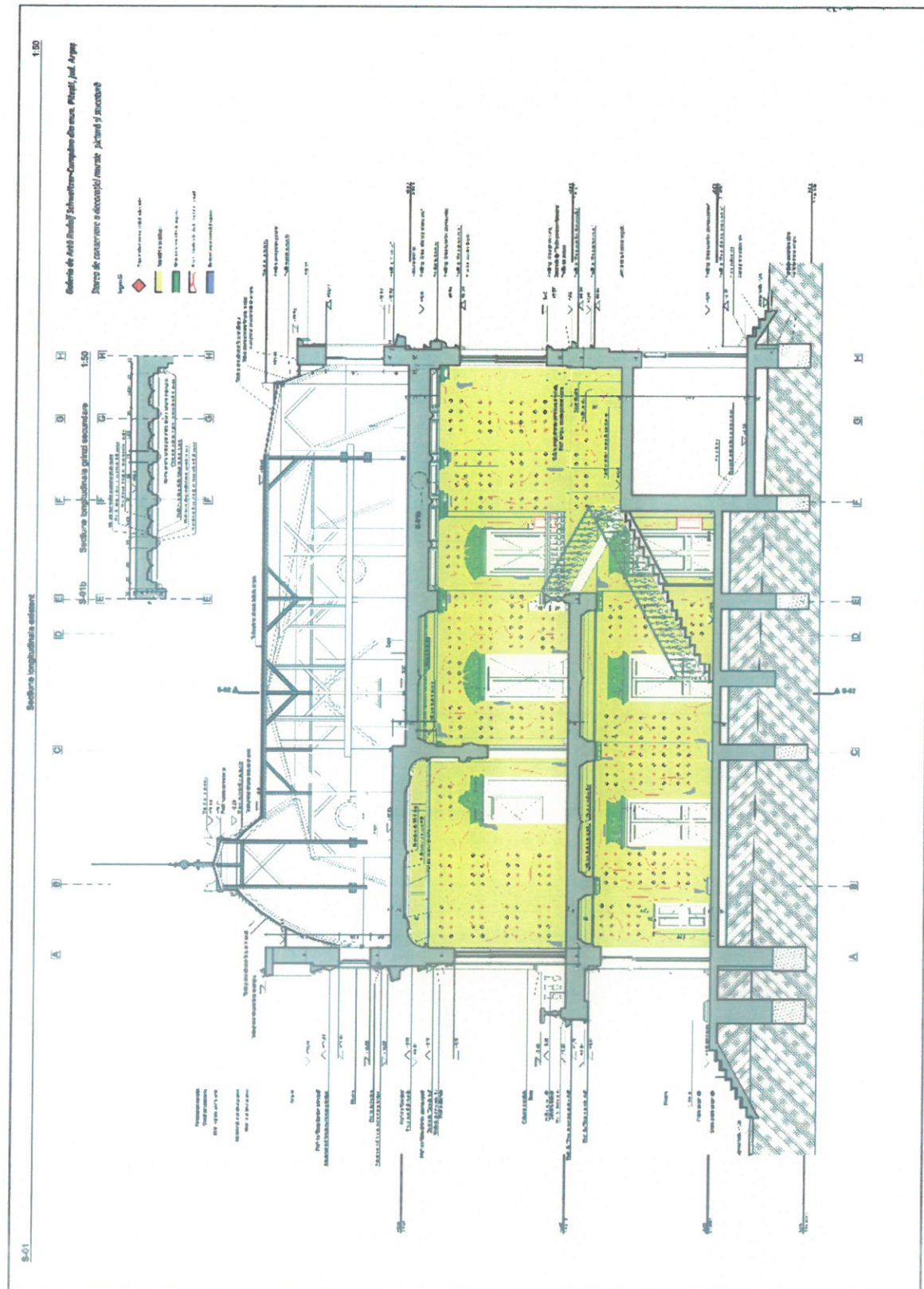
Pictură murală

Denumire	ml	lățime	total în mp
Mulura tavan sala E03 perimetrul	31,01	0,67	20,653
Tavan sala E03	9,41	6,3	59,283
Rozetă camera E03	2	1	2
Mulura tavan sala E04 perimetrul exterior	24,71	0,55	13,591
Tava sala E04	3,84	5,34	20,506
Mulura tavan sala E05 perimetrul	18,338	0,55	10,086
Tavan sala E05	3,37	5,34	17,996
Total			144,11
Coeficient de volum	1,73		144,11
Total pictură murală			249,30

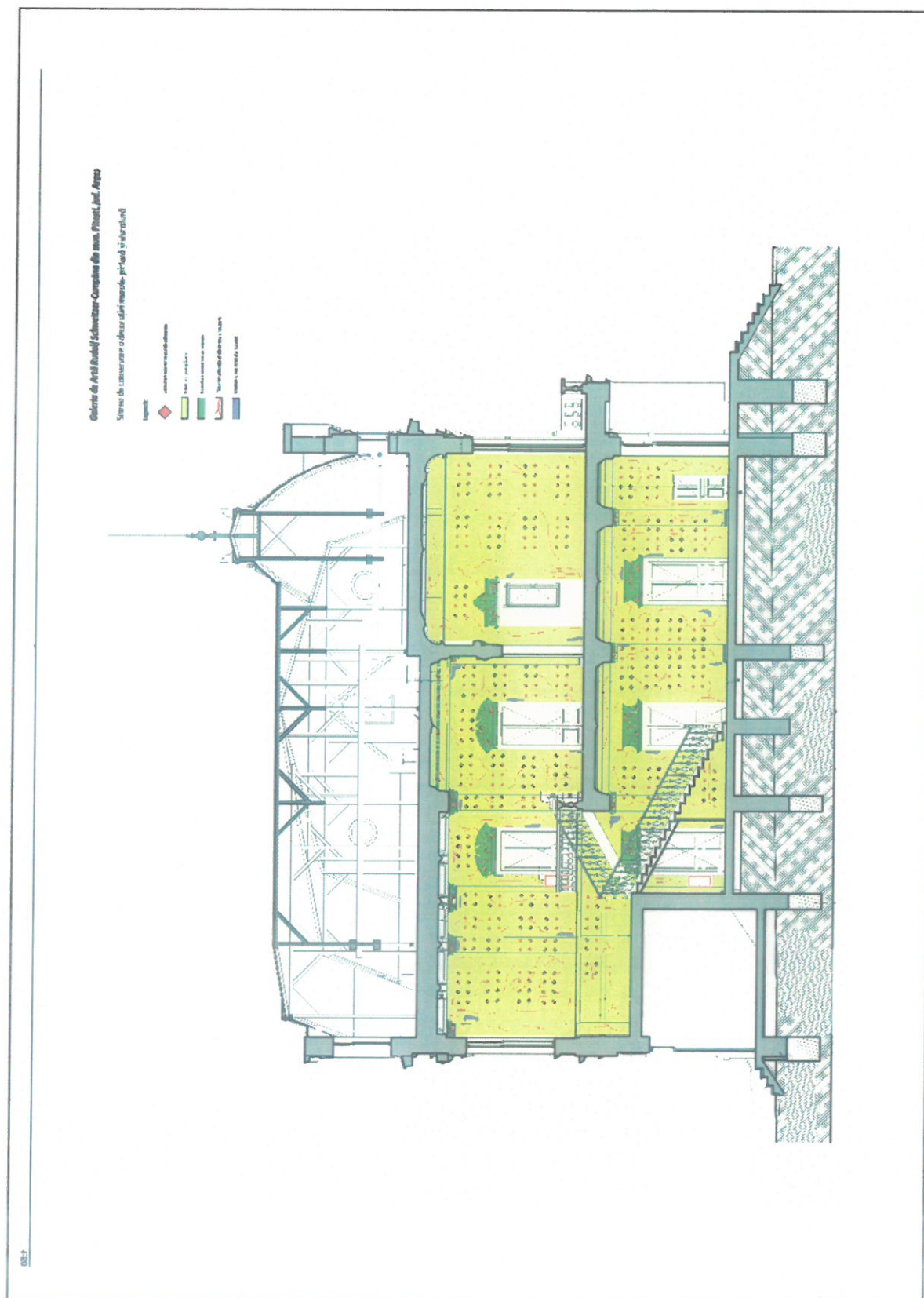
Stucaturi interioare			
Denumire	ml	lățime	total în mp
Mulura angajamente pardoseala hol parter	12,8	0,5	6,4
Mulura tavan hol parter	91,76	0,25	22,94
Mulura angajamente pardoseala hol etaj	13,828		0
Mulura perimetrala caseta tavan scara	83,02	0,31	25,736
Mulura tavan hol etaj	57,77	0,4	23,108
Profil simplu perete podest scara	11,12	0,25	2,78
Profile simple poleite tavan casetat scara	136,72	0,3926	53,675

Coeficient de volum **1,73** **134,64**
Total stucaturi interioare **232,93**

*Relevée realizate după planurile de arhitectură de S.C. INTERACTIVE DESIGN S.R.L.

*Relevee realizate după planurile de arhitectură de S.C. INTERACTIVE DESIGN S.R.L.

Acest proiect a fost realizat în 5 exemplare la cererea beneficiarului U. A. T. JUDEȚUL ARGEȘ,
întocmit de:

Specialist restaurator pictură murală
dr. Elena-Teodora NECULA

LISTĂ CU CANTITĂȚI DE LUCRĂRI

Conservare - restaurare a decorației murale interioare - pictură murală și stucatură pictată din Galeria de Artă Rudolf Schweitzer-Cumpăna, municipiul Pitești, județul Argeș

Suprafața totală de intervenție = 278,74 m x 1,73 (coeficient volumetric) = 482,22 mp

Suprafața tavane cu pictură murală și policromă = 249,30 mp

Suprafața stucaturi (scafe, frontoane, capiteluri, muluri, profilaturi) = 232,92 mp

Nr. crt.	Norma de deviz sau simbol	Denumire operațiune	U.M.	Cant.	Nr. ore / U.M.
0		1	2	3	3
PICTURĂ MURALĂ (TAVANE PICTATE CU STUCATURI POLICROMATE)					
1	A.1.1.2.	Consolidarea stratului de culoare în curs de exfoliere sub formă de solziri situate pe tavane	mp	18,00	60
2	A.1.1.5.	Consolidarea stratului de culoare sub formă de umflături, pante de acoperiș, situate pe tavane.	mp	5,40	64
3	A.1.3.2.	Consolidarea stratului de culoare desprins împreună cu stratul de preparare, procent de degradare aflat între 30 -50%, situat pe tavane	mp	6,50	50
4	A.2.1.2.	Îndepărtarea suprapunerilor de mortare subțiri, slabe și cu aderență mică, situate pe tavane	mp	14,00	36
5	A.2.1.5.	Îndepărtarea suprapunerilor de mortare cu duritate și aderență medie, situate pe tavane	mp	5,00	74
6	A.2.1.8.	Îndepărtarea suprapunerilor de mortare cu duritate și aderență mare (cu ciment), situate pe tavane	mp	16,87	114
7	A.2.3.5.	Îndepărtarea zugrăvelilor pe bază de var durizate și aderente situate pe tavane	mp	144,10	72
8	A.2.4.1.	Îndepărtarea prin mijloace mecanice a corpurilor străine de pe suprafața picturii. (ex. baghete metalice)	buc	25,00	2
9	A.3.1.3.	Curățarea depunerilor slab-aderente de pe strat pictural bine conservat, situate pe tavane	mp	64,00	15
10	A.3.1.4.	Curățarea depunerilor slab-aderente situate pe tavane, cu strat pictural fragil, decoeziv.	mp	183,00	23
11	A.3.2.3.	Curățirea depunerilor aderente situate pe tavane cu strat pictural bine conservat.	mp	64,00	24
12	A.3.2.4.	Curățirea depunerilor aderente cu strat pictural fragil, decoeziv, situate pe tavane	mp	183,00	42

Nr. crt.	Norma de deviz sau simbol	Denumire operațiune	U.M.	Cant.	Nr. ore / U.M.
0		1	2	3	3
13	A.3.9.5.	Îndepărtarea repictărilor a secco cu lianți puternici (tehnica ulei) situate pe tavane	mp	96,00	102
14	A.3.9.8.	Îndepărtarea suprapunerilor de repictări cu lianți slabi și puternici a secco situate pe tavane	mp	153,00	94
15	A.4.1.1.	Îndepărtarea sărurilor solubile prin mijloace umede,	mp	5,70	10
16	A.4.4.1.	Stabilizarea sărurilor pe suprafețe verticale.	mp	5,70	47
17	B.1.1.2.	Asigurarea provizorie a marginilor stratului suport desprins/fracturat situate pe tavane	ml	41,00	6
18	B.1.2.2.	Ancorarea punctuală a marginilor stratului suport desprins / fracturat situate pe tavane	ml	41,00	14
19	B.2.1.3.	Curățirea marginilor stratului suport din lacune, fisuri situate pe tavane	ml	41,00	3
20	B.2.2.2.	Îndepărtarea mortarelor/materialelor necorespunzătoare ale intervențiilor anterioare din marginile lacunelor (fisurilor) situate pe tavane	ml	3,80	17
21	B.2.3.2.	Îndepărtarea mortarelor/ reparațiilor necorespunzătoare din lacune situate pe tavane	mp	11,30	18
22	Normă locală asim. B.3.2.2.	Consolidarea suportului fracturat / crăpat prin ancorare / țesere / plombare a tavanului	mp	9,24	11
23	B.3.1.2.	Impregnarea stratului suport friabil din marginile tencuielilor fracturate, situat pe tavane	ml	41,00	11
24	B.3.2.2.	Tivirea marginilor stratului suport fracturat situate pe tavane	ml	3,80	35
25	B.3.3.2.	Chituirea fisurilor în profunzime, situate pe tavane	ml	56,00	37
26	B.3.4.2.	Chituirea lacunelor în profunzime (mici și medii), situate pe tavane	mp	3,40	43
27	B.3.8.2.	Chituirea lacunelor extinse la nivel cu originalul, situate pe tavane	mp	14,30	35
28	B.4.1.1.	Pregătirea zonei pentru injectări pe vertical	mp	6,50	7
29	B.4.2.1.	Asigurarea cu propte pentru injectări pe tavane (restabilirea planeității tavanului)	buc	20,00	12
30	B.4.3.2.	Injectări pentru desprinderi și burdușeli ale stratului suport pe tavane	mp	6,50	60
31	C.2.3.2.	Montarea stuțurilor pentru injectări sub presiune, pe tavane	buc	12,00	3

Nr. crt.	Norma de deviz sau simbol	Denumire operațiune	U.M.	Cant.	Nr. ore / U.M.
0		1	2	3	3
32	D.1.1.2.	Tratarea agenților heterotrofi pe tavane	mp	110,00	22
33	F.1.1.2.	Prezentarea estetică a lacunelor extinse situate pe tavane	mp	30,50	38
34	F.1.3.2.	Reintegrarea cromatică a lacunelor prin metoda velatura, situate pe tavane	mp	121,00	122
35	F.1.4.2.	Reintegrarea cromatică a lacunelor, stratului de culoare prin metoda velatura, situate pe tavane	mp	42,60	260
36	Normă Locală	Conservare-restaurare suprafață tavan din camera E04 după eliminarea peretelui	mp	2,57	290
STUCATURĂ (FRONTOANE, CAPITELURI, MULURI PROFILE)					
37	A.1.1.3.	Consolidarea stratului de culoare în curs de exfoliere sub formă de solziri situate pe profilaturi	mp	14,00	66
38	A.1.1.6.	Consolidarea stratului de culoare sub formă de umflături, pante de acoperiș, situate pe profilaturi și stucaturi	mp	7,10	70
39	A.1.3.3.	Consolidarea stratului de culoare desprins împreună cu stratul de preparație, procent de degradare aflat între 30 -50%, situat pe profilaturi și stucaturi	mp	5,80	62
40	A.2.1.3.	Îndepărtarea suprapunerilor de mortare subțiri, slabe și cu aderență mică, situate pe profilaturi și stucaturi	mp	14,00	48
41	A.2.1.6.	Îndepărtarea suprapunerilor de mortare cu duritate și aderență medie, situate pe profilaturi și stucaturi	mp	2,45	80
42	A.2.1.9.	Îndepărtarea suprapunerilor de mortare cu duritate și aderență mare (cu ciment), situate pe profilaturi și stucaturi	mp	11,03	132
43	A.2.3.6.	Îndepărtarea zugrăvelilor pe bază de var durizate și aderente situate pe profilaturi și stucaturi	mp	117,00	96
44	A.2.4.1.	Îndepărtarea prin mijloace mecanice a corpurilor străine de pe suprafața picturii. (ex. baghete metalice)	buc	25,00	2

Nr. crt.	Norma de deviz sau simbol	Denumire operațiune	U.M.	Cant.	Nr. ore / U.M.
0		1	2	3	3
45	A.3.1.5.	Curățarea depunerilor slab-aderente situate pe profilaturi și stucaturi, cu strat pictural bine conservat.	mp	154,92	17
46	A.3.1.6.	Curățarea depunerilor slab -aderente situate pe profilaturi și stucaturi cu strat pictural fragil, decoeziv.	mp	78,00	30
47	A.3.2.5.	Curățirea depunerilor aderente situate pe profilaturi și stucaturi, cu strat pictural bine conservat	mp	154,90	30
48	A.3.2.6.	Curățirea depunerilor aderente pe suprafețe cu strat pictural fragil, decoeziv, situate pe profilaturi și stucaturi	mp	78,00	44
49	A.3.9.6.	Îndepărtarea repictărilor a secco cu lianți puternici (tehnica ulei) situate pe profilaturi și stucaturi	mp	84,00	132
50	A.3.9.9.	Îndepărtarea suprapunerilor de repictări cu lianți slabi și puternici situate pe profilaturi și stucaturi	mp	148,00	134
51	A.4.1.2.	Îndepărtarea sărurilor solubile prin mijloace umede, situate pe tavane	mp	4,20	20
52	A.4.4.2.	Stabilizarea sărurilor pe tavane	mp	4,20	74
53	B.1.1.3.	Asigurarea provizorie a marginilor stratului suport desprins/fracturat situate pe profilaturi și stucaturi	ml	17,30	8
54	B.1.2.3.	Ancorarea punctuală a marginilor stratului suport desprins / fracturat situate pe profilaturi și stucaturi	ml	17,30	19
55	B.2.1.2.	Curățirea marginilor stratului suport din lacune, fisuri situate pe profilaturi și stucaturi	ml	17,30	9
56	B.2.2.3.	Îndepărtarea mortarelor/materialelor necorespunzătoare ale intervențiilor anterioare din marginile lacunelor (fisurilor) situate pe pe profilaturi și stucaturi	ml	2,10	21
57	B.2.3.3.	Îndepărtarea mortarelor/ reparațiilor necorespunzătoare din lacune situate pe pe profilaturi și stucaturi	mp	9,50	21
58	B.3.1.3.	Impregnarea stratului suport friabil din marginile tencuielilor fracturate, situat pe profilaturi și stucaturi	ml	17,00	13
59	B.3.2.3.	Țivirea marginilor stratului suport fracturat situate pe profilaturi și stucaturi	ml	2,10	41
60	B.3.3.3.	Chituirea fisurilor în profunzime, situate pe profilaturi și stucaturi	ml	37,00	43
61	B.3.4.3.	Chituirea lacunelor în profunzime (mici și medii), situate pe profilaturi și stucaturi	mp	2,70	48
62	B.3.8.3.	Chituirea lacunelor extinse la nivel cu originalul, situate pe profilaturi și stucaturi	mp	8,40	40
63	B.4.2.2.	Asigurarea cu propte pentru injectări pe profilaturi și stucaturi	buc	15,00	18

Nr. crt.	Norma de deviz sau simbol	Denumire operațiune	U.M.	Cant.	Nr. ore / U.M.
0		1	2	3	3
64	B.4.3.3.	Injectări pentru desprinderi și burdușeli ale stratului suport pe profilaturi și stucaturi	mp	8,21	64
65	C.2.3.3.	Montarea stuțurilor pentru injectări sub presiune, pe profilaturi și stucaturi	buc	14,00	4
66	D.1.1.3.	Tratarea agenților heterotrofi pe profilaturi și stucaturi	mp	144,00	26
67	Normă Locală asim. F.1.5.5	Refacerea volumetrică a elementelor de stuc care lipsesc, situate pe profilaturi, reliefuri	mp	9,24	172
68	Normă Locală asim. F.1.5.6	Replantarea elementelor refăcute, situate pe profilaturi, reliefuri	mp	9,24	180
69	F.1.1.3.	Prezentarea estetică a lacunelor extinse situate pe profilaturi și stucaturi	mp	22,00	42
70	F.1.3.3..	Reintegarea cromatică a lacunelor prin metoda velatura, pe profilaturi și stucaturi	mp	156,00	142
71	F.1.4.3.	Reintegrarea cromatică a lacunelor, stratului de culoare prin metoda velatura, situate pe profilaturi și stucaturi	mp	35,20	284

DOCUMENTATIE POST - EXECUȚIE					
72	De.1.1	Sondaje stratigrafice, stabilirea stratigrafiei originare și a materialelor de suprapunere ale intervențiilor în timp.	mp	20,0	
73	De.1.2	Teste/ probe de curățare, fixare, consolidare, încercări, verificări de materiale, substanțe, soluții ce urmează a fi utilizate în intervențiile și tratamentele de restaurare.	mp	20,0	

Nr. crt.	Norma de deviz sau simbol	Denumire operațiune	U.M.	Cant.	Nr. ore / U.M.
0		1	2	3	3
74	De.1.4.	Determinări și măsurători ale factorilor de degradare, climat, microclimat, poluare atmosferă, vibrații, etc.	camp.	1,0	
75	De.1.5.	Măsurători/ cantitative / fișe/ grafice, etc. ale suprafețelor murale pe registre, scene, elemente de arhitectură, etc.	camp.	1,0	
76	De.2.1.	Analize fizico - chimice ale materialelor constitutive ale picturii murale, prelevări, teste laborator.	pe lucrare	1,0	
77	De.2.2.	Analize biologice, prelevări, recoltări, recomandări, instrucțiuni tratamente.	pe lucrare	1,0	
78	De.4.1.	Fotografii de ansamblu înaintea montării schelei și a intervențiilor de conservare - restaurare.	buc	80,0	
79	De.4.2.	Fotografii realizate pe schelă la tavane	buc	350,0	
80	De.4.3.	Fotografii realizate pe schelă la profilaturi, stucaturi	buc	120,0	
81	De.4.4.	Fotografii speciale, macrofotografii și fotografii în lumină specială U.V.	buc	15,0	
82	De.5.6.	Relevee (decalcuri) cu marcarea elementelor tehnice de execuție a stării de conservare, a operațiunilor procesului de conservare - restaurare.	buc	5,0	
83	De.7.1.	Jurnalul evenimentelor de șantier.	camp.	1,0	
84	De.8.1.	Caietul de atașamente sub forma de fișe cu măsurători.	camp.	1,0	
85	De.8.2.	Devizele Ofertă, acte adiționale, Situații de lucrări.	camp.	1,0	

Întocmit,
specialist restaurator, dr.
Elena-Teodora Necula

COMPLETĂRI SOLICITATE DE COMISIA S.C.A.
din data 03.04.2020

În urma solicitării comisiei S.C.A. din data de 03.04.2020, referitor la „Proiect de conservare-restaurare a picturii murale și a stucaturilor interioare din Galeria de Artă Rudolf Schweitzer- Cumpăna, mun. Pitești, jud. Argeș” vă aduc următoarele completări legate de soluțiile menționate în capitolul 7.4. Propuneri metodologice de conservare-restaurare a picturii murale și stucaturilor interioare:

- **Tratarea agenților heterotrofi pe tavane / Dezinfecția suportului** se va realiza cu Atagol Sodic, substanța activă para-clor-meta-crezol / sare sodică de 4 – clor-3-metilfenol.
- **Îndepărtarea straturilor de repictare** se va realiza cu decapantul DECK 1000 pe bază de diclormetan și N-methylpirrolidonă (NMP).

Menționez că aceste completări se vor transmite și beneficiarului U.A.T. JUDEȚUL ARGEȘ și respectiv, proiectantului general INTERACTIVE DESIGN S.R.L.

Data: 09.04.2020

Semnătura:
Specialist restaurator, dr.
Elena-Teodora NECULA

